nedeljski
Primorski dnevnik

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo - Cena 50 lir

TRST, nedelja 5. septembra 1965

Leto XXI. - Št. 211 (6189)

Bazoviški spomenik

«Na Bazovici so počili streli.
Štiri žrtve so pale,
štiri matere so zajokale,
štirje heroji bodo večno živeli.»

P. Golia

Jutri poteče 35 let, odkar so na bazoviški planoti padli pod fašističnimi svinčenkami štirje mladi primorski fantje, ki so se neizprosno borili proti fašističnemu zatiralcu. Letošnja proslava, ki jo, kakor vsako leto, organizira odbor za proslavo bazoviških žrtev, bo prihodnjo nedeljo, 12. t. m. na pokopališču pri Sv. Ani in v Bazovici. Odbor je poskrbel, da se je na grobu štirih junakov na pokopališču postavil spomenik, ki ga bomo odkrili prihodnjo nedeljo ob 10. uri; popoldne ob 15. uri istega dne pa bo proslava ob bazoviškem spomeniku. V torek zvečer pa se bo odprla v prostorih Slovenskega kluba dokumentarna in fotografska razstava, ki bo obsegala dobo od konca prve svetovne vojne do zlogasne sodne razprave in usmrtitve štirih mladih junakov.

Letošnja proslava, ob 35. obletnici smrti štirih junakov bo še poseben poudarek naši odločnosti, in zlasti odločnosti naše mladine, da ne bomo dopustili, da bi se v kakršni koli obliki nadaljevalo in obnavljalo nasilje starih in novih fašistov nad nami.

Iz Spangerjeve knjige «Bazoviški spomenik», ki je nedavno izšla, objavljamo nekaj odlomkov, ki pričajo o delu in borbi takratne mladine, ki je bila začetnica osvobodilnega gibanja na Primorskem:

«Fašistično divjanje je prekipelo do vrhunca, mlajši rod so potujčevali po fašističnih učilnicah. Slovensko besedo so vrgli iz uradov, prepovedali so jo na ulici. Znašli smo se pred žrelom razjarjene živali. Manjšina, ki je štela preko 600.000 prebivalcev, je bila prepuščena na milost in nemilost najbrezobzirnejši akciji uničevalcev, ki so jo vodili na najbolj barbarski način. Vse to se je izvajalo s podporo vsega državnega aparata. Fašizem je razganjal, zapiral in pobijal svoje nasprotnike z vsemi sredstvi, ki z njimi državni aparat lahko razpolaga. Deloma je fašizmu uspelo pridobiti na svojo stran nasilneže in oportuniste, druge pa terorizirati.

V tej najhujši stiski ni zavedna mladina obupala. Začela je napadati volkove v njihovem brlogu, da bi jim začela vračati milo za drago. Uprli smo se, četudi zapuščeni od vsega sveta. Spoznali smo, da se mora ljudstvo zdramiti iz otrplosti in mrtvila, da se je treba nasilja lotiti z njegovimi sredstvi, saj smo edino tako lahko zbudili v narodu odpor. V takem položaju ni zadostovalo nositi antifašistično izkaznico v žepu ali biti vpisan v eno ali drugo antifašistično stranko. Celo antifašistični propagandistični material ni mogel zadati resnega udarca fašizmu. Na to se bom še pozneje vračal.

V takem ogroženem položaju ni prav nič služilo, da je kdo revolucionar, ako ni nastopal kot tak. Mussolini se ni ustrašil samozvanih revolucionarjev, zaradi katerih bi lahko živel v večnost.

Mussolini je kapitaliste opozarjal na nevarnost komunizma (če je bilo to komu potrebno) in jim jamčil zaščito in visoke dobodke. Avanturistom je obljubljal s svojim revizionizmom čast in visoke položaje. Za vernike je podpisal pogodbo z Vatikanom. Ostalim pa je grozil s terorjem, s pomočjo fašistovskega sodišča, konfinacij in ječ. Zato je tudi vladal 23 let in vladal bi še dalje, če ne bi njegova ambicija in pohlep segala preko njegovih moči.

Mussoliniju je z enim mahom uspelo kljubovati vsem notranjim napadom, ni mu pa to uspelo izven njegovega območja. Da bi se antifašistične sile ustvarile izven njegovega območja, je bilo potrebno oddajati jek iz okovja v svet.

. . . . . .

Vsi smo bili še mladi, premladi in ne dovolj izkušeni v življenju za tako resno delo, ki smo ga prevzeli. Nepredvideno smo ostali brez izkušenih ljudi, brez političnih učiteljev in voditeljev. Toda tudi to nas ni oplašilo. Krenili smo brez omahovanja po določeni poti. Vzgojitelj nam je bilo življenje takratne dobe razočaranja, razrasle revolucionarne dobe in okoliščin, v katerih smo dozoreli med krivičnim položajem in nebrzdanimi strastmi.

. . . . . .

Med prvimi sklepi, ki so bili vključeni v pravila, so bili, da za vstop v tajno organizacijo ni važno vprašanje, od kedaj in kakšno izkaznico nosi predlaganec v žepu in tudi ne, kateri stranki je pripadal, temveč je predlaganec moral biti prepričan, da je fašizem človeški izrodek nasilnega početja in da je treba z vsemi sredstvi biti po njem do končne zmage. Moral je tudi vedeti, da v organizaciji ni mesta za demagoge, ne za tiste, ki bi si delali iluzije ustvarjanju položaja s komolci, temveč vsak je moral z dejanji dokazati svojo predanost. Zavedati se je moral, da ima pred seboj samo eno perspektivo: ječa ali fašistovski svinec v hrbet.»

Jutri poteče petintrideset let, odkar so štirje primorski fantje, Bidovec, Marušič, Miloš in Valenčič, padli pod svinčenkami fašističnega zatiralca. Letos je odbor za proslavo bazoviških žrtev poskrbel za postavitev spomenika na njihovem grobu. PRIHODNJO NEDELJO, 12. t. m. bo ob 10. uri odkritje spomenika na pokopališču pri Sv. Ani, ob 15. uri pa proslava pri bazoviškem spomeniku.

Kriza v Grčiji

Politični dogodki v Grčiji že poldrugi mesec pritegujejo pozornost svetovne javnosti. Kriza, katere povod se mnogim ni zdel pomemben, saj je šlo za odstavitev obrambnega ministra Garufalijasa, s čimer se ni strinjal grški dvor, se je začela z odstopom vlade Georgia Papandreuja, voditelja najmočnejše stranke v parlamentu — unije centra. Ta unija je v bistvu konglomerat 12 strank, ki so se leta 1958 združile v boju proti ERE — stranke tedanjega premiera Karamanlisa. Polnih pet let je bilo treba, da je ta nova politična formacija dobila parlamentarno večino in sestavila vlado. Od skupno 300 poslancev jih je imela nova vlada 171, zato so pričakovali stabilizacijo novih političnih razmer v Grčiji.

Nenaden odstoj vlade, posebno pa način, kako skušajo sestaviti novo, vse to je povzročilo velike premike v grškem političnem življenju. Vneli so se tako ogorčeni politični boji, da je to presenečalo celo tiste, ki so bolje poznali to deželo. Voditelji bivše vladajoče stranke ERE — bila je 8 let na oblasti — in tisti, ki jih podpirajo iz tujine, so nemirno spremljali akcije Papandreujeve vlade. Ni jim bil všeč njegov nekoliko liberalnejši kurz, prav tako pa tudi ne poskus, da bi uredil odnose z balkanskimi, neuvrščenimi in vzhodnimi državami. Motilo jih je tudi, ker je imel glede Cipra neodvisnejšo politiko kot pa njegov predhodnik. Njegova vladavina je prinesla Grčiji precej liberalnejše politično ozračje, v katerem so želje množic lahko laže prišle do izraza kakor prej. Očitajo mu tudi, da je z bančnim kapitalom nekoliko popravil položaj vasi in si pridobil njihovo naklonjenost. V vaseh pa živi 60 odst. grškega prebivalstva, torej je to dejstvo posebnega pomena za odnose v Grčiji. V splošnem torej ni bilo mogoče govoriti o kakšnih velikih spremembah, toda pojav liberalnejšega, in če lahko rečemo — bolj neodvisnega stališča ni bil všeč reakcionarnim strategom sedanje mednarodne politike. V tem je treba vsekakor iskati resne razloge za strmoglavljenje Papandreuja in vsega tistega, kar se je zgodilo.

Sicer pa o vsem tem v demokratično usmerjenem grškem tisku pišejo precej odkrito in ostro. Za krizo obtožujejo reakcionarne sile NATO, dvor in ERE, prav tako pa tudi velekapital. Demokratično gibanje v Grčiji, za kar je po mnenju omenjenih krogov Papandreujeva vlada ustvarjala ugodno ozračje, je bilo treba ustaviti z vsemi sredstvi. Pri tem so vsekakor mislili na krepitev levih sil, v katerih okviru je EDA že zdaj močna politična skupina.

Načrt reakcionarnih skupin je temeljil na razbitju najmočnejše stranke — unije centra z ločitvijo nekaterih poslancev in ustanovitvijo vlade, ki bi uživala podporo desnice, ter glavnih atlantskih zaveznikov. Prvi poskus z Novasovo vlado je relativno kmalu propadel, saj se je tedaj nepričakovano pojavil nov činitelj, katerega moč so očitno podcenjevali, to pa so najširše množice grškega ljudstva. Že samo imenovanje Novasa za predsednika vlade je sprožilo takšno reakcijo, ki je presenetila poslance same. Samo v Atenah je prišlo na ulice več kot pol milijona prebivalcev. Po vsej državi so množice začutile nevarnost za svoje elementarne demokratične pravice in izrazile nezadovoljstvo zaradi kršenja ustavnih in demokratičnih načel. Volivci so javno opozarjali poslance, naj ne podpirajo teh spletk. Pritisk je bil tako močan, da so mnogi omahljivi poslanci ostali zvesti uniji centra. Nastal je čisto nov proces, ki ga, kot kaže, niso predvidevali. Unija je razpadala pri vrhu, krepila pa se je v svoji osnovi. Člani izvršnega odbora so zapuščali Papandreuja, vendar je ostala zadostna večina, ki je preprečila vsak nastanek nove vlade mimo te stranke, ki ima obenem s poslanci EDE večino v parlamentu.

Zelo dobro zasnovan načrt s Cirimokosom, socialdemokratom, ki je bil med vojno celo podpredsednik vlade ELAS, je prav tako propadel. Poslanci so tiste dni govorili in časopisi so pisali o velikih spletkah, snubljenju posameznikov, pritisku, grožnjah in podobnem, vendar je enotnost demokratičnega javnega mnenja in podpora množic prispevala, da je tudi ta akcija propadla.

Razumljivo je, da je v tako dinamičnem položaju odigrala veliko vlogo tudi stranka EDE, katere jasna in odkrila politična stališča za obrambo suverenih demokratičnih pravic ljudstva uživajo vso podporo. V takšnem položaju je začela desnica govoriti o «nevarnosti pred ustanovitvijo ljudske fronte». Celo Papandreu, danes prav gotovo največji in najpopularnejši voditelj Grčije, je govoril, da pomeni ustanovitev ljudske fronte nevarnost za sistev v državi.

Vztrajnost množic, pri čemer ima delavski razred izredno vlogo, da obvarujejo demokratične pridobitve, da preprečijo ustanovitev desničarske vlade in diktature, nato pa tudi izredno zanimanje ter angažiranost velike večine ljudstva v tej krizi, priča o naraščanju demokratičnih sil v tej državi. Dovolj je, če navedemo podatek, da ne mine niti en dan brez množičnih zborovanj, celo če so prepovedana, ali pa, da so demokratično usmerjeni časopisi podvojili in potrojili naklado, desničarski pa so jo zmanjšali za polovico ali še bolj, pa že lahko razumemo politično angažiranost množic in njihove simpatije v tem položaju.

O premikih političnih strank priča tudi prizadevanje desnice, da bi, če že ne more preprečiti, vsaj čimbolj odložila nove volitve. Ta politična polarizacija v množicah in odločujoči vpliv, ki so ga do zdaj imele na potek dogodkov, je vsekakor nov element, ki je do zdaj z uspehom varoval demokratične pridobitve. Vendar pa je sprožil tudi bojazen pred združitvijo teh množic. Ali bo ta bojazen osnova skupne platforme vseh tistih, ki se je boje, ali pa bodo uporabili silo, da bi ustavili demokratični razvoj oziroma našli tretjo rešitev? To je vprašanje, na katero bodo odgovorili šele prihodnji dnevi. V vsakem primeru pa je tisto, kar se je do zdaj zgodilo, uspeh demokratičnih prizadevanj grškega ljudstva.

D. D.

PO ŠTIRIH DNEH NEURIJ, POPLAV IN MNOGIH NESREČ

Ob zboljšanem vremenu se stanje popravlja

Vzpostavljen promet po «avto cesti sonca» in na raznih progah - Spodnja Furlanija spremenjena v obširno jezero - Še vedno poplavljeno tudi polje okoli Rima
Prometa na progah Trst-Benetke in Videm-Avstrija še niso obnovili

RIM, 4. — Skoraj po vsej državi se je vreme zboljšalo, tako da so gasilci, karabinjerji, policija in vojaštvo lahko pospešili pomoč prebivalstvu. Precej so se tudi izboljšale cestne in železniške zveze. Danes ob 18. uri so odprli za promet «avto cesto sonca» med Rimom in Incisa Valdarno, čeprav so prej javili, da jo bodo odprli šele v ponedeljek. Cesta bo ostala odprta, če se ne bo vreme poslabšalo.

Železniške zveze med Rimom in severno Italijo so se zboljšale zlasti zato, ker so včeraj zvečer ponovno odprli tirensko progo, tako da preusmerjajo vlake iz Florence tudi čez Piso in Grosseto. Drugi vlaki vozijo kot že vse prejšnje dni čez Torontolo in Foligno, t. j. osrednjo Umbrijo, vlaki med Milanom in Sicilijo pa vozijo po jadranski progi, t. j. skozi Bologno in Ancono do Foggie, od koder jih usmerjajo proti Neaplju. Z izjemo proge Rim Orvieto - Florenca torej delujejo vse druge proge v srednji Italiji. V Siciliji še ni vzpostavljena proga med Trapanijem in Palermom.

V naši deželi še vedno ne delujeta progi Benetke - Trst in Videm - Trbiž. Vlake med Benetkami in Trstom preusmerjajo čez Treviso in Videm, ker je tudi proga med Portogruarom in Vidmom prekinjena, kakor je tudi prekinjena proga med Trevisom in Portogruarom. Mednarodne vlake na progi Benetke - Dunaj preusmerjajo delno čez Gorico in Novo Gorico na Jesenice in Beljak, deloma pa po progi skozi Postojno - Ljubljano. Proga med Benetkami in Trstom je prekinjena že od 19. ure 2. septembra, in sicer med postajami Fossalta, Portogruaro in Palazzolo dello Stella. V dolžini 4 km so namreč vode reke Tilmenta odnesle s proge gramoz. Na progi Benetke-Trst so začeli popravljati dela pri Latisani, toda so jih opustili, ker so kasneje poplavile progo vode reke Livenze pri kraju San Stino di Livenza. Na vsem tem področju so začele upadati reke v gornjem delu, v spodnjem toku pa je položaj še vedno nevaren, ker so narasli nekateri pritoki rek.

Kakor drugod po državi, se je tudi v naši deželi zboljšalo vreme in vode na splošno upadajo. Doslej je terjalo neurje v naši deželi dve smrtni žrtvi, in sicer Giovannija Polesa iz Latisane, o katerem smo že pisali včeraj, ter neznanca, ki ga je odnesel hudournik Cladin pri Chiusaforte, katerega pa še niso identificirali.

Latisana je še vedno poplavljena, čeprav se voda počasi umika. Večina prebivalcev je zapustila mestece, tistim, ki so ostali, pa prinašajo vodo in živila z vojaškimi anfibijskimi prevoznimi sredstvi. Voda je zalila tudi Palazzolo dello Stella in poplavila področja pri Pordenonu, a je proti večeru odtekla. Veliko škodo so ugotovili v kraju Timau v Karniji, kjer je spodnji del vasi pod vodo, ker se je podrl nasip hudournika But. Pušja ves pa je že dva dni brez vode, ker se je pokvaril vodovod. Kraji Erto, Casso, Cimolais in Claut, ki so že od četrtka odrezani od ostalih krajev, so brez luči, ker je elektrarna, ki jim jo dobavlja, poplavljena. V Clautu so izpraznili več hiš. Tudi zloglasno jezero pri Ertu (Vajont), je naraslo. Ligna-no je bil do sinoči odrezan od ostalega sveta. Vanj se je zateklo okrog 500 poplavljencev.

Pomoč prebivalstvu vodi osebno podtajnik notranjih zadev Cecherini. Furlanske oblasti so pozvale vlado, naj priskoči prebivalstvu izdatno na pomoč. Videmska hranilnica je prispevala deset milijonov za pomoč poplavljencem.

V deželi je še vedno prekinjenih pet državnih cest, in sicer Trst - Benetke, cesta skozi Valcellino, cesta čez prelaz Mauria, cesta skozi Sappado in cesta, ki pelje čez Monte Croce Carnico. Prekinjenih je tudi več drugih stranskih cest v Karniji in v spodnji Furlaniji. Promet iz Trsta za Benetke preusmerjajo na cesto Videm - Treviso, čeprav je neki most na tej cesti precej ogrožen.

Škoda v spodnji Furlaniji je ogromna, saj je uničen tudi ves pridelek. Zelo žalosten je pogled na poplavljene kraje z višine, ker je področje spremenjeno v veliko jezero, iz katerega molijo hiše, drogovi in drevje. Pomoč prebivalstvu je bila te dni otežkočena, ker je bila tudi plovba s čolni nevarna zaradi velikih vrtincev ter številnih debel in drugega materiala, ki ga je voda vlekla s seboj. Še najbolj so zalegla vojaška anfibijska prevozna sredstva. Ljudem so dovažali vodo in živila tudi s helikopterji.

V Gornjem Poadižju se je vreme zboljšalo in sije sonce že drugi dan. Vode upadajo in marsikje so že odstranili zemeljske usade na cestah. Proga med Verono in Brennerjem je še vedno

(Nadaljevanje na 2. strani)

Nujna seja varnostnega sveta OZN zaradi pakistanskega napada v Kašmiru

U Tant ugotavlja v svojem poročilu, da je po večkratnih kršitvah razmejitvene črte na obeh straneh Pakistan odkrito napadel indijski Kašmir - Šastrijev odgovor U Tantu - Boji se nadaljujejo - Čen Ji v Karačiju

NEW YORK, 4. — Nocoj ob 20. uri je bila seja varnostnega sveta OZN v zvezi s Kašmirom. Glavni tajnik OZN U Tant je pripravil poročilo za varnostni svet, v katerem pravi, da se je stanje v Kašmiru poslabšalo in da predstavlja nevarnost za mir ne samo med Indijo in Pakistanom, temveč za mir v splošnem smislu.

U Tant pravi, da se mu zdi, da ne more nastopiti kot «politični razsodnik». Dalje pravi, da se sporazum o ustavitvi sovražnosti iz leta 1949 sedaj ne spoštuje več; spoštovanje sporazuma o ustavitvi sovražnosti na obeh straneh pa bi ustvarilo boljše pogoje za iskanje rešitve političnih sporov. Spor med Indijo in Pakistanom o Kašmiru je «pereč, globok in nevaren», in treba ga je mirno rešiti, da se zajamči varnost tega področja.

Zatem pravi U Tant, da Pakistan ni hotel dati zagotovil, da bo v prihodnje spoštoval določbe premirja, ali pa da se bo potrudil za normalizacijo stanja ob razmejitveni črti. Indija pa se je obvezala, da bo zmerno nastopala v vsakem primeru represalije in da bo spoštovala sporazum o ustavitvi sovražnosti ter razmejitveno črto, če bo Pakistan storil isto. U Tantovo poročilo temelji na informacijah voditelja vojaških opazovalcev OZN v Kašmiru, avstralskega predstavnika generala Roberta Nimma. Ta pravi, da so se nedavni neredi začeli 5. avgusta z vdori s pakistanskega dela Kašmira in s streljanjem pakistanskega topništva čez razmejitveno črto na drugo stran.

U Tant se je te dni večkrat pogovarjal z delegati obeh držav v OZN in je naslovil več pozivov obema vladama. V svojem poročilu poudarja, da je povratek k normalnosti mogoč samo z željo obeh strani, da spoštujeta sporazum o premirju iz leta 1949, z umikom oboroženih sil obeh držav, z ustavitvijo sovražnosti in z možnostjo, da opazovalci OZN svobodno potujejo po kašmirskem ozemlju. Še posebej bi moral Pakistan sprejeti učinkovite ukrepe, da prepreči oboroženim skupinam, pa najsi bodo v uniformi ali ne, da prekoračijo razmejitveno črto. U Tant pravi v svojem poročilu, da so v prvih letošnjih petih mesecih ugotovili v Kašmiru 377 kršitev razmejitvene črte, od katerih so jih zakrivili 218 Pakistanci, 159 pa Indijci.

Ni dvoma, da so nastali predvsem, ker so oborožene skupine prekoračile črto in so prišle iz Pakistana ter začele vojaško dejavnost na indijskem sektorju od 15. avgusta dalje in pozneje. Indijci pa so s svoje strani prekoračili črto ter zasedli položaje na pakistanskem ozemlju, s katerih se niso še umaknili. Pozneje pa je Pakistan odkrito prekoračil razmejitveno črto. Drugi pogoj, ki je potreben za povratek miru, je, da obe strani umakneta svoje vojake na svoj sektor.

U Tant sporoča, da je imel namen objaviti 16 avgusta izjavo o dogodkih v Kašmiru. Načrt dokumenta je predložil obema vladama, toda medtem ko ga je Indija sprejela v zameno za delne spremembe, ki pa so bile nesprejemljive, je Pakistan takoj zavzel popolnoma negativno stališče, trdeč da se dokument nanaša samo na sedanje stanje ne ozirajoč se na politične ozadje zadeve in da podpira sedanje stanje, «ki je znano ugodno za Indijo». Zaradi tega se je U Tant odrekel objavi izjave in prav tako se je odrekel nameri, da pošlje v Kašmir podtajnika OZN Buncherja zaradi nesprejemljivih pogojev obeh strani.

Končno ugotavlja U Tant, da je moralo letos 45 opazovalcev OZN, nameščenih na 800 kilometrov dolgi razmejitveni črti, prevzeti izredno težavno delo. Zato nalagajo dogodki v zadnjem mesecu nujnost revizije njihovega števila in tudi njihovih funkcij.

Ameriški poslanik v Novem Delhiju se je danes pogovarjal s predsednikom vlade Šastrijem. Razgovor je zahteval ameriški diplomat v zvezi z včerajšnjim indijskim protestom ker Pakistan uporablja ameriško orožje v Kašmiru. Predstavnik ameriškega državnega departmaja je izjavil, da skuša njegova vlada dobiti «zanesljive podatke», da Pakistan res uporablja ameriško orožje.

Kakor poročajo iz Pariza, je francoski zunanji minister de Murville sprejel davi pakistanskega poslanika, ki mu je izročil poslanico pakistanskega predsednika za de Gaulla v zvezi s Kašmirom.

Pakistanska vlada pripravlja odgovor na Kosiginovo pismo pakistanskemu predsedniku. Kosigin je poslal Ajubu Kanu in Šastriju pismo s pozivom na zmernost v sedanjem sporu .

Predsednik indijske vlade Šastri pravi v odgovoru na poziv U Tanta, da ceni njegove napore in poudarja, da so prvi pogoj za vsak korak na poti miru ustavitev vdorov čez razmejitveno črto in umik vtihotapljencev ter pakistanskih oboroženih sil z indijskega področja. «Poleg tega, pravi Šastri, moramo biti gotovi, da se sedanje stanje ne bo ponovilo. Zaupam, da boste ugotovili, ali bo Pakistan sprejel odgovornost za umik ne samo svojih oboroženih sil, temveč tudi vtihotapljencev in da bo preprečil nadaljnje vtihotapljanje. Ne moremo prehajati od ene ustavitve ognja do druge, ne da bi bili gotovi, da Pakistan ne bo ponovil svojih kršitev in napadov. Spričo dejstva, da Pakistan zanikuje svojo odgovornost za oboroženo tihotapljenje, bo vaš poziv Pakistanu, vsaj kar se tiče vtihotapljenja, težko imel rezultat, in glavni vzrok spopada bo ostal. Pakistanska množična infiltracija preko razmejitvene črte in pakistanski napad na naše ozemlje nam nalagata kot suvereni državi, da se branimo.»

Indijski radio je danes javil, da so indijska letala napadla pakistanske oklepne oddelke na področju Čamb. Pakistanske tanke, ki so jih spremljala letala ameriške proizvodnje, so opazili, ko so napredovali proti indijskim položajem.

Pakistanska vojska, ki je začela ofenzivo v Kašmiru, je prodrla v indijski Kašmir za osem kilometrov.

V Karači je prišel danes kitajski zunanji minister Cen Ji, ki se bo sestal dvakrat s pakistanskim zunanjim ministrom in bo nato nadaljeval pot v Mali.

V Istri se stanje boljša pri Mariboru je še nevarno

Sava in primorske reke upadajo - V Avstriji številne nesreče

LJUBLJANA, 4. — Po podatkih hidrološke službe Slovenije gladina Drave in Mure še vedno narašča. Drava je bila pri Mariboru visoka 5,96 metra, pri Ptuju pa 4,10 metra. Gladina vode Mure je pri Radgoni narasla za 30 centimetrov in dosegla višino 2,58 metra. Po podatkih, ki so jih dobili iz Avstrije, pričakujejo, da bodo vode še narasle. Gladina Save in njenih pritokov Savinje, Ljubljanice in Sore upada. Ker je prejšnjo noč nehalo deževati, se pričakuje še nadaljnje upadanje gladine teh rek. Primorske reke ne naraščajo pač pa narašča še notranjski Unec. Gladino te reke je narasla za 70 centimetrov.

Pripadniki vojske, gasilci in prebivalci Maribora že tri dni utrjujejo nasip na levem bregu Drave v dolžini 700 metrov, da bi obdržali reko v njeni strugi. Voda je preplavila del tovarne MTT in Metalne. Povzročila pa ni večje škode, čeprav so morali delavci prekiniti delo. Drava je ogražala tudi nekatere stavbe na levem bregu in so zato morali izseliti okrog 25 družin. Podoben položaj je na področju med Ptujem in Ormožem, kjer je nekaj naselij popolnoma ali delno poplavljenih in so izselili večje število ljudi. Pričakuje se, da bo tudi na tem področju Drava še narasla.

Položaj na poplavljenih področjih Istre se danes polagoma izboljšuje. Dež je nehal in s tem je prenehala tudi nevarnost nadaljnjih večjih poplav. Povodenj je povzročila veliko škodo istrskemu poljedelstvu in industriji. Največjo škodo je povzročila voda v labinski občini, kjer je v kmetijskem kombinatu «Labin» uničen ves pridelek in kjer je opustošen najbolj produktivni premogovni jašek v Raši. Pri Buzetu je položaj danes znatno boljši. Treba pa bo več dni, da se popravi tamkajšnji vodovod. Voda se umika tudi na spodnjem toku Mirne, tako da se je promet popolnoma normaliziral. Vzpostavili so tudi promet na cesti Pulj-Reka in na vseh ostalih cestah v Istri.

Tudi v Avstriji še vedno traja slabo vreme. Včeraj se je podrl na Dravi južno od Celovca lesen most, ki so ga vojaki utrjevali. Najprej je popustil en steber, nato pa je zgrmel v reko ves most. V vodo je padlo od 80 do 100 vojakov, gasilcev in nekaj radovednežev, ki so se pomešali med vojake na mostu. Na srečo so padli vsi v vodo bolj pri kraju, kjer ni bil tok tako močan, in so se vsi rešili razen dveh, ki ju pogrešajo. Gre za nekega gasilca in nekega občinskega svetovalca iz bližnjega kraja.

V zahodnih predelih Avstrije je bilo doslej 12 mrtvih, porušilo se je 25 mostov in škoda znaša več milijard šilingov. Stanje je zelo resno zlasti v vzhodnem Tirolu, kjer je bilo osem mrtvih.

V Švici so 40 kilometrov severno od Bellinzone izselili iz nekega samotnega naselja deset družin, ker se je utrgal s hriba usad. Danes so odprli skoraj vse gorske prelaze, ki so bili včeraj zaprti zaradi snega.

Velike povodnji so tudi v Angliji, in sicer v deželah Kent in Surrey. Po ulici Mal v Londonu pa je tekel včeraj pravi potok

SEUL, 4. — Južnokorejska vlada je danes odredila, naj se glavne privatne univerze v Seulu zaprejo za nedoločen čas.

Ob zboljšanem vremenu se stanje popravlja

(Nadaljevanje s 1. strani)

prekinjena, cesto čez Brenner pa so odprli proti večeru. Odprli so še nekaj cest, ostale pa so še zaprte ceste v dolini Passiria in v Pustriški dolini. Od ostalih predelov sta ločeni tudi še dolini Badia in Aurina. Reki Adiža in Isarco sta že pod gladino, ki jo imajo za nevarno.

V Lombardiji narašča samo še reka Adda, ki je pri Lodiju dva metra in pol nad normalno gladino, pri sotočju z reko Serio pa celo tri metre in pol. Reka Pad se je povsod znižala in tudi reka Serio pri Cremi, ki je povzročila veliko škodo, se je vrnila v strugo.

Nebo se je zjasnilo tudi v Rimu in sonce sije na tisoče ha poplavljenih zemljišč po vsem rimskem polju. Prebivalstvu v teh krajih pomaga okrog 8000 gasilcev, karabinjerjev, policajev in vojakov. Vodo odstranjujejo tudi s črpalkami. Cestna policija je priskočila na pomoč stotinam avtomobilistov. Poplavljence so namestili na rimskem sejmišču in po raznih drugih poslopjih. Tudi reka Tibera je začela počasi upadati, vendar pa je bila pri Ripetti danes zjutraj še vedno globoka 12 metrov in pol. V Rimu so bile najbolj prizadete četrti Prima Porta, Maccarese in Ponte Galeria. Vodovoda Peschiera še niso docela popravili, tako da so nekateri predeli še vedno brez vode, ki jo morajo dovažati z vojaškimi in železniškimi cisternami. Proti večeru so našli na cesti Formellese truplo mladeniča, ki so ga prej pogrešali. Ministrstvo za zdravstvo je izdalo poročilo, v katerem pravi, da ima vse naprave pod stalno kontrolo.

Danes je obiskal poplavljence v Prima Porta papež Pavel VI. Prišel je na Trg Saxa Lubra ob 9.45, kjer so ga pričakale vse mestne oblasti. Tu je stopil na karabinjerski kamionček ter je z vso procesijo oblasti obiskal področje. Prebivalstvo ga je toplo sprejelo. Nanje je naslovil kratek govor. Obiskal je tudi nekaj družin poplavljencev.

Tudi v Trapaniju se je vreme izboljšalo in se položaj popravlja. Mestu so zopet dobavili luč, vodo pa dovažajo s cisternami. Nedaleč od Trapanija pa je voda odnesla dva avtomobila. Eden od teh avtomobilov je bil iz Messine in so se peljale v njem štiri osebe. Dve sta se rešili, 40-letnega Ottavia Fronija in njegovo 17-letno hčer Alfinio pa je odnesla voda. Truplo moškega so pozneje našli. Neurje je danes divjalo nad Partinicom, nedaleč od Palerma, in poplavilo mnogo hiš. Smrtnih žrtev ni bilo, pač pa so morali izprazniti mnogo hiš.

MOSKVA, 4. — Vrhovni sovjet ZSSR se bo sestal na šestem zasedanju 1. oktobra. Zadevni dekret so danes objavili v «Izvestijih».

NASER ZAKLJUČIL OBISK V JUGOSLAVIJI

Povečana odgovornost nevezanih za ohranitev mednarodnega miru

Predsednika poudarjata dosedanje skupno stališče glede vseh najvažnejših mednarodnih vprašanj

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 4. — Šestnajsti sestanek predsednikov Tita in Naserja je zaključen. Ugledni gost iz ZAR je odpotoval danes ob 13. uri z beograjskega letališča v Kairo. Na letališče so ga spremljali predsednik Tito in druge jugoslovanske osebnosti. Danes so istočasno v Kairu in v Beogradu objavili skupno poročilo o Naserjevem obisku. Poročilo poudarja, da sta predsednika proučila sedanji napeti položaj na svetu in nevarnost, ki jo predstavlja za mednarodni mir in za varnost. Predsednika sta prepričana, da je sedanji nezadovoljivi razvoj mednarodnih odnosov posledica teženj po kršitvi osnovnih načel, ki so se uveljavila v mednarodnih odnosih. Ta načela vsebujejo listina OZN, resolucije, ki so jih sprejeli v Bandungu leta 1955, na konferenci nevezanih držav v Beogradu leta 1961 in na konferenci nevezanih držav v Kairu leta 1964.

Poročilo nadalje pravi, da SFRJ in ZAR menita, da postaja razvoj v Vietnamu vedno nevarnejši in da ogroža svetovni mir. V zvezi s tem menita, da je nujno potrebno, da se takoj ustavi bombardiranje Demokratične republike Vietnama in da se dosledno izpolnjujejo sklepi ženevskega sporazuma iz leta 1954. Tito in Naser pripisujeta zelo velik pomen bližnjemu dvajsetemu zasedanju skupščine OZN. Obe strani poudarjata važnost uresničenja načela univerzalnosti OZN. V zvezi s tem menita, da mora ljudska republika Kitajska zavzeti svoje mesto v OZN.

Predsednika sta ponovno poudarila, da ostajata imperializem in kolonializem glavni izvor mednarodne napetosti in spopadov. Obsodila sta vse oblike kolonializma kot težko okrnitev neodtujljivih pravic narodov in kot kršitev vseh osnovnih konvencij in izjav, ki jih je sprejela mednarodna skupnost.

Obe strani sta še enkrat poudarili svojo podporo načelu samoodločbe narodov, vrhovnosti nad ozemlji in naravnimi bogastvi. Poročilo tudi poudarja, da sta predsednika razpravljala o razorožitvi in sta izrazila zaskrbljenost, ker ni na tem področju nobenega napredka po moskovskem sporazumu o prepovedi poskusov z jedrskim orožjem. Predsednika sta se sporazumela o tem, da je treba opozoriti na nevarnost, ki jo predstavlja tekma v oboroževanju. Prav tako vidita veliko nevarnost v širjenju jedrskega orožja in menita, da je treba čimprej skleniti mednarodni sporazum in preprečiti to širjenje z vsemi sredstvi. Tak sporazum bi predstavljal nujen korak na poti k dokončni prepovedi in uničenju jedrskega orožja.

Predsednika sta ponovno potrdila svoje stališče v prid ustanovitvi brezatomskih področij v raznih krajih sveta, ter stališče o potrebi likvidacije starih vojaških oporišč ter o važnosti prepovedi podzemeljskih jedrskih poskusov. Tito in Naser sta prepričana, da so nujno potrebni napori vseh držav na svetu, da se sprejmejo praktični ukrepi na tem področju. V zvezi s tem sta poudarila nujnost čimprejšnjega sklicanja svetovne konference o razorožitvi, katere bi se udeležile vse države. Med sestankom sta poudarila predanost obeh vlad načelom in priporočilom konference nevezanih držav v Beogradu in Kairu. V zvezi s tem sta še posebno poudarila, da je dosledno uveljavljanje načel miroljubne in aktivne koeksistence naravna pot za ustvaritev miru, pravičnosti in napredovanje mednarodnega sodelovanja, enakopravnosti in progresivnega razvoja vseh držav in narodov.

Obe strani sta poudarili povečano odgovornost nevezanih držav za ohranitev mednarodnega miru. V zvezi z razvojem mednarodnega položaja je potrebna večja budnost ter se morajo zato nevezane države še bolj zavzeti za okrepitev miroljubne dejavnosti. Predsednika sta izrazila prepričanje, da bo bližnja konferenca azijskih in afriških držav važen prispevek za nadaljnjo okrepitev borbe narodov za zagotovitev svobode, neodvisnosti in mednarodnega sodelovanja. B. B.

PREDKONGRESNA RAZPRAVA V PSI

Nennijevo pismo članom stranke

Fanfanijev govor na sestanku z južnoameriškimi veleposlaniki

RIM, 4. — Jutrišnje glasilo PSI «Avanti» bo objavilo Nennijevo «Odprto pismo tovarišem». Z njim posega socialistični voditelj v predkongresno razpravo. Prvi del pisma govori o ideološki in politični «reviziji», ki je nastala v PSI v zadnjih desetih letih. V pismu pristaja predvsem na «teze» De Martina iz solidarnosti z njegovo dejavnostjo v sedanjem težkem položaju, z njegovimi napori, da se omejijo spori v stranki ter s težnjemi, da se ohrani kontinuiteta. Nenni pravi, da bi nasprotne teze manjšine pomenile opustitev usmeritve, katero so svoj čas skupno izbrali V zvezi s potjo, ki jo je stranka prehodila, pravi Nenni, da so prešli od propagande in agitacije k politiki, ki pomeni ustvarjanje novih položajev. «Revizionizem» PSI je bil bistveno političen in se ni dotaknil osnovnih pridobitev socialističnega nauka in prakse modernega. Socializem je nujnost, ki se uresničuje na podlagi izbir vrednot, v katerih niso svoboda, demokracija, enakopravnost, resnica in pravica nič manj pomembne kot socializacija proizvodnih sredstev.

Nenni povzema nato sklepe raznih kongresov, ki pomenijo razvoj, ob katerem si je socializem priboril pravico, da je soudeležen pri vodstvu države s širokim programom obnove in s strateškim ciljem preobrazbe družbe in države od znotraj. Nenni pravi, da je izkušnja levega centra bila posejana s težkočami, ki pa so bile objektivne, spričo katerih pa ni pametno nobeno tarnanje. Nenni je dejal, da so doslej uresničili naslednje stvari: nacionalizacijo električne energije, reformo agrarnih pogodb, prve ukrepe za uvedbo sistema socialne varnosti, prve ukrepe proti urbanistični špekulaciji; medtem pa proučujejo v parlamentu ukrepe za šolo, ukrepe proti slabemu gospodarskemu položaju, za okrepitev javnega gospodarstva in novi zakon za jug. Med negativnimi platmi pa je Nenni navedel velike razlike v življenjski ravni, pomanjkanje organske politike cen, okrepitev zasebnih monopolov in dejstvo, da sindikati se ne zavzemajo v državi mesta, ki jim pritiče. Med glavnimi točkami, ki jih bo treba v jeseni uresničiti, pa je petletni gospodarski načrt skupno z urbanistično reformo. Ravno to bo preizkusni kamen za delovanje sedanje večine. Nenni je nadalje rekel, da je zelo nujno vprašanje organske reforme države in upravnega ustroja ter njena demokratizacija. Po njegovem mnenju ni sedaj primeren čas, da bi šla stranka v opozicijo, ko se bodo lotili najbolj važnih vprašanj programa. Izbira ni med razbitjem sedanje vlade in sestavo nove, ker bi pomenila sedaj vsaka druga rešitev velik korak nazaj.

Zatem se Nenni ukvarja v pismu z notranjimi vprašanji stranke. Nenni pravi, da se ne smejo utrditi v njej razne ločine, marveč da se mora utrditi enotnost. Nenni je zatem omenil pereče vprašanje socialistične združitve, kajti zlasti mladina se vprašuje, čemu toliko socialističnih strank. Stvar združitve socialistov pa ni zasebna zadeva PSI in PSDI, ki bi se lahko uredila z nekakim protokolom med obema tajništvoma. Problem je mnogo širši in se tiče tudi mnogo delavcev, ki so v PSIUP in KPI, ali ki glasujejo zanju. Pri tem je Nenni tudi nekoliko polemiziral s KPI in z njenim pojmovanjem enotnosti.

Dejstvo, da so socialisti in socialdemokrati skupno v vladi, ne pomeni, da je s tem že dosežena združitev socialistov, kakor ne bi bila dosežena združitev, niti če bi bili obe stranki skupno v opoziciji. Pot k enotnosti vodi skozi razdobje skupnih akcij in skupnega sprejema odgovornosti pri čemer je treba začeti predvsem od spodaj. Zadnji del pisma je posvečen vprašanju mednarodne politike.

Danes je zunanji minister Fanfani v vili Madama govoril o sodelovanju med Italijo in državami Južne Amerike, in sicer o sestanku z veleposlaniki južnoameriških držav. Omenil je ugoden razvoj odnosov med Italijo in temi državami, bližnje potovanje predsednika republike Saragata in možnosti še tesnejšega sodelovanja. Po Fanfanijevem govoru so spregovorili nekateri veleposlaniki.

Papandreu popušča

ATENE, 4. — Georges Papandreu je davi izjavil, da zveza centra načelno sprejema predlog Kanelopulosa za sestavo vlade, ki bi bila odraz narodne radikalne zveze in ki bi ji predsedoval Kanelopulos, ki bi imel nalogo razpisati volitve v roku, ki ga določa ustava.

Papandreu je sporočil svoj sklep davi po sestanku z najvidnejšimi osebnostmi svoje stranke.

Levičarska stranka EDA je danes zavrnila predlog, naj bi nove volitve bile pod nadzorstvom vlade narodne radikalne zveze. EDA pravi, da bi sprejem takega predloga pomenil veliko nevarnost za deželo.

šport šport šport

KOLESARSTVO

Svetovno prvenstvo v Španiji

Eicholzeva in Botherel nova prvaka v cestni vožnji

Danes profesionalci v borbi za mavrično majico

SAN SEBASTIANO, 4. — Vzhodna Nemka Elizabeth Eicolz je danes osvojila naslov svetovne prvakinje v cestni vožnji. Nemška kolesarka je 57,300 km dolgo progo prevozila v 1 uri 31'04" s povprečno hitrostjo 24,224 km na uro. Na drugo mesto se je uvrstila Belgijka Reyndersova, na tretje pa sovjetska predstavnica Muronova.

Svetovni amaterski prvak v cestni vožnji pa je danes postal Francoz Jacques Botherel, ki je 171,900 km dolgo progo prevozil s povprečno hitrostjo 40,192 km na uro. Drugi je bil Španec Lasa, tretji pa Italijan Monti

Jutri bo na isti krožni progi svetovno prvenstvo v cestni vožnji za profesionalne kolesarje.

Vrstni red na cilju svetovnega prvenstva za ženske je naslednji:

1. ELIZABETH EICHOLZ (NDR)
2. Yvonne Reynders (Belg.)
3. Muronen (SZ)
4. Lily Clairen (Belg.), 5. Lily Herse (Fr.), 6. Samoletova (SZ), 7. Felina (SZ), 8. Smits (Belg.), 9. Jacobs (Luks.), 10. Vissac (Fr.) (vse z istim časom) itd.

Na cilju amaterskega prvenstva:

1. JACQUES BOTHEREL (Fr.)
2. Lasa (Španija)
3. Monti (Italija)
4. Shepers, 5. Ritter (Dan.), 6. Dreppe, 7. Peffgen (Z. Nem.), 8. Ebert (Z. Nem.), 9. Kegel (Polj.), 10. Biolley (Šv.), 11. Perurena (Šp.), 12. Ssenar (Av.), 13. Van Rijemenant (Belg.), 14. Monteyne (Belg.), 15. Beugels (Belg.) (vsi z istim časom) itd.

ATLETIKA

Novi svetovni rekord Zsivotzkyja v kladivu

DEBRECEN, 4. — Madžar Gyla Zsivotzky je danes med mitingom v Debrecenu izboljšal z metom 73,74 m svetovni rekord v metu kladiva, ki je z 71,26 m pripadal Američanu H. Connollyju.

PLAVANJE

RIM, 4. — Danes se je začel plavalni miting za «Trofejo šestih držav». Nastopajo plavalci Velike Britanije, Švedske, Nemčije, Holandske, Francije in Italije. Po prvem dnevu je v vodstvu Velika Britanija, ki si je nabrala 49 točk. Drugo mesto si s 44 točkami delita Švedska in Zahodna Nemčija, Italija je s 43 četrta, Holandska z 39 peta, Francija pa s 23 točkami peta.

NOGOMET

INTER 5
VARESE 2

MILAN, 4. — Današnja prvenstvena tekma A lige Inter - Varese se je zaključila s 5:2 (4:1) v korist prvakov. Gole so dosegli: v 3' p. p. Corso (enajstmetrovka), 13' Gori, 21' Domenghini, 39' Facchetti, 45' Cucchi (V); v 4' d. p. Facchetti, v 42' Combin (V). Kotov je bilo 5:4 za Varese. Sodil je Bernardis iz Trsta.

* * *

MOSKVA, 4. — Današnja nogometna tekma med reprezentanco Sovjetske zveze in Jugoslavijo se je končala neodločeno brez gola.

ŠZ BOR

sporoča, da se za letošnji nogometni turnir športnega tedna moštva lahko prijavijo v ponedeljek, torek in sredo od 18. do 19. ure v Tržaški knjigarni v Trstu, Ul. Sv. Frančiška 20, ali pa v sredo zvečer ob 20.30 na stadionu pri Sv. Ivanu.

* * *

ODBOJKARSKI ODSEK

sporoča, da se bodo začeli redni treningi I. ženske odbojkarske ekipe v sredo 8. t. m. ob 20.45.

NOGOMET DANES

A LIGA	B LIGA
ATALANTA — FIORENTINA (Varazini)	ALESSANDRIA — MONZA (Canova)
BOLOGNA — CAGLIARI (Pieroni)	CATANZARO — PADOVA (Politano)
BRESCIA — CATANIA (Marengo)	LECCO — GENOA (Sbardella)
JUVENTUS — FOGGIA INCEDIT (Marchiori)	LIVORNO — PALERMO (Piantoni)
LANEROSSI V. — ROMA (Roversi)	MANTOVA — PRO PATRIA (Picasso)
LAZIO — MILAN (De Marchi)	NOVARA — VENEZIA (Gussoni)
NAPOLI — SPAL (Motta)	POTENZA — VERONA H. (Fiduccia)
SAMPDORIA — TORINO (Campanati)	REGGIANA — MESSINA (Vacchini)
	REGGINA — PISA (D'Auria)
	TRANI — MODENA (De Robbio)

RADIO TELE-VIZIJA

NEDELJA, 5. SEPTEMBRA

Radio Trst A

8.30 Kmetijska oddaja; 9.50 Godalni orkestri; 10.30 Poslušali boste...; 11.00 Karakteristični ansambli; 11.15 Oddaja za najmlajše: Kekec nad samotnim breznom»; 12.00 Nabožne pesmi; 12.30 Glasba po željah; 13.30 Nadaljevanje glasbe po željah; 14.45 Pisan glasbeni spored; 15.30 «Usodno leto», radijska igra; 16.15 S simfoničnih koncertov v Verdiju; 17.30 Popoldanski ples; 18.30 Poje June Christy; 19.00 Slovenski oktet; 19.30 Z glasbo po Italiji; 20.00 Šport; 21.00 Izbrani odlomki iz oper skladateljev naše dežele; 21.25 Orkestra Alfonso D'Artega in Angelini; 22.10 Plešite z nami; 23.00 Vokalni nokturno.

Trst

9.30 Oddaja za poljedelce; 12.00 Plošče; 12.30 Glasbeni vložek.

Koper

7.15 Jutranja glasba; 7.40 Lahka glasba; 7.45 Nadaljevanje jutranje glasbe; 8.00 Prenos RL; 9.20 Zabavni zvoki; 10.00 Prenos RL; 10.30 Program na ploščah; 10.45 Včerajšnji in današnji uspehi; 11.15 Orkester Lawrence Welk; 11.30 Uspele melodije; 11.50 Pogovor s poslušalci; 11.55 Glasba po željah; 12.35 Tedenski pregled zunanje politike; 12.45 Lahka glasba; 12.55 Nadaljevanje glasbe po željah; 13.30 Poročila; 13.40 Slovenski oktet; 14.00 Glasba po željah; 14.40 Zabavna glasba; 14.45 Glasba po željah, drugi del; 15.30 Domače pesmi in melodije; 18.00 Prenos RL; 19.00 Mambo z orkestrom Ademus; 19.30 Prenos RL; 22.15 Plesna glasba; 22.35 Šport v nedeljo; 22.45 Plesni program; 23.00 Prenos RL.

Nacionalni program

7.10 Almanah; 7.15 Jutranja glasba; 8.30 Oddaja za poljedelce; 9.00 Nabožna glasba; 11.10 Sprehod skozi čas; 11.25 Program za starše, 13.25 Pevski program; 14.00 Operna glasba; 14.30 Kvartet «Cetra», 15.15 Zbori iz vsega sveta; 16.00 Poletni karnet; 16.30 Športna oddaja; 17.30 Toscaninijeva umetnost; 19.30 Športna poročila; 19.45 Glasbeni vrtiljak; 20.25 Popotovanje po svetu s pesmijo; 21.20 Koncert «XIII. mednarodnega polifoničnega tekmovanja»; 22.35 Plesna glasba.

II. program

7.45 Jutranja glasba; 8.40 Ital. narodne pesmi in plesi; 9.00 Oddaja za žene; 10.25 Ključ uspeha; 11.35 Pevski program; 12.00 Športne napovedi; 12.10 Plošče; 13.00 Srečanje ob 13. uri; 14.00 Oddaja za avtomobiliste; 15.15 Plošče; 16.30 Narodne pesmi; 17.00 Glasba in šport; 18.35 Vaši najljubši pevci; 20.00 Srečanje z opero; 21.00 Parada godal; 21.50 Poje Fred Bongusto.

III. program

16.00 Glasba Giovannija Gabriellija in Antonia Vivaldija; 17.25 Vittorio Alfieri: «Mirra», tragedija v petih dejanjih; 19.15 Pregled ital. kulture; 19.30 Vsakovečerni koncert; 20.30 Revija revij; 20.40 Koncert za klavir in orkester; 21.20 Carlo Goldoni: «Le Pescatrici».

Slovenija

7.15 Spored popularne zborovske in narodne glasbe; 8.05 Mladinska radijska igra; 8.45 Iz albuma skladb za mladino; 9.05 Naši poslušalci čestitajo; 10.00 Še pomnite, tovariši...; 10.20 Pesmi borbe in dela; 10.40 do 11.45 Lahka glasba; 12.05 Naši poslušalci čestitajo; 13.15 Zabavna glasba; 13.50 Spored narodno zabavne glasbe; 14.00 Pisan koncertni spored; 15.05 Vedri zvoki; 15.30 Humoreska tega tedna; 15.50 Kitara v ritmu; 16.00 do 19.00 Nedeljsko športno popoldne; 19.05 Glasbene razglednice; 20.00 Mojstrske partiture (Solist Yehudi Menuhin); 21.10 Melodije raznih narodov; 22.10 Godala v noči; 23.00 Poročila, 23.05 Igra plesni orkester RTV Ljubljana.

Ital. televizija

10.15 Oddaja za poljedelce; 16.15 Svetovno kolesarsko prvenstvo; 18.00 Evrovizija: Plavalno srečanje; 19.00 Registriran športni dogodek; 20.05 Šport; 20.30 Dnevnik; 21.00 Pol ure z Louisom Armstrongom; 22.15 Športni rezultati, nato dnevnik.

II. kanal

21.00 Dnevnik; 21.15 «Chitarra, amore mio».

PONEDELJEK, 6. SEPTEMBRA

Radio Trst A

7.30 Jutranja glasba; 11.30 Šopek slovenskih; 11.45 Italijanski akvarel; 12.15 Iz slovenske folklore; 12.35 Za vsakogar nekaj; 13.30 Glasbeni kontrasti; 17.00 Igra ansambel Elia Bondianija; 17.20 Pesem in ples; 18.00 Ne vse, toda o vsem; 18.15 Umetnost, književnost in prireditve; 18.30 Mojstri klasicizma; 18.55 Slovenski solisti; 19.15 Kulturni zakladi naše dežele; 19.25 Sodobni motivi; 20.00 Šport; 20.35 Zvoki uglašeni na temo; 21.00 Richard Strauss: «Salomè»; 22.45 Južnoameriški odmevi; 23.00 Orkester Dino Olivieri.

Trst

12.05 Plošče; 12.20 Glasbeni vložek; 12.25 Tretja stran.

Koper

7.15 Jutranja glasba; 7.40 Lahka glasba; 8.00 Pevski program; 8.30 Poje zbor JLA; 9.00 Plošče; 9.45 Poje Louiselle; 10.00 Slavni baleti; 10.40 Glasbeni vložek; 10.45 Uspele melodije; 11.00 Pevci lahke glasbe; 11.30 Glasba, sladka glasba; 11.50 Glasba po željah; 12.45 Lahka glasba; 12.55 Nadaljevanje glasbe po željah; 13.40 Operna panorama; 15.00 Pesmi iz Bele Krajine; 15.45 Iz športnega življenja; 15.50 Kvartet Page Cavanaugh; 16.00 Operetne melodije; 17.00 Poslušajmo jih skupaj; 17.40 Ital. narodne pesmi; 18.00 Prenos RL; 19.00 Orkestri Ted Heath, Edmundo Rose in Stanley Black; 19.30 Prenos RL; 22.15 Predstavljamo vam «Trigger Alpert's All Stars»; 22.40 Glasba za lahko noč; 23.00 Prenos RL.

Nacionalni program

7.00 Jutranja glasba; 8.00 Šport; 8.30 Glasba za dobro jutro; 9.10 Glasbene strani; 9.45 Pevski program; 10.05 Operna antologija; 11.00 Sprehod skozi čas; 11.30 Mozartova glasba; 11.45 Glasba za godala; 12.05 Prijatelj ob 12. uri; 13.25 Novi pevci; 14.55 Vreme na ital. morjih; 15.30 Plošče; 15.45 Gospodarska rubrika; 16.00 Program za najmlajše; 16.30 Glasba Dimitrija Šoštakoviča; 17.55 Zdravniška oddaja; 18.05 Italijanska panorama; 19.05 Glasbene poti; 19.30 Glasbeni vrtiljak; 20.25 Poje Harry Belafonte; 21.15 Operna glasba.

II program

8.00 Jutranja glasba; 8.30 Orkestralni koncert; 9.35 Šola optimizma; 10.35 Najnovejše pesmi; 11.05 Plošče; 12.00 Pevski program; 13. Srečanje ob 13. uri; 14.00 Pevski program; 14.45 Glasbena paleta; 15.15 Izbrane plošče; 15.35 Koncert v miniaturi; 16.00 Rapsodija; 16.30 Vesele harmonike; 16.50 Operni koncert; 17.35 Mala ljudska enciklopedija; 17.45 «Marco Visconti», radijska igra; 18.35 Enotni razred; 15.50 Vaši najljubši pevci; 19.30 Svetovno kolesarsko prvenstvo; 21.00 Veliki orkestri lahke glasbe; 21.40 Ital. narodne pesmi; 22.00 Glasbeni kotiček.

III. program

18.30 Pregled srednjeveške zgodovine; 18.45 Glasba Gottfrieda von Einema; 19.00 Življenje v piemontskih in valdostanskih gradovih; 19.30 Vsakovečerni koncert; 20.30 Revija revij; 20.40 Glasba Sergeja Prokofijeva; 21.20 «Friderik Veliki», Tri sonate za flavto; 22.25 Glasba Arnolda Schönberga; 22.45 «I dattilografi», radijska enodejanka.

Slovenija

7.15 V svetu lahke in operetne glasbe; 8.05 Ansambel Borisa Kovačiča in Trio Avgusta Stanka; 8.30 Pol ure z domačimi ansambli; 9.15 Otroške pesmi; 9.30 Dve orkestralni suiti Georgesa Bizeta; 10.15 Poje baritonist Dušan Popović; 10.55 Glasbena medigra; 11.15 Nimaš prednosti! 12.05 Violinist Viktor Pikaizen; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Slovenske narodne; 13.15 Zabavna glasba; 14.00 Poročila; 14.05 S poti po domovini; 14.35 Naši poslušalci čestitajo; 15.20 Zabavni intermezzo; 15.30 Poje Akademski pevski zbor iz Ljubljane; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Koncert ob 17.05; 18.00 Glasbena zabavna oddaja; 18.45 Novo v znanosti; 19.05 Glasbene razglednice; 20.00 Georg Friedrich Händel: Belsazar — oratorij; 22.10 S popevkami po svetu; 22.50 Literarni nokturno; 23.00 Poročila; 23.05 Po svetu jazza.

Ital. televizija

18.30 Oddaja za najmlajše; 20. Šport; 20.30 Dnevnik; 21.00 Oddaja za starše; 22.45 «Dany Kaye Show»; 22.30 Dnevnik.

II. kanal

21.00 Dnevnik; 21.15 «I vampiri dello spazio», fantastični film; 22.40 Pojeta Dino Giacca in Lucia Valeri.

SPORED JUG. TELEVIZIJE OD 6. IX. DO 11. IX.

NEDELJA 5. SEPTEMBRA

9.00 Kljukčev kvintet (lutkovna oddaja za otroke); 9.30 Kmetijska oddaja; 18.50 Svet na zaslonu; 19.05 Rečna ladja (serijski film); 20.00 TV dnevnik; 20.45 Mednarodni festival magije; 21.55 Poročila; 9.00 Deček iz cirkusa, filmska zgodba za otroke; 20.45 Oddaja narodne glasbe; 22.45 87. policijska postaja, filmska zgodba; 23.35 Informativna oddaja.

PONEDELJEK 6. SEPTEMBRA

18.30 Filmi za otroke; 19.15 Tedenski športni pregled; 19.45 Propagandna quiz oddaja; 20.00 TV dnevnik; 20.30 Glasbeni kotiček; 20.40 Tisti, ki prihajajo (predstava študentov Akademije za gledališče); 21.55 VI. jugoslovanski jazz festival na Bledu; 18.30 Informativna oddaja; 22.15 Informativna oddaja.

TOREK 7. SEPTEMBRA
(Ni sporeda)

SREDA 8 SEPTEMBRA

18.45 Oddaja za otroke; 19.15 Glasbena oddaja; 19.45 Ježkov kabaret; 20.00 TV dnevnik; 21.50 TV obzornik; 22.05 Grindl (serijski film); 18.30 Informativna oddaja; 20.40 Danny Kaye vam predstavlja (serijski film); 21.30 Peta stran sveta (ponovitev TV igre).

ČETRTEK 9. SEPTEMBRA

18.45 Po Jugoslaviji: Kanjon Tare (reportaža); 19.15 Mikrofestival (zabavno glasbena oddaja); 20.30 Za pravdo in srce (predstava škofjeloških amaterjev); 19.45 TV biro: 20.30 Oddaja narodne glasbe: 20.40 Jazbec pred sodiščem (TV igra)

PETEK 10. SEPTEMBRA

18.00 Jesen v Bolgariji (dokumentarni film); 18.45 Malo za vsakogar, nekaj za vse; 19.00 Britanska enciklopedija; 19.15 Ganges (prvi del reportaže o Indiji); 20.30 «Gospodična v stiski» (celovečerni film); 22.15 Dnevi in dela Michelangela; 18.45 Po poteh kulture; 19.15 Oddaja narodne glasbe; 19.45 TV biro; 20.30 Celovečerni film

SOBOTA 11. SEPTEMBRA

15.45 Stuttgart: Evropsko prvenstvo v atletiki; 18.25 Ambrosio krade čas (predstava mariborskega gledališča); 19.45 Cikcak; 20.30 TV obzornik; 20.40 Sprehod skozi čas; 21.10 Rezerviran čas; 22.00 Danny Kaye vam predstavlja (serijski film); 19.30 TV pošta; 20.30 Glasbeni kotiček; 20.40 S kamero po svetu; 22.00 Zgodbe za vas (serijski film); 22.30 Informativna oddaja.

JOHN F. SUTER

Prijetno mesto

Doktor Arturo Gutierrez je sedel v zavoju betonske klopi v obliki črke S ter zamišljeno gledal v tla. Ko je zaslišal korake, je dvignil glavo ter s cigarillom vljudno pomahal prijatelju Teniente Cerveri, naj sede. Teniente je pokimal ter sedel v drugi zavoj S, tako da je bil obrnjen proti doktorju.

Bilo je zgodaj zvečer in na trgu je bilo mirno, čeprav je bilo videti precej ljudi. Skupina godbenikov je nameščala stole na betonski plošči, ki je nadomeščala tradicionalni prostor za godbo. Na drugi strani trga se je s pritajenim klop klop pomikal konj, ki je vlekel naložen voz. Mimo klopi pa je prav tedaj šlo nekaj belo oblečenih Indijancev, ki se niso ozrli ne na levo ne na desno.

Doktor je vzdihnil: «V prijetnem kraju živimo.» Ponudil je prijatelju cigarillo.

Policist ga je vtaknil med ustnice ter prižgal vžigalico, ki je osvetlila njegov ozki, orlovski obraz. «Zločinov skorajda ne poznamo. Manj jih je kot v kateremkoli mestu v Srednji Ameriki,» je rekel in zamahnil z vžigalico, da je ugasnila. «Policija je pri nas skoraj samo v okras. Če mi ne bi nekaj malega vrgel denar, ki sem ga naložil v bratovo delavnico, bi moral malone stradati.»

Doktor Gutierrez se je očarljivo nasmehnil in pri tem so se mu pod tenko pristriženimi brčicami pokazali bleščeči beli zobje. Z brado je pokazal na majhnega Indijanca, ki je marljivo drgnil čevlje nekega turista iz Združenih držav.

«Vedno več Norteamericanos prihaja sem. Morebiti bodo sčasoma prinesli s seboj tudi kake svoje navade. Potem bo morda tudi za vas dovolj kruha.»

Teniente Cervera je rekel ravnodušno: «Jaz bom na mestu.»

Oba sta molče vlekla iz cigarillov.

Končno je rekel poročnik: «Slišal sem, da sta pred kratkim umrla dva Norteamericanos, vaša prijatelja. Rumena mrzlica, kaj ne?»

Doktor Gutierrez je pokimal in na obrazu mu je bilo brati resnobo. «Ne bi rekel ravno, da sta bila moja prijatelja. Na vso silo sta hotela na izlet k razvalinam v džungli, čeprav smo ju svarili. Jaz sam sem jima najbolj prigovarjal, naj nikar ne gresta.»

Teniente Cervera je rekel s poudarkom: «Vlada bi morala poslati denar, da bi iztrebili komarje v tistem predelu ali pa prepovedati agenciji Fernandez Tours organiziranje izletov k razvalinam. Nekoč tam ni bilo rumene mrzlice, a prekleti moskiti prihajajo z letali . . .»

«Cepivo proti rumeni mrzlici bi nam zelo koristilo. A niti en zdravnik v mestu ga nima, prijatelj moj. Vendar pa je treba reči, da so nam ga obljubili»

Poročnik se je pozorno zazrl v prijateljev obraz. «Ali ste popolnoma prepričani, da ste svarili tista dva? Da jima niste morda prigovarjali, naj gresta? Ali pa se posmehovali nevarnosti? Zakaj slišal sem . . .»

«Lahko si mislim, kaj ste slišali,» je mirno rekel doktor. «Da vas ne bi izmišljene govorice zavedle, bo najbolje, če vam kar sam povem, kako je bilo.

Saj veste, da sem tri leta prebil v Združenih državah, ko sem študiral v neki bolnišnici na Vzhodu. Takrat sem spoznal senoro Estelle Martin, ki je nedavno umrla za rumeno mrzlico. Takrat ji je bilo ime senorita Estelle Wright. Saj ste jo videli — ko je bila še živa, seveda? Tiste rdeče lase, tisto gladko snežno belo polt, tiste zelene oči? Ženska, ki bi zmešala glavo vsakemu moškemu. Priznati moram, da jo je tudi meni.

Pošten človek sem in če vam rečem, da takrat tudi sam nisem bil neprivlačen, ne pravim tega, ker sem premalo skromen. Ni čudno torej, da sem si pridobil njeno naklonjenost in nekaj časa me je prepričevala, da ji samo jaz nekaj pomenim. Pripravljen sem bil ostati v Združenih državah, samo da bi jo imel.

Seveda je bilo vanjo zaljubljenih še več drugih, a tega takrat nisem vedel. Stara zgodba, kaj? Ta Samuel Martin je imel pač več denarja kot drugi, to je vse. Poročila se je z njim iz povsem poslovnih razlogov. Meni ni ničesar povedala, niti poslovila se ni. Zbral sem torej ostanke svojega srca ter se vrnil v domovino. Tu sem živel štiri leta v pozabi.»

«Potem,» je zamrmral poročnik Cervera, «sta prišla Martinova sem in slučajno ste ju opazili.»

«Niti ne tako slučajno. Moj mlajši brat Rudolf je, kakor veste, direktor hotela Cervantes. Nekega dne, pred kakim mesecem, mi je zaupal, da je strastno zaljubljen v neko gostjo, turistko, božansko žensko, ki je poročena z neko klado. Klada, to že. A božanska ženska — pha!

Naslednji dan mi je v hotelski veži predstavil Martinova. O, Rudolfo zna biti zelo pazljiv; predstavil ju je kot gosta, mene pa kot zelo dobrega zdravnika. Ona je seveda priznala, da me pozna in to je storila zelo očarljivo. Njen mož, ki je precej štorast, ni uganil, kdo sem. Zdaj sem bil samo eden od domačinov, nad katerim je treba prevzeti pokroviteljstvo.

Uvidel sem, da ta ženska bere moje misli: da mi je vseeno, kako bo na njeno početje reagiral mož, da pa mi ni vseeno, kaj se bo pripetilo Rudolfu. Saj veste, kako lep je Rudolf? A tako naiven! Vedela pe, kako se bojim, da mi bo uničila brata. A ni hotela odnehati. V njenih vražjih očeh sem bral, da me izziva.»

«Tudi mož ni mogel biti kaj prida,» je zamišljeno dejal poročnik. «Govorijo kako je podkupil nekakega našega uradnika na carini, da je gledal stran, ko je nesel čez mejo dragocene narodne umetnine.»

«To mi ni nič mar,» je rekel doktor Gutierrez. «Govoril sem torej z Rudolfom, mu povedal vse ter ga prosil, naj pusti to vražjo žensko. A on se mi je samo smejal. V obupu sem šel v katedralo ter zadevo preložil na božja ramena.

Dva dni kasneje so bile moje prošnje uslišane, čeprav takrat tega še nisem vedel. Senor in senora Martin sta sklenila, da se bosta s Fernandezovim džipom odpeljala k razvalinam v džunglo. Na moje veliko presenečenje pa sta prej prišla k meni po cepivo proti rumeni mrzlici. Bila sta že pri vseh drugih zdravnikih, a nobeden ga ni imel. Nekdo jima je dejal, da bi morda jaz lahko kaj pomagal. Kajpak jima nisem mogel ničesar dati. Lahko sem ju le posvaril naj ne hodita v džunglo.»

«Preseneča me, da ste ju posvarili,» je rekel Teniente Cervera. «Saj bi vašemu bratu samo koristilo, če bi bili molčali.»

«Zdravnik sem,» je preprosto odvrnil doktor. «A še bolj vas bom presenetil. Ne le da sem ju posvaril, še več, svetoval sem jima, naj namesto cepiva uporabita vsaj mažo proti mrčesu, če vsekakor hočeta iti. In ne le to, celo sam sem jima zmešal mazilo.»

«Zmešal? Saj bi ga bila vendar lahko kupila v lekarni.»

«Seveda, prijatelj moj,» je rekel zdravnik, «kot bi rekli v njuni deželi, lahko bi ga kupila v vsaki drogeriji. Toda ne smete pozabiti, da senor Martin, štorasti, zavaljeni senor Martin, ne kupuje v nobeni drogeriji v deželi, kakršna je naša. Ko sem mu svetoval, naj kupi mazilo v lekarni, ni hotel niti slišati o tem. V svoji nevednosti je mislil, da mu bodo prodali citronello ali kako drugo smrdljivo stvar. Toda večina sodobnih mož proti mrčesu je vendar skoraj brez vonja. Natanko se spominjam, kako mi je rekel: ‚Za Stello poiščite kak dražljiv vonj, meni pa napravite nekaj moškega. Comprez?' Govoril je v tisti svoji španščini, sicer pa ste gotovo opazili, kako slabo je obvladal naš jezik?»

«Za takega človeka,» je dejal poročnik, «je seveda jasno, da je hotel imeti nekaj posebnega. Pošten človek se mora kar truditi, da se ne okoristi na rovaš tepcev, kakršen je bil ta.»

«Z jezika ste mi vzeli misel,» je pritrdil doktor. «Ko je zahteval mazilo, sem se spomnil na Rudolfovo nezgodo. Če bom pripravil mazilo, sem si rekel, bom lahko zaračunal nekaj več in pri tem kaj malega zaslužil. Tako je pač življenje.»

«Naša dežela je tako revna,» je vzdihnil poročnik.

«Res je,» je rekel doktor Gutierrez. «Revni smo, vendar pa potrebujemo denar, da se bomo lahko borili proti moskitom. Sicer tisti, ki imajo denar, ne bodo prihajali sem. Kot zdravstveni delavec si želim, da bi moskite uničili, čeprav je eden izmed njih rešil mojega brata.»

Umolknila sta in potegnila iz cigarillov. Mimo je prišel umazan Indijanček z velikimi očmi in lizal nieve, odišavljen led. A led mu je zdrsnil iz vrečke in se razletel po tleh. Otrok je za hip žalostno pogledal za njim, nato pa je odšel dalje in pričel žvečiti vrečko.

Doktor Gutierrez se je zazrl v led, ki se je naglo topil. Razmišljal je, kako bo vodo popila zemlja, dišavo pa bo zjutraj posrkal mrčes do zadnjega atoma. Pri tem se je, že drugič v zadnjih tednih, spomnil, da mnogo več snovi, mnogo več vonjev privlači mrčes kot pa ga odbija.

S prostora za godbo sredi trga so priplavali prvi zvoki. Rahel vetrič je skuštral bršljan na zidovih starih hiš okoli trga.

«V prijetnem kraju živimo,» je rekel doktor Gutierrez.

Teniente Cervera je zadovoljno pokimal: «Zločinov skorajda ne poznamo.»

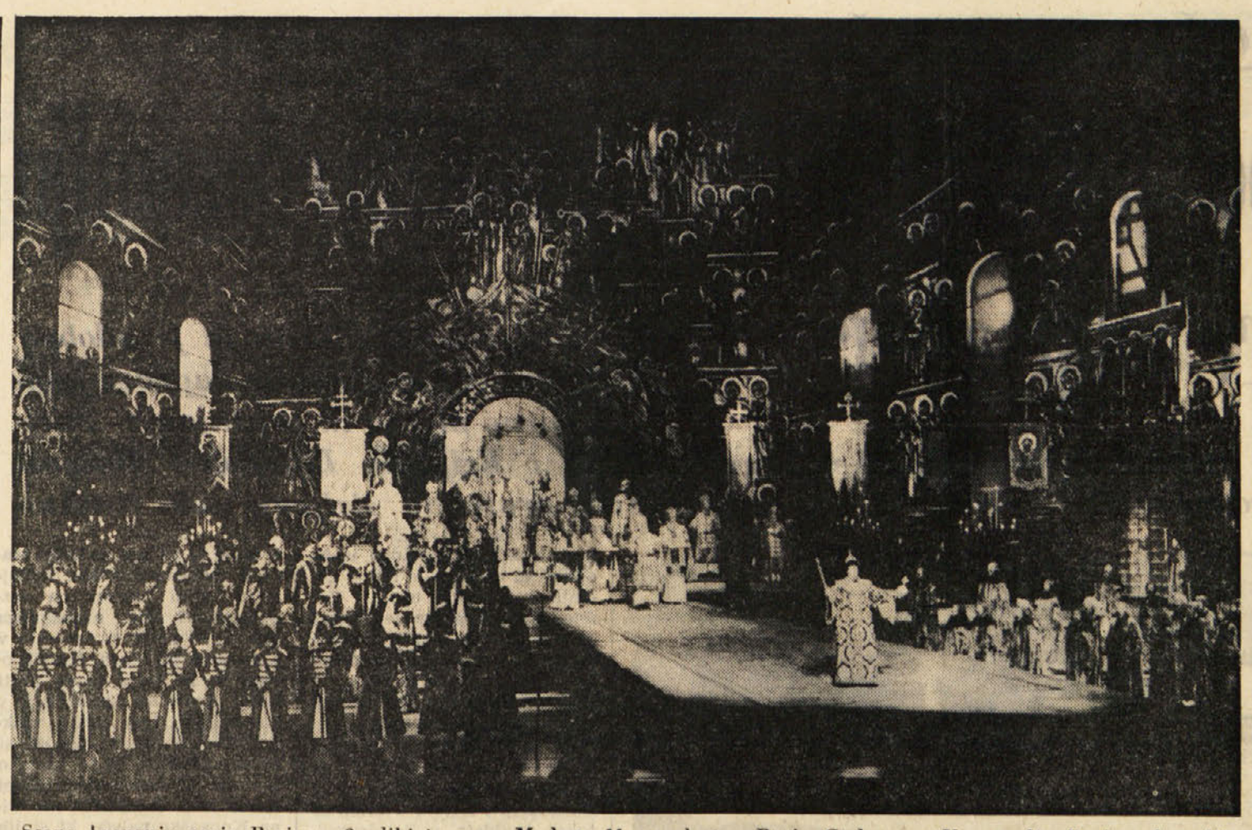

Scena kronanja carja Borisa v 3. sliki iz opere Modesta Musorgskega «Boris Godunov». V ospredju Boris v kreaciji bolgarskega basista Nikolaja Gjaurova

Salzburški festival

Otvoritev s slovansko opero «Boris Godunov»

Običajni ples z baklami, ki se odigrava na predvečer salzburškega poletnega festivala okoli baročnega vodnjaka na Rezidenčnem trgu, okrašenem z zastavami vseh narodov in pri oknih poslopij, razsvetljenih s svečami, je ljudska navada, ki je naznanila tudi letošnji nad pet tednov trajajoči festival.

Oficialna otvoritev pa je bila 26. julija dopoldan v Rezidenčni palači. Pri tej otvoritvi je bil navzoč tudi novi zvezni predsednik republike Avstrije Franz Jonas. Orkester Mozartea pod vodstvom dirigenta Bernharda Conza je zaigral dve simfoniji W. A. Mozarta. Poseben poudarek otvoritvi pa je dal Gabriel Marcel, francoski eksistencialistični filozof, dramatik in kritik s svojim govorom «Glasba kot sestavni del biti naše duševnosti» (Musik als Heimat der Seele).

Letošnji festival je kvantitativno najmočnejši od vseh prejšnjih, saj se bo zvrstilo v 37 dneh kar 115 prireditev, ki so v okviru samega festivala, da ne štejemo zraven še vrsto kvalitetni koncertov, ki so na programu dnevno v gradu Mirabell sredi krasnega parka istega imena. Največ zanimanja je vzbudila uprizoritev Musorgskega «Boris Godunov» pod režijskim in muzikalnim vodstvom najslovitejšega svetovnega dirigenta, mojstra Herberta von Karajana. Za vse predstave te opere — šest po številu — so bile vstopnice že mesece prej razprodane. V dnevnem časopisju so prav posebno podčrtavali to, da je bil interes za vstopnice izreden s strani vzhodnih držav. S to slovansko opero — s to glasbeno ljudskodramo — uprizorjeno v Veliki festivalni dvorani, se je začel letošnji umetniški program salzburškega festivala. Karajan se je pripravljal za to predstavo kar dve leti in je izbral za glavne vloge 14 pevcev slovanskega porekla in zagrebški zbor državne Opere, le šest manjših vlog je prepustil Avstrijcem in Grkom. Pravijo, da se še nikoli ni pripravljal tako mrzlično za nobeno opero kakor prav za Borisa. Carja Borisa je pel Bolgar Nikolaj Gjaurov, katerega je prosil Karajan že pred dvema letoma, naj prihrani svoj debut v tej vlogi za letošnjo otvoritveno predstavo. Opero je izvajal sijajni orkester Dunajskih filharmonikov, sodelovali so še zbori dunajske državne Opere, zbor zagrebške Opere in komorni zbor salzburškega festivala. Opero dajejo v originalnem, ruskem jeziku. Čudovite kulise mladega, komaj 38 let starega odrskega slikarja Günther Schneider — Siemssena, so bile vse več kakor pa samo dekorativen okvir dogajanja na odru. Bogastvo scenerije s svojo arhitekturo, plastiko, reliefi, materialom, razsvetljavo in projekcijami v 3., 5. in 8. sliki se da le težko na kratko popisati. Te, na eni strani izredno bogate kulise so podčrtovale razliko s skromnimi «ljudskimi» scenami zlasti v 1. in 4. sliki. Siemssen, ki je eden najbolj iskanih odrskih slikarjev evropskih gledališč in ki se je izobrazil tudi v glasbi, zavzema stališče, da mora biti odrska slika ustvarjena «iz muzike ven». Zato mu je toliko bolj drago sodelovanje z dirigentom Karajanom, ki zahteva od odrskega slikarja izrazito muzikalnost.

Uspeh predstave je bil izreden. O basistu Gjaurovu je bilo izrečeno nešteto odličnih kritik. Hvalili so njegov izredni obseg glasu, lirično lepoto njegovega polnega, od največje nižine do skrajne višine lahko vodenega glasu, združenega s temperamentno igro. Čeprav je najmlajši med basisti, ki so kdaj peli to vlogo, ga štejejo za enega najboljših interpretov Borisa po Šaljapinu. Karajan je bil z njim že pri generalki tako zadovoljen, da mu je po končani vaji poslal iz orkestra ven poljub v znak zadovoljstva, orkester pa mu je prav tako demonstrativno pokazal svoje odobravanje.

Gjaurovu ob strani je po uspehu stala naša rojakinja, Zagrebčanka Sena Jurinac, ki deluje na Dunaju že 20 let. S svojo umetniško zrelostjo, muzikalnostjo, lepim glasom in izredno lepo odrsko pojavo žanje vselej in v vsaki vlogi obilo zasluženih aplavzov.

Karajan je s postavitvijo Borisa na salzburški oder kot dirigent ustvaril eno svojih največjih in najsijajnejših predstav. Tudi kot režiserju mu je predstava uspela v polni meri, vendar so bila tu mnenja kritikov precej deljena. Karajan se je namreč držal obdelave Borisa, ki jo je naredil prijatelj Musorgskega Rimski-Korzakov leta 1908 in ki konča s sceno carjeve smrti (na podlagi «praobdelave» Borisa iz l. 1870), kar ustreza tudi naslovu opere «Boris Godunov», medtem ko mu nekateri kritiki očitajo, da se ni držal originalne oblike opere iz l. 1872, pri kateri gre bolj za ljudsko dramo, ko bi morala biti poudarjena bolj usoda ruskega ljudstva in bi se torej morala končati opera s sceno ljudskega upora in vstaje ter s slavljenjem lažnega Dimitrija.

Na novo sta bili postavljeni letos na oder Mozartovi operi «Beg iz Seraja» in «Vrtnarica iz ljubezni». Slednja je delo 18-letnega komponista.

V prejšnjih dveh letih so uprizarjali «Beg» z velikim uspehom na dvorišču Rezidenčne palače, vendar ga letošnja uprizoritev v mali festivalni dvorani v vsem prekaša. Izvrstni so bili pevci in prav tako je bil izvrsten tudi mladi, še ne tridesetletni indijski dirigent Zubin Mehta. Kot reprize iz lanskega leta so na sporedu še dve operi R. Straussa «Adriadna na Naksosu» pod glasbenim vodstvom izvrstnega Karla Böma, s Seno Jurinac v vlogi komponista, in tragedija «Elektra», ki jo vodi kot dirigent in režiser Herbert von Karajan. V tej operi je nad vse odlična Astrid Varnay kot Elektra tako pevsko kakor igralsko. V manjši vlogi nastopa tudi Ljubljančanka Cvetka Ahlin. Reprizi sta še Mozartova komična opera «Così fan tutte» z dirigentom Böhmom in z odlignimi pevkami in pevci: Evelyn Lear, Patricia Johnson, Hermann Prey, Waldemar Kmentt, Graziella Sciutti in Carl Döonch, ki je doslej požela vedno velika priznanja, in Verdijev «Macbeth» z dirigentom Wolfgangom Sawallischem in z nadvse odličnima baritonistom Dietrich Fiescher — Dieškauom in sopranistko Grace Bumbry v glavnih vlogah.

Od dramskih uprizoritev je po številu predstav na prvem mestu tradicionalni Hofmannsthalov «Slehernik», ki ga uprizarjajo na trgu pred salzburško stolnico Reprizo Goethejeve tragedije Faust 1. in 2. del dajejo v Mali festivalski dvorani v režiji Leopolda Lindtberga. Nanovo pa sta postavljeni na oder Sofoklejevi drami «Kralj Edip» in «Edip na Kolonu». Obe sta uprizorjeni na en sam večer v «Felsenreitschule» v režiji Gustava Sellnerja. Moderno scenarijo in kostume je zrisal znani kipar Fritz Wotruba, scensko glasbo, pri kateri je uporabil moški zbor, dva klarineta, oboo, kitaro in vsa tolkala, pa je napisal komponist

ZORKA BRADAČ

(Nadaljevanje na 5. strani)

ŠE ENA OCENA ŠPANGERJEVE KNJIGE «BAZOVIŠKI SPOMENIK»

Svetloba nad Bazovico

Nekateri prizori so pisani s skopimi besedami tako nazorno, kakor da bi pisec pisal scenarij za film . . .

V 35 letih od 6. septembra 1930 naprej je bilo napisano na tisoče člankov v dnevnih listih, na stotine v revialnem tisku in izdanih nekaj brošur. Zdaj pa je Vekoslav Spanger, edina glavna še preživela priča, s svojim memoarskim delom stkal iz drobnih podatkov še prisrčen a pretresljiv spominek o svojih soborcih, prijateljih in sotrpinih iz mladinskih društev in tajne organizacije «Borba»!

Za razumevanje nagibov, ki so pripeljali do organiziranja in delovanja tajne organizacije «Borba» je Spanger, kakor to pojasnjuje v svojem uvodu, poleg pravih svojih spominov opisal v posebnih poglavjih še «Politično in socialno stanje na Primorskem ob koncu prve svetovne vojne», «Fašistične pogrome», «Mladinska društva in Omladinsko misel», kratko in približno tako, kakor so bili pisali že drugi podobne analize retrospektivno z vidikov stališč po drugi svetovni vojni. V bistvu je to le njegovo pojasnjevanje k pravnemu njegovemu spominskemu delu.

Nekaj pretresljivega pa je njegov prikaz delovanja tajne organizacije «Borba» v treh letih njenega obstoja od 1927-1930 in pa vedenje 18 obtožencev v dnevih bazoviškega procesa v Trstu pred posebnim fašističnim tribunalom. Spanger razgrinja sicer kar s posebno znanstveno akribijo in skrupuloznostjo pred nami drugega za drugim posamezne dogodke, zaplete in datume, toda v njem se gori živ ogenj prizadetega mladinca ter zato ozarja vse skupaj z mladostno gorečnostjo, kakor da ni tudi preko njegove glave tekel nepretrgan tok 35 let.

Nekateri prizori so napisani s skopimi besedami tako nazorno, kakor da bi pisec pisal scenarij za film, tako silno je namreč čutiti njegovo željo, da bi vse skupaj čimbolj približal resnici, da bi vse skupaj ponovno podoživljal.

Veliko dokumentarno vrednost pa imajo njegova poročila o sestankih vodilnih članov «Borbe», o sklepih, ki so jih sprejemali in o izredno veliki politični razgledanosti teh fantov, ki so imeli takrat približno komaj 25 let.

Spangerjevi soborci so si postavljali strašno velik program, naloge, ki so zadevale vse slovensko in hrvaško ljudstvo pod fašizmom. Zavzemali so se za narodno samoodločitev Slovencev in Hrvatov pod Italijo in za priključitev Primorske in Istre k Jugoslaviji, bili so za neizprosen ne teoretičen, ampak takojšen boj proti fašizmu, hkrati za sodelovanje z italijanskimi in antifašističnimi strankami, sodelovali so najtesneje s Hrvati v Istri in jim dajali pobude, nastopali so proti izseljevanju in gospodarskemu izžemanju, se puntali proti italijanskemu šolstvu in slehernemu zapostavljanju svojega naroda v Italiji in Istri. Iz vsega tega moramo nujno sklepati, da so morala biti mladinska društva, ki so delovala kar s stoodstotno udeležbo vsega članstva v vseh, pa tudi najmanjših naseljih in v vseh mestnih okrajih, prava izobraževalna in politična ljudska univerza.

Ne smemo si misliti, da so šli kar tako lahkomiselno in nevede v smrtno nevarno uporniško delo, saj je prav zgodovinski sestanek te organizacije dne 3. decembra 1929 na Drašci — Razklanem hribu, visoko gori nad tržaškim mestom, kakor ga je prikazal avtor, odkril, kako globoko jih je vse pretresalo vprašanje do kakšnih skrajnosti v uporabi oboroženih sil odpora morejo iti in kdaj čas narekuje umestnost njihove uporabe. Prav na zborovanju na Drašci sta trčili druga proti drugi dve različni stališči, ki sta jih zagovarjali dve vodilni osebnosti tega ilegalnega gibanja. Mlajši Ferdo Bidovec je bil za takojšnjo nenehno izvajanje akcij s silo, pa čeprav je vedel, da so osamljeni, da še dolgo ni moč pričakovati odločnejšega antifašističnega delovanja v drugih pokrajinah Italije, medtem ko je Frane Marušič, organizacijski talent tega gibanja, bil za to, da se varčujejo revolucionarne sile, da se rajši počaka na politično ugodne čase in da se predvsem rajši pojača antifašistična propaganda med ljudstvom. Surova topoglavost fašističnega režima pa je s svojim vsakodnevnim teptanjem vsega, kar je slovenskega, izzvala pri teh mladih zavednih Slovencih reakcijo odpora, da so se odločili za Bidovčevo pot takojšnjega udarca proti fašistični bestiji.

Popolnoma drži Spangerjeva trditev, da je bilo njihovo ilegalno delovanje popolnoma neodvisno, da so sicer spočetka dobili nekaj duhovne spodbude za ilegalno delovanje od nekdanjih voditeljev razpuščene Zveze mladinskih društev: od Romana Pahorja, dr. Jožeta Dekleve, dr. Dorčeta Sardoča in drugih. Fašistične oblasti pa so bile le-te že odstranile in jih odposlale v konfinacijo na otoke. Mladi člani organizacije «Borba» so ostali sami in so v treh letih svojega samostojnega političnega ilegalnega delovanja morali sami, popolnoma sami, odločati in niso od nikogar dobivali niti najmanjše denarne ali kakršne koli duhovne pomoči.

Nadrobno opisovanje vernega in tankovestnega kronista Vekoslava Špangerja, kako so zbirali med seboj lire za navadno, v sedanjih časih smešno kratko potovanje do sosednje Gorice ali do Sv. Lucije na mostu, kako so iz primitivnih sredstev sestavljali primitivne peklenske stroje in zbirali stare revolverje iz prve vojne, je zadosten dokaz, da jih ni nihče podpiral. Seveda tudi izredni fašistični tribunal ni z vsem svojim mučenjem mogel ničesar dokazati, ničesar ugotoviti ter so zato fašisti morali uporabiti stari stroj, da je bruhal iz svoje rotacije obrabljene nacionalistične klišeje o zvezah z Orjuno, ki je že pet let spala spanje kriničnika na splošno zadovoljstvo jugoslovanskih narodov.

Držijo pa vse obtožbe fašističnega tribunala, da so člani «Borbe» naravnost plavali v razkošni poplavi italijanskih antifašističnih listov, ki so jih prejemali iz Francije od vseh obstoječih italijanskih strank: od liberalcev (ne tržaških, ki so bili takrat v drugačni družbi), demokratov, giellistov, raznih vrst socialistov do komunistov tretje in četrte internacionale. Po sili razmer so postali najučinkovitejša ilegalna distribucijska agencija antifašističnega tiska za dobršen del severne Italije.

Med Slovenci v Italiji pa so ravno takrat okoli leta 1928 prenehale javno politično delovati tri politične organizacije, ki so delovale med Slovenci in Hrvati v Istri: edinjaška z dr. Josipom Wiljanom na čelu, krščansko-socialna z dr. Besednjakom na čelu in komunistična stranka Italije, v kateri je imel pokrajinsko vplivno mesto Jože Srebrnič. Edinjaška in krščansko-socialna organizacija sta v teh letih ob oživljanju ilegalnega nasilnega antifašističnega vrenja med slovenskim ljudstvom v Italiji sicer med seboj v najvišjih krogih teoretično razpravljali o politični in pa moralno-etični upravičenosti oboroženih odporov narodnih manjšin proti metodam rodomora, nista pa na dejansko revolucionarno pot niti pomislili. Posebno je zastopal antirevolucionarno stališče dr. Janko Kralj, ki je začel takrat prevzemati vajeti vsega katoliškega gibanja na terenu. Znano je iz zgodovine komunističnih strank nasploh, a KPI še posebej, da so obsojale sleherno uporno nasilno akcijo in jo obeleževali kot teroristično. Nikjer ni bilo takrat med dvema vojnama med komunističnimi vodstvi niti sledu o kakšnem zagovarjanju nasilnih ali oboroženih narodnoosvobodilnih gibanj. Zato je tudi KPI obsojala nasilno delovanje «Borbe».

Mladi Tone Ukmar, kasnejši pobudnik in voditelj raznih narodnoosvobodilnih gibanj v raznih delih sveta in eden izmed kasnejših vodilnih članov KPI, pa je bil zelo aktiven član ilegalne organizacije «Borba», saj je, kot poroča Spanger, 29. 8. 1928 v družbi z Ruplom lastnoročno zažgal rikreatorij na Proseku, pripravljal kasneje nasilno akcijo proti parniku, ki naj iz tržaškega pristanišča odpelje preko morja slovenske izseljence, izvrševal še druga nasilna dejanja, ki jih KPI ne samo ni odobravala, ampak jih je celo odločno obsojala. Zaradi svojega terorističnega delovanja je moral Ukmar v avgustu 1929 zbežati čez mejo. Ni bilo opaziti, da bi Ukmar zaviralno vplival na nasilno ilegalno delovanje «Borbe». Sam proces proti bazoviškim borcem v septembru 1930 ni ugotovil niti najmanjšega ne moralnega in ne materialnega sodelovanja komunistične partije z organizacijo «Borbe» v nasprotju z decembrskim procesom leta 1941 proti takratni ilegalni slovenski organizaciji, s katero so bili povezani v določeni meri Pinko Tomažič in tovariši.

Posebno pa je dragoceno Spangerjevo poročanje o vedenju bazoviških borcev na procesu, ki so kljub prestanemu strašnemu mučenju v preiskovalnem zaporu ohranili hladno in mirno kri in srčnost. Tudi glede tega je avtor samo pisal spomine z navajanjem nadrobnosti, in ni kar tako časnikarsko ali pa govorniško poveličeval njihov nastop, ampak jih je gledal s takratnimi očmi fašističnih veljakov in novinarjev, ki so bili v zadregi, kako spačiti sliko njihove neustrašenosti in moralne superiornosti. Zraven pa jih je še sam gledal in občudoval, enak med enakimi, tako rekoč od ure do ure v raznih fazah procesa: 1. septembra v popoldanskih urah, ko so se prvič našli skupaj in ko so se v naglici dogovarjali, kako naj odgovarjajo ali če naj sploh odgovarjajo, nadalje, ko so jih vodili skozi špalir «bakolov» članov GUF, mirno zadržanje v železni kletki, prezirljive izjave Bidovca proti navzočim fašistom. Ni izpustil avtor, kako so skušali vsi po vrsti razbremenjevati drug drugega, kako se niso drug drugega obtoževali, kakor se je dogajalo na vseh monstre-procesih, ki so po diktatorskih režimih nalašč tako sestavljeni. Kako visoko je bilo njihovo razpoloženje priča krohot obtožencev, s katerim so spremljali izjavo predsednika fašističnega tribunala, ko je izjavil, «da so vsi obtoženi prostovoljno priznali in da zato niso bili podvrženi nobenemu pritisku». Spanger jih je tudi videl pri največji preizkušnji, kako so branje obsodbe sprejeli mirno in možato; a tudi zadnji križev pot štirih na smrt obsojenih na bazoviško golgoto je bil tak, kakor se spodobi za ljudi, ki hočejo biti v dnevih najhujšega suženjstva svetla luč na kraški gori za vse ljudstvo: Marušič miren, Valenčič zrel malobeseden mož, ki je zavrnil sleherno tolaženje, Miloš z neugasljivim humorjem in Bidovec ves

(Nadaljevanje na 5. strani)

Razstava tapiserij v Piranu

Te dni se bodo zaprla vrata piranske galerije in spet bo mimo razstava. Razstava, ki naj ne bi šla mimo nas tako tiho, kot je bilo to običajno, kadar se je bolj ali manj po naključju pisalo o galeriji v Piranu; že zaradi tega ne, ker je tako kot danes, tudi ob njeni otvoritvi — točno pred tremi leti — pripravil razstavo jugoslovanskih tapiserij Atelje 61 iz Novega Sada. Še posebej pa želimo omeniti ta dogodek, spominjajoč se naporov, ki so bili vloženi v izgradnjo tega razstaviščnega prostora, in vloge, ki jo je galerija v Piranu sprejela nase. Pogojenost z umetniškim življenjem, ateljeji raznih umetnikov ,z udeleženci mednarodnega kiparskega simpozija v Seči pri Portožu in ne nazadnje s številnimi tujimi obiskovalci, ki prihajajo kot turisti na jadransko obalo, pri tem pa si gotovo želijo spoznati vsaj del našega sodobnega kulturnega dogajanja — vse to je narekovalo ustanovitev določenega razstavnega prostora, ki naj bi sicer preko zime vzdrževal stalno zbirko sodobnega jugoslovanskega slikarstva, kiparstva in grafike, v poletnih mesecih pa na široko odprl vrata vrsti kvalitetnih razstav.

To je bil del načrta — hkrati pa družbene odgovornosti piranske galerije, ki ji pa v njenem tri letnem obstoju ni bila vedno kos. Kje so vzroki zato — verjetno prav v nedoločenem statusu, ki naj bi se sicer oblikoval, pozneje pa je obvisel v zraku, med tako imenovano dopolnitvijo Moderne galerije v Ljubljani in samostojnim zavodom z lastnim strokovnim osebjem. Kakršno že stanje danes je — piranska galerija še vedno živi v okviru preskromnega finančnega načrta in tako jasno ne more izpolniti zadane si vloge. Ali bo omenjena, ponovna razstava tapiserij predstavljala mejnik v nadaljnjem delu z oziroma na kvalitetnejšo in aktivnejšo dejavnost? Verjetno je to želja vseh nas, ne le umetnikov, ki jih je pot že zanesla ali pa se bodo v prihodnje predstavili v vseh treh lepih prostostorih piranske galerije.

Sedanje razstave tapiserij (preko dvajset) se je udeležilo dvajset jugoslovanskih umetnikov. Če si predstavljamo pod tapiserijo starodavno, posebno krasilno zvrst stenskih preprog, ki so ali vezene ali tkane, potem ne smemo pozabiti, da ima sodobna tapiserija pač namen zaživeti v sodobno arhitektonskem, oblikovanem prostoru. Prav to dejstvo zahteva od ustarjalca tapiserija, da ji vdahne specifično monumentalnost, tako da se, če naj se tako izrazim, tudi prostorsko, to je s tretjo dimenzijo vključuje v prostor oziroma ga aktivno dopolnjuje.

Med udeleženci razstave v Piranu moram na prvem mestu omeniti prav ustanoviteljico Atelja 61, ki je po kartonih, izdelanih od umetnikov, izvedel skoraj vse tapiserije, Etelko Tobolko. Njeno stremljenje po čim čistejši, a razgibani kompoziciji in materialni izvedbi je treba poudariti na prvem mestu. Upoštevajoč tudi oba Slovenca, Spacala in Slano, lahko trdim, da posegajo tapiserije tako v pred. metno oblikovani svet, istočasno pa živijo v ritmu dinamičnih in intimnih apredmetnih vizij. Slanov kozalec deluje v stilizaciji smiselno arhaično; Spacal, ta grafični mojster, pa je razvil ves čas in fantazijsko nedotaknjenost primorskega tlorisa (Kraška kresna noč, tapiserija za ladjo Raffaello), hkrati pa temu ambientu našel zamolkel glasbeni odmev (Črni spiritual).

Dve nevarnosti sta, ki ogrožata samostojnost tapiserij: podreditev tapiserije goli dekorativnosti in neupoštevanje njene specifičnosti, materialne vrednosti. Po kartonih kiparjev Kratohvila in Soldatovića ter Buićeve in Petrovića izdelane preproge so marsikdaj na meji, ko izginja vsebina tapiserije. Prenos slikarske kompozicije v preprogo pa je uspel poleg Slane edinole Čeliću, kar je razumljivo, saj so njegove lazurno gladke, barvne ploskve v sliki, asociacijsko vezane na prirodo, kar zahtevale materializacijo. Edino preprogi Vrsajkove in Božičkovićeve sta ostali samo slike, ne da bi dojeli bistva tapiserije, te specifične likovne vzrsti.

A. BASSIN

Visoška kronika v Kiosku

Poročali smo že o prvih dveh knjigah, delih domačih avtorjev, ki ju je Državna založba izdala v svoji žepni knjižni zbirki Kiosk in sicer v izredni seriji, ki bo letos obsegela šestero knjig. Zdaj je v tej zbirki izšla še Tavčerjeva Visoška kronika, ki sodi ne samo med najboljša dela Ivana Tavčarja temveč v vrsto najboljši del slovenske klasike. Anton Slodnjak je o Tavčarjevem romanu zapisal, da je tolika miselna in umetniška zrelost, kakor jo je pokazal Tavčar v svojem zadnjem delu, kaj redka v naši slovstveni zgodovini. V Visoški kroniki je izrpričal svojo globoko življenjsko in umetniško objektivnost. Sicer tudi v tem svojem delu ni zatajil romantične liričnosti, ki je bila bistvena značilnost njegove umetniške zavesti in njegovega sloga, toda preobrazil jo je sicer elegično, toda nesimentalno prepričanje, da sta individualno in družbeno življenje najvažnejši torišči, na katerih se kaže ta smisel in vrednost človekovega obstoja v pravi luči.

Ne bi ponavljali tega, kar vsi povprečni slovenski ljudje že vedo o tem imenitnem zgodovinskem romanu izpod peresa Ivana Tavčarja. Prav zaradi odlik zanimivo, pestro in lepo napisanega romana ni takih del nikoli preveč na knjižnem trgu. In tudi nova izdaja Visoške kronike, čeprav gre za preprosto, opremljeno, broširano izdajo, bo našla pot do številnih bralcev.

(Nadaljevanje na 5. strani)

ČE STE SE ODLOČILI ZA DALJŠE POTOVANJE PO MORJU

Slikovita vožnja po Jadranu in vzhodnem Sredozemlju na udobni in hitri ladji «Istra»

Ladjo so dogradili v Trstu in je udobno opremljena - Najmodernejše naprave jamčijo za varno plovbo in pristajanje - Štirinajstdnevno potovanje vzdolž jugoslovanske, albanske in grške obale v Egipt in Libanon - Možnost ekskurzij v mestih in ogled zgodovinskih zanimivosti - Na ladji je tudi družabno življenje zelo živahno

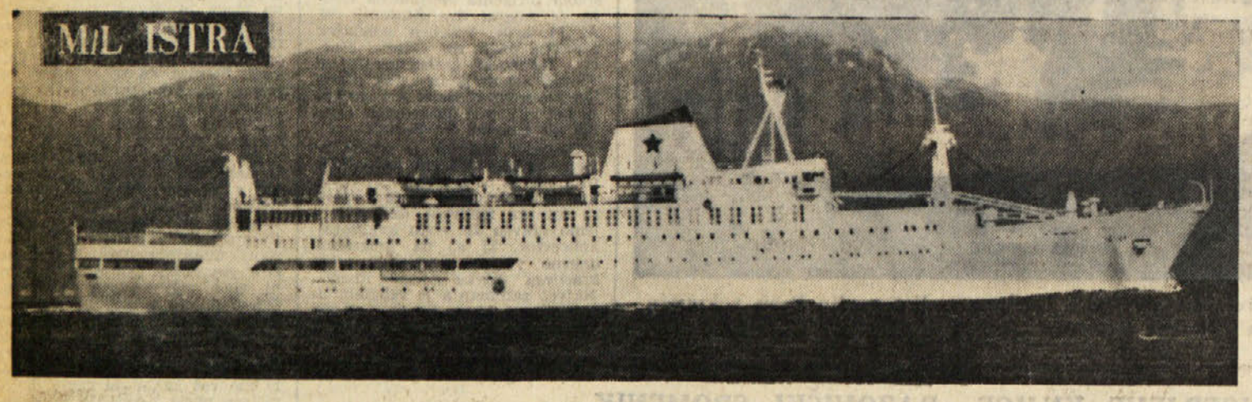

Nekega ponedeljkovega večera, sem se na obrežju zastrmel v bleščeče luči velike, bele ladje ob pomolu. Migetajoči odsev stoterih žarnic se je lesketal na morski gladini, ladja je mirno stala in od nje so prihajali pridušeni zvoki plesnega orkestra, ki so se tu pa tam prelivali v utripanje ladijskega motorja. V večernem mraku sem zagledal sence potnikov, ki so se sprehajali na zgornji palubi in se morda pripravljali na brezskrbno potovanje po daljnih morskih poteh vzhodnega Sredozemlja ter na to, da bodo uživali toplo južno sonce, s katerim je bilo letošnje poletje pri nas zelo skopo.

Ob pomolu je stala 5500-tonska ladja «Istra» reške družbe «Jadrolinija», ki je v letošnji sezoni uvedla novo potniško krožno progo po vzhodnem Sredozemlju. Na isti progi pluje tudi dvojčica «Istre», «Dalmacija».

Ko sem zagledal ladjo, se je v meni vzbudila radovednost, da si jo ogledam. Pri tem je treba omeniti, da so omenjeno ladjo dogradili v Tržaškem arzenalu v Trstu in je na prvo potovanje odplula 11. julija letos. «Istro» so, tako kot «Dalmacijo», začeli graditi v ladjedelnici v Pulju, ker pa je morala ladjedelnica izpolniti druge obveze s tujino, ni mogla v predpisanem roku dokončati gradnje «Istre», zato so nedograjeno ladjo s pomočjo vlačilcev privlekli v Tržaški arzenal, kjer so jo dogradili le dva ali tri tedne pred prvim potovanjem.

Kot rečeno, me je gnala radovednost, da si ladjo ogledam in da s tem morda komu posredujem, ali pomagam pri izbiri načrta za bodoče potovanje, ali dopust na morju.

Rečeno storjeno. Že na pomolu me je sprejel zelo prijazen in ustrežljiv kapitan ladje Luka Regjo, ali kakor ga imenujejo najožji sodelavci in častniki «Barba» Luka. Izkušen in vešč poveljnik je rad naredil uslugo, da razkaže svojo ladjo, ki se mi je od blizu zdela neprimerno večja, kot prej, ko sem jo opazoval z obrežja.

Dva, tri skoke po stopničkah in že se potnik znajde v lepo opremljenem in urejenem salonu, ki služi za recepcijo. Z debelo in mehko preprogo pokrite stopnice pa vodijo v restavracijo prvega razreda s priključenim barom. Čisto zraven je čitalnica in še eno stopnišče, pa se znajdeš na verandi, kjer je nameščen bar ter bazen. Potniki na ladji imajo na razpolago bazen v vsakem letnem času, ker je v vročih mesecih stekleni strop nad bazenom odprt, pozimi pa je pokrit. Ob bazenu stoli — gugalnice ter mizice, kjer lahko piješ osvežilne pijače in se veseliš življenja. Na ladji imajo petični gosti na razpolago apartmaje, v veliki meri pa se poslužujejo kabin prvega razreda, ki so opremljene s kopalnico, več je seveda kabin turističnega razreda, vsi potniki pa imajo na razpolago ležalne stole, da med potovanjem, na odprtem ali na pokritem mostu ležijo in uživajo sonce.

Pod restavracijo prvega je restavracija turističnega razreda, kjer so vsi prostori umetniško urejeni in opremljeni. V vseh prostorih in kabinah pa so nameščeni televizijski sprejemniki. Ladja je pač opremljena z lastno notranjo televizijsko postajo in v vsakem pristanišču se lahko priključi na televizijsko mrežo dotičnega kraja ali države.

Vljudni «Barba» Luka je nato razkazal še komandni most in navigacijske naprave. «Istra» je opremljena z vsemi mogočimi modernimi pripomočki za varno plovbo ter ima tudi stabilizatorje, ki preprečujejo guganje in zibanje ob razburkanem morju. Radar in avtomatično krmilo sta tudi nameščena na komandnem mostu ter protipožarne naprave, ki avtomatično signalizirajo nastanek požara v kateremkoli delu ladje.

Za varnost potnikov in za udobje je torej vsestransko poskrbljeno. Na sami ladji pa si potniki lahko privoščijo tudi večerno zabavo. Na prednjem delu, pod komandnim mostom je urejen krasen, okusno opremljen bar. Vsak večer od 22. ure dalje igra orkester, znana imena jugoslovanske lahke glasbe pa s svojim petjem zabavajo potnike. Zabava se zavleče pozno v noč in plesišče je navadno vedno natrpano.

Toda pri tem naj opustim naštevanje udobnosti in prednosti, ki jih nudi majhno plavajoče mestece in bi raje omenil nekaj zanimivosti s potovanja, ki ga opravi ladja.

«Istra» odpluje vsako drugo nedeljo iz Benetk, kjer se praktično začne proga. Naslednjega jutra je v Trstu in ob 23. uri zvečer odpotuje na Reko, kamor prispe v torek navsezgodaj. Potniki imajo priliko, da si ogledajo mesto, tisti pa ki si to želijo, lahko z avtobusi odpotujejo na Plitvička jezera in si ogledajo to prekrasno čudo narave. Za ekskurzijo imajo dovolj časa, ker ladja nadaljuje pot naslednji dan ob 8. Le nekaj ur kasneje prispe ladja v Split, kjer imajo potniki priliko, da si v nekaj urah ogledajo mesto in najbolj značilne zgodovinske zanimivosti, tisti pa, ki so romantično navdahnjeni lahko gredo peš na Marjan odkoder se odpira krasen razgled na mesto. Tudi kapitan zapusti ladjo. Za nekaj ur odhiti na svoj dom, saj je «Barba» Luka doma iz Splita.

Toda ure hitro minevajo. O polnoči ladja že odpotuje in zavije premec proti jugu. Vzdolž slikovite in prekrasne dalmatinske obale pripluje naslednjega jutra v Dubrovnik. Edina škoda je v tem, da si potniki ne morejo ogledati obale, ker v glavnem plove «Istra» v nočnih urah. V Dubrovniku imajo potniki šest ur časa, da si na hitrico ogledajo znamenitosti stare obmorske republike, njeno obzidje in prekrasne palače. Popoldne je že odhod in ladja pelje mimo Ulcinja in albanske obale v Grčijo. Ta del proge je precej dolg do Pireja, kjer se «Istra» ustavi le nekaj ur. Če kdo hoče lahko na hitrico skoči v Atene, vendar mu čas ne dovoli predolgih ekskurzij.

V petkih opolnoči zapusti «Istra» evropsko obalo in se naslednjega dne zasidra v Aleksandriji v Egiptu. Potniki se tukaj znajdejo v že drugačnem svetu, v slikovitem svetu ozkih ulic in bazarjev, v nenehnem živžavu orientalskega življenja. Za obisk mesta je časa dovolj. Kdor hoče lahko izkoristi ugodnost, da si ogleda znamenite spomenike starega Egipta. Pred seboj ima na razpolago kar dva dni, da se spozna z najbolj znanimi biseri egiptovske kulture. Važno je le, da naslednjega dne, to je v ponedeljek popoldne, pride v Port Said, kjer že čaka ladja, ki je iz Aleksandrije priplula tistega jutra. Potem še nekaj ur plovbe in pred očmi potnikov se odpira pristanišče Bejrut v Libanonu.

V Bejrutu se zaključi potovanje in od tam se ladja vrača v Jadransko morje. V Bejrutu imajo potniki na razpolago cel dan, naslednjega dne pa se lahko že izkrcajo v Limassolu na Cipru. Kratek ogled in že ladja plove proti Kreti. Naslednji postanek je v Heraklionu, kjer lahko vsakdo izkoristi ugodno priložnost in se seznani s staro kretsko kulturo. V neposredni bližini Herakliona so namreč razvaline Knosoške palače, ki si jih je vredno ogledati. Ob 9. uri zvečer je odhod in v petek zjutraj se ladja ponovno približa grški obali ter se zasidra v Pireju. Tokrat imajo potniki več ur na razpolago, saj stoji ladja v Pireju 10 ur. Zato je krajši izlet v Atene bolj primeren. Zvečer pa je treba biti že spet na ladji, ki po 25 urah in pol plovbe ponovno prispe v Dubrovnik.

Če kdo ni izkoristil prilike, da si ogleda Dubrovnik že prej, ga na povratku ne bo videl, ker «Istra» stoji ob pomolu le eno uro, potem pa se vožnja nadaljuje in tokrat iz Dubrovnika naravnost v Benetke, kamor prispe po 19 urah plovbe počez po Jadranu. Naslednjega dne je ponovno v Trstu.

Na takem potovanju imajo potniki tudi možnost, da v kateremkoli pristanišču prekinejo potovanje in se nato vkrcajo na ladjo, ko se ta vrača, ali celo lahko počakajo na naslednje potovanje. Ta način je zelo pripraven, če se morda kdo zanima, da si podrobneje ogleda in obišče znamenite kraje v Grčiji, ali v Egiptu ter ima nato možnost, da se vrne z isto ladjo, ali če ne, teden kasneje z dvojčico «Dalmacijo».

Med razgovorom s prijaznim kapitanom, so že misli letele v Grčijo, na Ciper, v Egipt in v Libanon. Ko sem po stopničkah stopal z ladje pa sem zavidal srečnežem, ki so ostali na krovu in mahali v pozdrav. Še topel stisk roke «Barbi» in voščilo za srečno potovanje. Zapustil sem nato pomol, kjer se je v svetlobi neštetih luči bleščala bela ladja, na kateri, vsaj tako se mi je zdelo, sem pustil del sebe.

In sedaj vprašanje. Bi radi tudi vi potovali in videli lepote vzhodnih obal Sredozemskega morja? Če se boste odločili, «Istra» ali «Dalmacija» odplujeta vsak ponedeljek. Vse potrebne informacije pa dobite v turističnem uradu.

LOJZE ABRAM

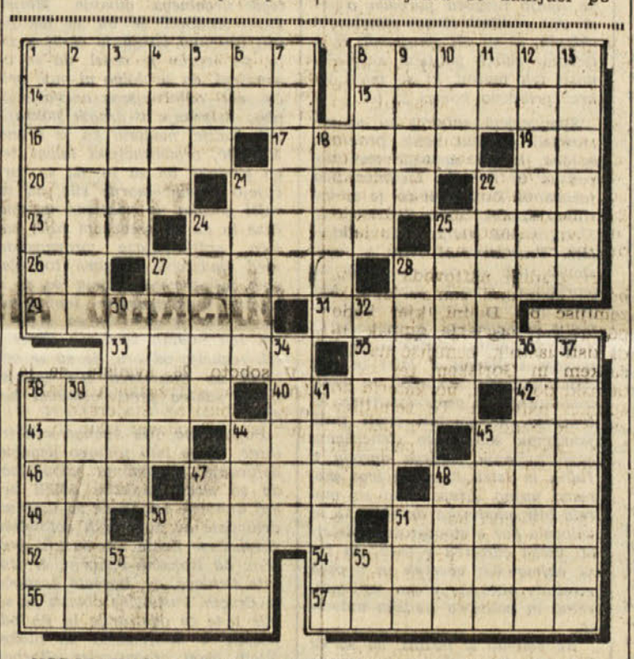

VODORAVNO: 1. rastlina, ki ob dotiku speče, 8. dan v tednu, 14. ornament, 15. vihar, orkan, 16. žensko ime, 17. tip reaktivnih potniških letal, 19. predlog, 20. ampak, 21. nogalnik pri kolesu, 22. otok v Irskem morju, 23. ime slovenskega pesnika Grudna, 24. pripadnik evropskega naroda, 25. zgoščeni vodni hlapi, 26. kemični znak za molibden, 27. zmes moke, vode in kvasa, 28. trojanski kraljevič, ki je ugrabil lepo Heleno, 29. velika azijska država, 31. jezero v južni Afriki, 33. družina znamenitih izdelovalcev gosli iz Cremone, 35. moško ime, 38. polsvilena tkanina, ki se močno sveti, 40. izcedek iglavcev, 42. kemični znak za iridij, 43. očesna mrežnica, 44. važen notranji del telesa, 45. ime ameriške filmske igralke Gardner, 46. podzemeljski hodnik, 47. nerodnež, 48. spreten prijem, ukana, 49. veznik, 50. podnebje, 51. službeno pokrivalo duhovnikov in sodnikov, 52. sunek, udar, 54. reka v Severni Ameriki, ki pada z znamenitimi slapovi, 56. orodje drvarjev, 57. prejemnik pošiljke, naslovljenec.

NAVPIČNO: 1. dvodelne ženske obleke, 2. pravokotnik, 3. slovita madridska umetnostna galerija, 4. boleča poškodba, 5. ime ameriške filmske igralke Mirande, 6. osebni zaimek, 7. poudarek, naglas, 8. slovita peruanska pevka (Ymu), 9. planinska ptica ujeda, 10. del parnega stroja, 11. avtomobilska oznaka Ogulina, 12. velika uralo-altajska skupina narodov, 13. sladek južni sad, 18. dvorana za koncerte in plese, 21. tropski veter, 22. ime izumiteljice Curie, 24. moško ime, 25. južnoameriška stepa, 27. ugledni angleški dnevnik, 28. tuje žensko ime, 30. latinsko ime za dajalnik, 32. hud strah, srh, 34. muslimanska vera, 36. morsko kopališče, turistično razvita obala, 37. mednarodna pogodba, 38. najsvetlejša zvezda v ozvezdju Velikega psa, 39. znamka francoskih športnih avtomobilov, 41. večji kraj na Goriškem, 44. del jedilnega pribora, 45. glavno mesto francoskega departmaja Pas-de-Calais, 47. duhovščina, 48. ime premiera Erlandera, 50. življenjska tekočina, 51. mesto v Črnogorskem primorju, 53. kratica za «akademski klub», 55. kratica države Idaho v ZDA.

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE

VODORAVNO: 1. obisk, 6. stotak, 12. kodeks, 14. starina, 15. Aron, 16. tat, 18. Marin, 19. pol, 20. salon, 22. Lola, 23. IV, 24. stražar, 26. il, 27. obrat, 29. etamin, 32. Ant, 33. Ivan, C(ankar), 34. Cid, 35. Krauss, 37. tiran, 39. LO, 40. tatvina, 42. ee, 44. elan, 47. droge, 48. rop, 49. Polet, 51. ale, 52. Togo, 53. Ankaran, 55. rjavec, 57. kaolin, 58. Drina.

Najdražja obleka na svetu

Pariški krojač Jean Page je izdelal zgornjo obleko za filmsko igralko Gino Lollobrigido. Igralka jo bo oblekla v filmu «Hotel Paradise», ki ga sedaj snemajo v Parizu. Obleka je res dragocena, saj je Page nanjo prišil niz dragih kamnov in celo vrsto dragocenih brošk. Obleka je stala 10 milijonov frankov

ARGONAVTI

HOROSKOP

Veljaven od 5. do 11. septembra

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) Čeprav boste v tem tednu doživeli mnogo zanimivega, ne prenaglite se in raje uporabljajte razum. Varujte se prenaglih odločitev, ker vam bodo sicer v škodo. Če boste v družinskih zadevah kuhali trmo ne čudite se, če boste potem nejevoljni in jezni. Obeta se vam dobra kupčija.

BIK (od 21. 4. do 20. 5.) Nekdo bi vam zelo rad izkazal svojo simpatijo in naklonjenost, toda ne upa si, ker se boji vašega nerazumevanja. Storite tako, da boste naklonjenost sprejeli, kar vam ne bo v škodo. Sredi tedna imate izglede, da se podate na potovanje v tujino.

DVOJČKA (od 21. 5. do 20. 6.) Zapletenost ljubezenskih zadev z bližnjo osebo ne sme škodovati vašim službenim interesom. Samo z nekoliko razumevanja boste rešili še tako zapletena vprašanja. Skrbite tudi, da boste v prijateljskih odnosih bolj strpni. Pokažite lepo stran svojega značaja.

RAK (od 21. 6. do 22. 7.) Obetajo se vam zelo napeti dnevi v poslovnem razmerju, toda ne dopustite, da bi vas prevladovali nasprotniki. Pravilno ravnanje bo samo vam v korist. Proti koncu tedna pričakujte dobre novice, ki vas bodo razveselile.

LEV (od 23. 7. do 22. 8.) V teh dneh boste doživeli prijetna presenečenja v poklicnih, finančnih in mogoče celo v zasebnih zadevah. Bodite previdni, sicer bo prišlo do neljubih nesporazumov, ki bi jih lahko povzročili s svojo trmo in trenutno zaletavostjo.

DEVICA (od 23. 8. do 22. 9.) Mnogo boste dosegli, če boste razsodno in preudarno stremeli za tem, da izpolnite naloge, ki ste si jih postavili. Izogibajte se nepremišljenih in trenutnih dejanj. V ljubezenskih zadevah ne ravnajte lahkomiselno, ker s tem boste povzročili nezaupanje ljubljene osebe.

TEHTNICA (od 23. 9. do 23. 10.) Ukrepajte hitro in preudarno, če imate skrbi, ki vas tarejo. Z odlašanjem ne boste ničesar dosegli, še poslabšali boste svoj položaj. V tem tednu je ugoden čas, da se sporazumete z bližnjimi in prijatelji. Bodite kdaj pa kdaj bolj tankovestni.

ŠKORPIJON (od 24. 10. do 21. 11.) V zasebnih zadevah bodite bolj vestni. Naj vas ne preslepijo trenutne finančne koristi. Ne dopustite, da bi sorodniki preveč vplivali na vas s svojimi nasveti, ravnajte raje po svoji vesti. V službenem razmerju se pričenja nova doba.

STRELEC (od 22. 11. do 21. 12.) Se vedno se ukvarjate z zadevo, ki bi jo morali že davno pozabiti. To vam povzroča preglavice in skrbi. Posvetite raje nekaj trenutkov zabavi. S sprostitvijo se boste odpočili in pridobili na zdravju. Ponuja se vam ugodna prilika, da pomnožite svoja finančna sredstva.

KOZOROG (od 23. 12. do 20. 1.) Pripravite se na zelo važne poklicne dogodke, toda ne pokažite, da ste preveč prevzeti od svojih uspehov. Nekateri nevoščljivci vam jih ne privoščijo in lahko zategadelj postanejo nevarni. Obdržite tesne zveze s tistimi, ki so vam resnično prijatelji. To bo le vam v korist.

VODNAR (od 21. 1. do 19. 2.) Delate si preglavice s stvarmi, ki jih sploh ni. Morate se sprijazniti s tem, da imate take želje, ki so neuresničljive. Pomnite samo to, da trenutno zadovoljstvo hitro mine. Ne silite v odločitve, za katere ne morete nositi odgovornosti.

RIBI (od 20. 2. do 20. 3.) Ogibajte se vsakega tveganega finančnega posega. Opustite tudi poslovne pobude, če nimate točnega vpogleda vanje. Sploh nimate potrebe, da se oprimete prvega dela, ki vam pride pod roko. Odpočijte se in skrbite raje za zdravje.

iz naših krajev

TEDEN

Preosnova tržaškega občinskega odbora je še vedno v ospredju političnih komentarjev čeprav se je hrup okoli nje precej polegel. Na torkovi seji odbora je bil za podžupana imenovan predstavnik socialdemokratov odv. Miani, nova socialistična odbornika pa sta že prej prevzela svoji mesti. Fašisti in liberalci pa so medtem vložili priziv na drzavni svet proti veljavnosti preosnove, medtem ko Lega Nazionale še naprej poziva k podpisovanju vloge proti vključitvi slovenskega socialističnega svetovalca Hreščaka v odbor, čeprav je ta akcija očitno doživela neuspeh. V torek je župan sprejel komunistična svetovalca Tonela in Calabrio, ki sta med drugim zahtevala izredno sklicanje občinskega sveta, kar je župan zavrnil. Socialdemokrati so na svojem deželnem zborovanju v Pradobosco v Furlaniji zahtevali od socialistov da dokončno pojasnijo svoj položaj glede sodelovanja s KPI v dveh občinah na Tržaškem. Izvršni odbor PSI je v sredo razpravljal predvsem o medstrankarskih odnosih v levem centru samem, v petek pa je PSI priredila svoje prvo večje zborovanje po preosnovi občinskega odbora, na Trgu Garibaldi, kjer sta govorila Dušan Hreščak in Pittoni. Hreščak se je predvsem zadržal v polemiki z nacionalisti, fašisti in liberalci ter jasno povedal, da pojmujejo socialisti sožitje med Italijani in Slovenci kot sožitje na osnovi popolne enakopravnosti, ne pa na privilegijih večine in na podrejenosti manjšine. V svoji polemiki se je dotaknil tudi negativnega odnosa KPI do levega centra Pittoni pa je prav tako govoril o pomenu vstopa socialistov v upravo občine kakor tudi o družbeni funkciji levega centra sploh pri čemer je poudaril, da pomeni levi center važen preokret v tržaški politiki. Glavni odbor KPI pa je sprejel resolucijo, v kateri ostro obsoja mahinacije Lege Nazionale, stališče socialdemokratov in republikancev ter škofovo podporo fašističnim in liberalni desnici.

V sredo se je sestal deželni odbor, ki je začel proučevati in dokončno sestavljati nekatere zakonske osnutke, ki jih bodo predložili v odobritev deželnemu svetu. Delovati so začele tudi deželne komisije. Na povabilo predsednika dežele dr. Berzantija bo 13. in 14. tm. prišla v Trst oz. v deželo koroška deželna delegacija pod vodstvom Lovega koroškega deželnega glavarja dr. Hansa Sime. V petek je dr. Berzanti podpisal nov deželni zakon o šolskih podporah potrebnim dijakom na področju dežele.

Dne 13. tm. se bo v Trstu začel kongres Združenja za zdravstveno fiziko, ki bo pod pokroviteljstvom dežele Furlanije-Julijske krajine.

Razlaščevanje v dolinski občini za potrebe naftovoda družbe SIOT je predmet stalne pozornosti. V ponedeljek so se predstavniki prizadetih lastnikov zemljišč sestali s predstavniki Industrijskega pristanišča in se z njimi pogajali za zvišanje odkupne cene. Spremljali so jih predstavniki konzorcija za zaščito interesov prizadetih razlaščencev. Odbor za pomoč razlaščencem pa je imel s prizadetimi sestanek v petek zvečer v Dolini. Na tem sestanku so sprejeli resolucijo v kateri so med drugim sprejeli predlog za enoten nastop s konzorcijem, da bi tako prisilili Industrijsko pristanišče in družbo SIOT na izplačilo pravične cene.

Odbor za proslavo bazoviških žrtev je razpravljal o organizaciji letošnje proslave ki bo združena z odkritjem novega spomenika na pokopališču pri Sv Ani Odkritje spomenika bo dopoldne popoldne istega dne, ti v nedeljo 12 tm pa bo proslava na bazoviškem strelišču. Slovenska skupnost pa bo proslavo bazoviških žrtev priredila danes dopoldne v Bazovici in pri spomeniku

Dne 1 sentembra so se začeli popravni izpiti na osnovnih in srednjih šolah V tej zvezi naj omenimo da se bo z začetkom novega šolskega leta tudi trgovska akademija lahko vselila v novo poslopje pri Sv. Ivanu, katero si je v četrtek ogledal tudi šolski skrbnik dr. Tavella

Veliko deževje s poplavami, ki je pretekli teden zajelo Furlanijo in druge predele Italije, ni prizaneslo niti Goriški. Tako se je v sredo utrgal pri Krminu oblak in lilo je tako močno, da je voda preplavila državno cesto ter ustavila ves promet po njej V četrtek je narasla Soča preplavila pri Sovodnjah nad 50 ha zemljišča in uničila travo tretje košnje Zaradi narasle vode so za nekaj dni zaprli promet tudi na mostičku v Stražicah iz bojazni, da bi temelji ne vzdržali vodnega pritiska Goriški gasilci so morali v več krajih priskočiti na pomoč in med drugim so rešili prašiče iz nekega pitališča pri Podgori, ki ga je poplavila narasla Soča. Voda je preplavila in pokvarila tudi vodovodne naprave v Petovljah. Škoda je zlasti v Sovodnjah precejšnja.

Tudi v preteklem tednu so se nadaljevala pogajanja za upravne odbore levega centra po večjih občinah in pri pokrajinski upravi na Goriškem, ki gredo že v tretji mesec. Po sporazumu za Gradiško, kjer je bil izvoljen za župana predstavnik PSI Giulio Portelli, so se ta teden sporazumeli tudi za upravo v Krminu, kjer so izvolili za župana demokristjana Benettija, za podžupana pa socialista Zara. V odboru je tudi Slovenec Ivan Princič, ki je bil izvoljen na demokristjanski listi. Poverili so mu občinske finance. Med tem so morali ponovno odložiti sejo občinskega sveta v Tržiču, ki bo v soboto 11 tm. ir. tudi Gorica ter pokrajina čakajo še na sklicanje občinskega in pokrajinskega sveta, ker še vedno niso izgladili sporov med predstavniki treh strank levega centra glede razdelitve odborniških mest.

Asfaltiranje občinske ceste Rubije — Vrh se je zopet malo približalo končni izvedbi, ko je vojaška oblast poverila dobavo materiala za to delo goriškemu podjetju Giovanni Mattirolliju za nekaj nad 4 milijone lir. Sovodenjska občina pa bo morala prispevati še okrog 6 milijonov za delo in sedaj išče sredstva za kritje teh izdatkov.

Na županstvih v Sovodnjah, Števerjanu, Doberdobu in Gorici so kmetje, ki so bili najbolj prizadeti po toči in neurju v preteklem juliju vložili prošnje za pomoč iz sklada ki je bil nabran na pobudo pokrajinske uprave in ima na razpolago 25 milijonov lir. Za Števerjan so določili 1.080.000 lir, za Sovodnje 460.000 in za Doberdob 640.000 lir. Ker je prosilcev več stotin, bo prišlo boli malo na vsakega. Sicer pa bodo dodelili podporo le najpotrebnejšim in ki so utrpeli največ škode.

Prosvetno društvo «Kras» iz Dola-Poljan je imelo pred dnevi sejo, na kateri so se pozovorili o dosedanjem delu društva in njegovega pevskega zbora ter izvolili nov odbor, v katerega so pritegnili še več mladine. Sklenili so, da bodo pri bodočem delu posvetili več pozornosti, poleg petja, tudi drugim kulturnim, športnim in zabavnim prireditvam.

OB RAZLAŠČEVANJU ZEMLJIŠČ ZA GRADNJO NAFTOVODA

Nujnost enotnega nastopa vseh prizadetih v sedanjem odločilnem razdobju pogajanj

V torek važna seja glavnega odbora konzorcija - Pristaniška ustanova naj v večji meri upošteva upravičene zahteve razlaščencev

V torek, 7. septembra, bo ob 18. uri na sedežu Slovenskega gospodarskega združenja v Ul. F. Filzi 8 seja glavnega odbora Konzorcija za zaščito interesov razlaščencev. Na dnevnem redu je izvolitev predsednika, poročilo o dosedanjem delu in razprava o smernicah za nadaljnje delovanje.

Iz dnevnega reda je razvidno, da bo ta seja velike važnosti. Vprašanje obrambe interesov prizadetih lastnikov zaradi razlaščevanj za gradnjo naftovoda je zdaj v odločilni fazi. Kakor smo že poročali, so lastniki zemljišč iz prvega seznama že dobili dekrete o razlastitvah, medtem pa je bil objavljen drugi seznam. Tisti, ki so že dobili dekrete o razlastitvah, se lahko pogodijo za ceno zemljišč, ali pa v določenem roku vložijo pritožbo na sodišče. Glede drugega seznama pa se v roku 15 dni po objavi v Vestniku uradnih obvestil (Foglio annunzi legali) iz dne 24. avgusta lahko vložijo preko dolinske občine ugovori na prefekturo, in sicer glede pravilnosti postopka, izdelave načrtov in načina izgradnje. Če bi prefekt, oziroma pristojno ministrstvo, ugotovil, da so ugovori utemeljeni in bi morali začeti vse na novo. Glede zemljišč iz prvega seznama niso več možni ugovori na prefekturo, ampak le pritožbe na sodišče glede cene V tem primeru se postopek za razlastitev in dela za gradnjo naftovoda ne ustavijo, ampak teče le tožba na sodišču za določitev cene. Sodišče imenuje uradne cenilce, nato pa izreče razsodbo. Običajno se zadeva vleče dobro leto, ali celo več.

Kakor smo že poročali, je odbor konzorcija v zadnjih mesecih imel številne sestanke po vaseh, kjer so bili ustanovljeni krajevni odbori. Člani odbora so prizadetim lastnikom obrazložili zakonske predpise in so jim poročali o pogajanjih z vodstvom Industrijskega pristanišča. Vodstvo te ustanove je po posredovanju konzorcija zvišalo prvotno ponujene cene za 40 do 55 odst. Sledil je sestanek prizadetih v Dolini, toda kmetje so izjavili, da so nove cene še prenizke. Nato je bil sestanek kmetov in članov odbora konzorcija s predstavniki Industrijskega pristanišča. Dosegli so malenkostni povišek, vendar je še precejšnja razlika med cenami, ki jih zdaj ponuja Industrijsko pristanišče, in cenami, ki jih zahtevajo lastniki.

Delo konzorcija je bilo torej zelo koristno. Vodstvo Industrijskega pristanišča je sicer v tem primeru prvič pokazalo malo dobre volje, vendar bi moralo napraviti še korak naprej in v večji meri upoštevati škodo, ki jo bodo utrpeli lastniki zemljišč. Če tako ne bo, bodo seveda sledile tožbe na sodišču. Pri tem pa moramo opozoriti, da je treba upoštevati roke. Kdor bi zamudil rok, bi ostal brez orožja v roki. Prav zaradi tega je nujno potrebno, da vodstvo Industrijskega pristanišča izreče zadnjo besedo pred potekom roka za vložitev pritožb. To je glavni pogoj za pogajanja in dogovore. Če bi vodstvo Industrijskega pristanišča hotelo prelisičiti prizadete lastnike, bi prav gotovo naletelo na močan odpor in obsodbo vsega javnega mnenja, ker ne bi koristilo niti tej ustanovi, niti ugledu družbe, ki gradi naftovod.

Pri gradnji naftovoda pa ne bodo prizadeti samo lastniki zemljišč pri Dolini, kjer bodo postavili rezervoarje, ampak tudi tisti lastniki zemljišč na Tržaškem in Goriškem ter v videmski pokrajini, po katerih bo speljan naftovod. Ta zemljišča sicer ne bodo razlastili, pač pa bodo zasedli določeni pas, med gradnjo pa bodo povzročili nekje večjo, drugje manjšo škodo. Tudi za zasedbo kot za povzročeno škodo bo treba doseči pravično odškodnino, obenem pa zaščititi pravice prizadetih lastnikov od primera do primera. Tudi glede tega čaka konzorcij še mnogo dela.

Kakor je bilo poudarjeno ob ustanovitvi, bo konzorcij lahko uspešno deloval v obrambo skupnih interesov in v zaščito koristi posameznih članov le s podporo in sodelovanjem vseh članov ter ustanov, organizacij in strank, ki zagovarjajo interese kmetijstva in pravice prizadetih. Konzorcij ima že lepo število članstva in vaških odborov. To število pa se lahko še poveča in delokrog konzorcija se mora razširiti tudi na druge kraje, ki bodo prizadeti zaradi razlastitve. Pri tem moramo omeniti, da konzorcij ali druga sorodna organizacija, lahko zastopa le svoje člane, od katerih je dobil potrebno pooblastilo.

Vse dosedanje izkušnje nas učijo, da lahko uspešno branimo svoje pravice, le če složno in enotno nastopamo. To velja še bolj pri razlastitvah v takem obsegu kot so sedanje. Nekaj mesecev po ustanovitvi konzorcija se je formiral Odbor za pomoč razlaščencem. Ne bomo zdaj razpravljali, če je bilo to koristno, ali škodljivo, ko je bil že ustanovljen konzorcij, ki ima odprta vrata za vse prizadete. Pripomniti pa moramo le to: «Kdor ima zares pri srcu koristi prizadetih in obrambo naših skupnih interesov, mora složno nastopati, sicer nudi orožje nasprotniku ter škoduje posameznikom in skupnosti.

A. B.

Osmica
KAREL STOLFA
Saležt. 46
toči odlično belo in črno vino

NABREŽINA

Naše prosvetno društvo je v svoj delovni program vurstilo tudi izlete. Smatramo, da je to povsem pravilno, saj so smotrno organizirani izleti neka zvrst prosvete, namenjene predvsem druzabnosti in zabavi, a so pod dobrim vodstvom tudi vzgojnoučnega pomena. K takšnim štejemo tudi nedavni izlet Nabrežincev v Savinjsko dolino — v domovino hmelja, bogato naravnih krasot, povsem drugačnih od onih našega Krasa, obale in morja. S tega izleta do slapa Savinje so izletniki odnesli nepozabne vtise.

Kot smo slišali se je tega izleta udeležilo tudi nekaj oseb iz okoliških vasi. Te vasi ne prirejajo samostojno skupinskih izletov. Zaradi tega je povsem pravilno in hvalevredno, da se izletom Nabrežincev priključijo tudi bližnje vasi in se ondotni mladini nudi možnost za uvajanje v prosvetno dejavnost, ki je po teh vaseh le medel spomin.

MAVHINJE

V stari šoli, že nad 60 let spremenjeni v zasebno stanovanje, se je nekoč stiskala mladina iz naše in treh sosednjih vasi: Cerovelj, Vizovelj in Sesljana. Enorazrednica, torej le ena učiteljska moč, a toliko otrok! In vendar je mladina v šoli razmeroma mnogo pridobila. A učitelj je bil tudi prosvetni delavec. Leta 1905 se je mladina preselila v novo (sedanje) šolsko poslopje. A tudi ta že nosi pečat zastarelosti oziroma zapuščenosti. Ta se odraža zlasti na šolskem prostoru — nekdanjem šolskem vrtu. Ta ni prav nič mikaven — obratno: v napotje je očem, a še bolj vzgoji. Naša vas ni več čisto slovenska vas. Z gradnjo policijske in finančne stražnice ter doseljenci iz Istre, Furlanije in celo iz južne Italije se je narodni sestav spremenil, saj je okrog 1/5 prebivalcev italijanske narodnosti. Je razumljivo, da je poleg slovenske tudi italijanska osnovna šola in slišimo po vasi dosti italijanske govorice.

PRIHODNJO NEDELJO NA PROSEKU

Proslava 60-letnice Društvene gostilne

Na Proseku bo prihodnjo nedeljo proslava 60-letnice obstoja in delovanja Društvene gostilne. V soboto zvečer se bodo člani zbrali na skupni večerji in ob kozarcu pristnega domačega vina pogovarjali o svojih zadevah. V nedeljo dopoldne bo zakuska, na katero bodo povabili zastopnike sorodnih društev na Tržaškem in predstavnike društev, ki delujejo na Proseku.

Trem članom, ki so največ let aktivno sodelovali v društvenih odborih bodo podelili diplome in kolajne kot priznanje za njihovo požrtvovalno delo v korist društva.

Ob tej priliki bo prav gotovo prišlo v društveno gostilno na Proseku, zlasti v soboto zvečer in v nedeljo, veliko število gostov, katerim bodo postregli z dobrim vinom in domačimi dobrinami.

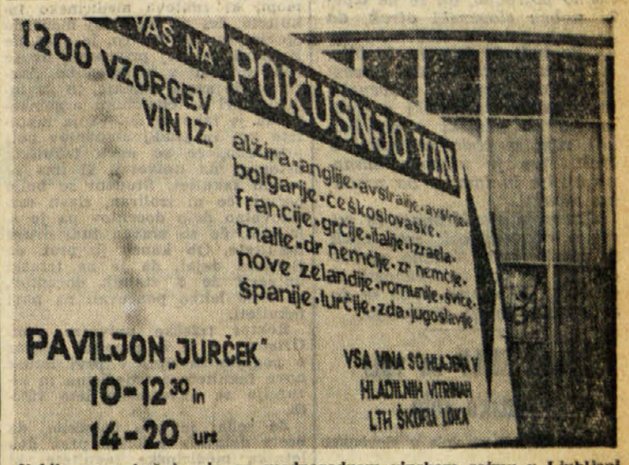

Vabilo na pokušnjo vin na mednarodnem vinskem sejmu v Ljubljani

Tudi letos je veliko število Tržačanov obiskalo mednarodni vinski sejem v Ljubljani

V soboto, 28. avgusta, se je 100 kmetov s Tržaškega odpeljalo z avtobusi na Štajersko in v Ljubljano. Dvodevni izlet so organizirale Kmečka zveza, Zveza malih posestnikov in Kmetijska zadruga, da bi si naši kmetje in njihovi svojci ogledali zlasti mednarodno vinsko razstavo v Ljubljani. Danes se večja skupina izletnikov s Tržaškega odpelje na obisk vinskega sejma v Ljubljani, ki se bo danes zaključil. Razen teh izletnikov si je te dni ogledalo mednarodni vinski sejem v Ljubljani tudi veliko število ljudi s Tržaškega in Goriškega, ki so se odpeljali z lastnimi vozili. Vsi, ki so obiskali ta mednarodni vinski sejem, so se zelo pohvalno izrazili o njem in pripovedujejo drugim, kaj vse so videli in kakšna vina iz vseh delov sveta so pokušali. Marsikateri naš vinogradnik se zanima, če bi lahko na prihodnji sejem lahko poslal svoj vinski pridelek. Vsak posameznik, skupina ali podjetje lahko sodeluje, vendar je treba vedeti, da je ocenjevalna komisija, ki jo sestavljajo najboljši svetovni strokovnjaki, zelo natančna in stroga pri ocenjevanju. Po številu vzorcev je to največja tovrstna prireditev na svetu. Kdor prejme kakršnokoli priznanje na tej prireditvi je lahko upravičeno ponosen na svoj pridelek.

Katero želite pokusati? Prijazna točajka — študentka z univerze — vijudno postreže gostom pri pokušnji vin

Vsi, ki so se udeležili izleta prejšnjo soboto in nedeljo so bili zelo zadovoljni in so se zahvalili prirediteljem. Po kratkem odmoru v Ljubljani so v soboto okrog poldne prispeli v Celje, kjer so imeli kosilo. Po kosilu so se odpeljali v Rogaško Slatino, kjer so si ogledali zdravilišče naprave in vrelce. Nato so si ogledali še Celje, kjer so večerjali in prenočevali v hotelu Celeia. V nedeljo so ob povratku obiskali pri Žalcu kmetijsko posestvo in naprave za sušenje hmelja. Po kosilu v hotelu Union je sledil obisk vinskega sejma. Izletniki so si po skupinah ogledali razne stroje za vinogradništvo in kletarstvo, največ časa pa so se seveda zadržali pri pokušnji vin. To je pač edinstvena priložnost, da si izbiraš in pokušaš vina iz najbolj oddaljenih delov sveta in jih primerjaš z domačimi. Neneterim je ugajajo to, drugim drugo vino, vsakdo pa je po koncu modroval: «Za moj okus pa so najboljša domača.»

Ko so bili naši izletniki na razstavišču je prišel na obisk tudi predsednik republike maršal Tito. Vest se je razširila kot blisk in mnogi so zapustili družbo, da so izkoristili izredno priložnost in od blizu videli maršala Tita.

Tako je hitro minil čas in je prišla ura povratka. Naši vinogradniki, ki so si bolj pazljivo ogledali razstavo, ocenjevali vina in organizacijo, so pridobili koristne izkušnje in spodbudo za izboljšanje kletarstva ter prodaje vinskega pridelka. Izkušnje prirediteljev mednarodnega vinskega sejma v Ljubljani, ki so vsako leto bolj očitne, pa lahko koristijo organizatorjem podobnih prireditev, čeprav v manjšem, krajevnem ali pokrajinskem merilu. Tudi današnjim izletnikom želimo srečno vožnjo in prijetno razvedrilo.

Svetloba nad Bazovico

(Nadaljevanje s 3. strani)

iz enega trdega kosa brez razpoke.

Prav je razumel in postavil svojo nalogo Spanger, da je v svojih spisih ohranil nepopačeno sliko svojih vtisov in doživetij o tistih letih delovanja in trpljenja, da se je omejil na navajanje izključno tistega, kar je bil sam doživel in da je pustil v spisu besedo o dogodkih v zvezi s procesom proti Vladimiru Gortanu in tovarišem Vjekoslavu Ladavcu, ki je sam to doživel. Prav tako je zaradi objektivnejšega slikanja scen mučenja, ko je sam padal v nezavest, poleg lastnega poročanja navajal še iz spominov Vladimira Stoke, kako so se nad njimi znašali organi policije in drugih varnostnih organov fašizma.

Spanger se je pravilno omejil samo na opisovanje triletnega delovanja organizacije bazoviških borcev in ni segal preko tega okvira na obdobja ilegalnega delovanja tik pred 1927, ko je «Borba» začela, na Pivko in vzhodni dele Krasa do same bližnje okolice Trsta, niti na to, kako je kasneje naprej skozi dolga leta še razvijal neugnano svojo dejavnost Stanko Petaros, načelnik pete srenje po vaseh Brega, niti kako je teklo naprej ilegalno delovanje na Primorskem in v Istri do druge svetovne vojne, ko je ponekod ugašalo pod pepelom zatiranja a drugod visoko vzplapolalo, kakor so se pač našli neupoglivi značaji, ki so visoko držali prižgano baklo odpora.

Potrebni bi bili tako živi spomini, kakor so Spangerjevi, ki so kot žarometi razgnali neke sence nad posameznimi obdobji in kraji, da bi dopolnili tisto, kar že delajo z objavljanjem dokumentov italijanskih fašističnih kvestur in prefektur v Pulju in na Reki «Jadranski inštitut» pod vodstvom in osebnim delom Istrana dr. Bratulića ali pa «Zavod za zgodovino delavskega gibanja v Ljubljani», ki razpolaga z velikanskim materialom, ki so ga med vojno in po njej zbrale razne slovenske ustanove tudi o ilegalnem vrenju slovenskega ljudstva pod fašistično Italijo. Med tem materialom so sicer dragocene obtožnice fašističnih državnih pravdnikov, toda so le enostranski obtoževalni monolog diktatorskega režima. Spanger je izpolnil praznino in dodal demokratični dialog.

Spangerjeva knjiga je bila ob 35-letnici Bazovice nujno potrebna. Z ljubečo in skrbno roko je odstranil s slike bazoviških mučenikov omet fašističnih pačenj in laži, ker se je fašizem bal, da bi prava slika bazoviške tragedije preveč jasno osvetljevala pot našemu ljudstvu do svobode.

V sedanji dobi mirnega sožitja med narodi na našem ozemlju naj bo «Bazoviški spomenik» ponosen spomin, da nismo v najhujših trenutkih svojega obstoja odpovedali kot narodna skupnost, a da moramo v sedanji dobi, ko ni treba več polagati žrtev za ideale svobode in narodne samoohranitve, kot so to s tako mladeniško samoumevnostjo napravili bazoviški mučeniki in borci, ohraniti in čuvati vsak od nas v sebi te vrednote in jih ne odvreči vrtincu sedanjega naglega življenja.

A. R.

Salzburški festival

(Nadaljevanje s 3. strani)

Ernest Krenek, ki slavi avgusta tega leta 65-letnico rojstva. Število dramatičnih uprizoritev je letos obogatil tako imenovani Europa — studio s predstavami v malem Dezelnem gledališču, kjer sta na sporedu dve prvi svetovni izvedbi in sicer «Monde und Sonnen» (Luna in Sonce) Robina Hawdona in «Die Ballade von Peckham Rye» (Balada o Peckham Ryu) Mauriela Sparka ter repriza Eugene O'Neila Alle Reichtümer der Welt» (Vsa bogastva sveta). Vsa tri dela so podana v nemškem jeziku.

Za baletne večere je bil povabljen letos baletni ansambel «New York City Ballet» pod umetniškim vodstvom ruskega plesalca Georga Balanchina. Za svoje štiri nastope, pri katerih prevladuje glasba modernih komponistov, so izbrali dva mešana programa.

Sestava koncertov je podobna programom prejšnjih let: orkestralni koncerti, večeri pesmi, solistični in komorni koncerti, matineje, serenade, trije koncerti izključno z deli Weberna. S temi tremi večeri so želeli počastiti 20-letnico smrti modernega avstrijskega komponista, ki je septembra l. 1945 tragično preminil. V teh treh koncertih so predvajali skoraj celotni opus Webernovih kompozicij. Weberna pa je uvrstil tudi dirigent Zubin Mehta v svoj program orkestralnega koncerta dne 18. avgusta kjer je bilo izvajano njegovo delo «šest kompozicij za veliki orkester» Op. 6 in koreograf Balanchine v svoja dva večera s skladbo «Episode».

V baročni cerkvici sv. Petra je izvedel predsednik Salzburškega festivala, dirigent in velik poznavalec Mozartovih del Bernhard Paumgartner Mozartovo Mašo v c- molu. Izvedli so tudi njegov Rekvijem, njegovo «Krönungsmesse» (Maša s kronanjem) in Haydnove «Die sieben Worte des Erlösers» (Sedem odrešenikovih besed).

Bogato število orkestralnih koncertov, ki so vedno vsi razprodani, kaže na njihovo veliko priljubljenost. Pet od enajstih je posvečeno enemu samemu skladatelju. Velik poznavalec Mozartovega stila, 85-letni dirigent Carl Schuricht je dirigiral tri Mozartove simfonije, Carl Böhm dve simfoniji Franza Schuberta na enem večeru in Beethovnovo 9. simfonijo na drugem večeru, Claudio Abbačo Mahlerjevo Simfonijo št. 2 s solo sopranom, altom in zborom. Herbert von Karajan pa si je izbral za program svojih dveh koncertov Haydnov oratorij «Stvarjenje», za drugi večer pa dve deli slovanskih komponistov: Čajkovskega Koncert za klavir in orkester v b-molu št. 1 z ruskim pianistom Svjatoslavom Richterjem in Dvorakovo Simfonijo št. 4. Drugi orkestralni koncerti so v rokah dirigentov Rafaela Kubelika, Georga Szella, Wolfganga Sawallischa, Kurta Sandarlinga in Zubina Mehte. Vsa imena nam zagotavljajo odličen uspeh vseh orkestralnih večerov, katerih programi so mešani, vendar v njih prevladujejo klasični in romantični skladatelji, med katerimi srečamo le tri moderniste: Stravinskega («Jeu de Cartes»), Šostakovića (Simfonija št. 8), Weberna («Šest kompozicij za veliki orkester»). Pri letošnjih orkestralnih koncertih, ki jih izvajajo Dunajski filharmoniki in Dresdenska «Staatskapelle» («Državna godba») niso srečali toliko solistov kakor druga leta. Poleg pianista Richterja sodelujejo še trije pianisti: Clifford Curson, ki je igral Beethovnov koncert št. 4 za klavir in orkester, Annerose Schmidt in Daniel Barenboim, ki sta igrala oba po en Mozartov koncert za klavir in orkester, seveda poleg solo-pevk in solo-pevcev, ki nastopajo pri Mahlerjevi in Beethovnovi simfoniji ter pri Haydnovem oratoriju.

Šest večerov pesmi na letošnjem festivalu so izvajali 4 pevci in 2 pevki. Pri njih prednjači baritonist Dietrich Fischer Dieskau, ki si je za letos izbral dela L. v. Beethovna, dočim so si drugi izbrali dela Huga Wolfa (dva večera: sopranistka Evelyn Lear in basist Walter Berry), Johannesa Brahmsa (mezzosopranistka črnka Grace Bumbry), Franza Schuberta (baritonist Hermann Prey). Tenorist Fritz Wunderlich, katerega pevsko interpretacijo primerjajo z interpretacijo našega rojaka Antona Dermote, ko je bil na višku svojega umetniškega delovanja, pa si izbral za svoj večer mešani program.

Pianisti igrajo pri letošnjih prireditvah veliko vlogo. Že pri orkestralnih koncertih smo zasledili kot soliste same pianiste, skoraj prav tako je pri solističnih koncertih, ki si jih razen violinista Henrika Szerynga dele sami pianisti: Geza Anda, Šura Čerkasky, Arturo Benedetti-Michelangeli in Svjatoslav Richter. Kljub temu, da so to sama znana imena, je vladalo letos največje zanimanje za koncert italijanskega mojstra A. Benedetti-Michelangelija, za katerega je znano, da je bolež in da ne nastopa rad. S svojim koncertom je dosegel velikanski uspeh, združen z nenehnimi prisrčnimi aplavzi. Razen Svjatoslava Richerja, ki bo izvajal izključno dela L. v. Beethovna, in Geze Anda, ki si je izbral za svoj večer vse etude in vse preludije Frederika Chopina, so drugi solisti izvajali mešane programe.

Komornih koncertov je bilo izredno malo. Samo štirje odlični ansambli so imeli 4 koncerte, med katerimi zadnjega je izvedel Dunajski godalni kvartet, ki je zaigral tri kvartete W. A. Mozarta. Drugi trije (Julliard String Quartet, Madžarski godalni kvartet in ansambel Filharmoničnih solistov iz Berlina) so izvajali vsak po eno delo Mozarta, dela dela F. Bacha, J. Ch. Bacha, Beethovna, Dvořaka, Bartoka in Kodalya.

Od 1. avgusta do 28. avgusta so na sporedu vsako nedeljo takoimenovane matineje pod umetniškim in dirigentskim vodstvom Bernhada Paumgartnerja, ki so njegova zamisel in ki jih tudi sam vedno dirigira. Namenjene so izvajanjem samo Mozartovih del in še to po možnosti njegovih neznanih ali malo znanih kompozicij. Pri matinejah izvajajo vselej po dve simfoniji, vmes pa sta en koncert za različne instrumente in orkestre ter koncertne arije. Solisti so vselej sami priznani umetniki. Tudi tu prevladujejo letos pianisti, 5 pianistov in 1 violinist.

Serenade, ki jih je letos sedem in ki imajo na sporedu sama Mozartova dela razen enega divertimenta J. Haydna zaključujejo opis letošnjih prireditev, ki potekajo v izredno slabem in mrzlem vremenu, kakršnega doslej še nismo doživeli.

V času festivala je še vrsta drugih prireditev in razstav. Med slednjimi je prav posebno zanimiva razstava pod imenom Fonopticum 65. Lanska razstava je prikazala dela mlajših evropskih slikarjev, ki so si vzeli za idejo kompozicije različnih skladateljev in jih skušali vsak po svoje upodobiti na platno. Letos pa je Philipsov koncern prikazal razvoj gramofona od njegovih prvih začetkov (Edisonov fonograf iz l. 1877) do današnjih najmodernejših aparatov, med katerimi je vsekakor takoimenovani Video Recorder, s katerim moremo posneti obenem i glasbo ali govor i sliko. Na razstavi prikazujejo aparat, s katerim moremo gledati reprodukcijo dogajanja in glasbe. Vsekakor bo služil Video Recorder kot novo odlično izobraževalno sredstvo tako posameznику kakor šolskim zavodom.

ZORKA BRADAČ

Vreme včeraj: najvišja temperatura 22, najnižja 14, ob 19. uri 18,9; zračni tlak 1013 stanoviten, veter jugovzhodnik 3 km na uro, vlaga 70 odst., nebo 2 desetini pooblačeno, morje skoraj mirno, temperatura morja 20,9 stopinje.

Tržaški dnevnik

Danes, NEDELJA, 5. septembra
Lovrenc
Sonce vzide ob 5.30 in zatone ob 18.37. Dolžina dneva 13.07. Luna vzide ob 16.06 in zatone ob 0.00
Jutri, PONEDELJEK, 6. septembra
Ljuba

Slovenska šola kliče!

Novo šolsko leto je pred vrati in s tem vpisovanje otrok v šolo. Starši imajo skrbi, nalogo in odgovornost za vzgojo in izobrazbo svojih otrok; slovenski starši pa imajo glede tega še večjo odgovornost. Vsak mali narod, posebno pa narodna manjšina, ljubosumno skrbi za svojo šolo, ker vidi prav v šoli steber svojega bitja ter jamstvo za svoj obstoj in napredek. Če šola izumre, izgine tudi narod in ni več nobene pomoči.

Kako bo z letošnjim vpisovanjem v naše osnovne šole in vrtce? Površni anagrafski podatki pravijo, da je letos na splošno manj otrok, ki bodo začeli obiskovati osnovno šolo. Demografsko nazadovanje ne beležimo samo mi, ki živimo v posebnih pogojih kot etnična manjšina, ampak tudi večji narodi, ki živijo v svojih državah. Mi pa ga bolj občutimo, ker nas pač ni na milijone.

Prav zaradi tega pojava je nujno potrebno, da se ne izgubi noben slovenski otrok, da se vsak vpiše v slovensko šolo. Pa tudi če tega ne bi bilo, bi veljalo pravilo, da slovenski otrok spada v slovensko šolo, kakor italijanski v italijansko ali nemški v nemško, kot riba v vodo in ptica v zrak. Tam je njegovo naravno okolje in tam se bo pravilno vzgajal.

Slovenski starši imajo še posebno odgovornost, smo rekli in poudarjamo. Nobeno opravičilo jih ne reši te dolžnosti, ki jo imajo do svojih otrok in do skupnosti, kateri pripadajo.

Izjava SHLP za vpis v slovensko šolo

Izjava SHLP za vpis v slovensko šolo.

«Slovenski in italijanski demokratje naše dežele proslavljamo 20-letnico zmage nad nacifašizmom. V tistem boju, ko je šlo za življenje ali smrt človeštva, je slovenski narod zavzel častno mesto, in v naših krajih od samega nastopa fašizma, ki je sklenil našo manjšino iztrebiti. V tem boju se je proti skupnemu sovražniku in za iste cilje utrdila enotnost vseh narodnosti, pri nas enotnost med slovenskimi in italijanskimi demokrati. Bratstvo med narodnostmi je veleval boj in danes ga veleva nadaljevanje boja za nedosežene cilje. V naši deželi je eden izmed nedoseženih ciljev popolna in resnična enakopravnost slovenske manjšine, na katero se nadaljuje pritisk vladajoče stranke in njenega javnega mnenja.

V naši deželi je slovensko manjšino in njene narodne ustanove, med katerimi predvsem slovensko šolo, rešil skupni boj slovenskih in italijanskih antifašistov, in njihova naloga je, da te osnovne pridobitve demokracije izpopolnjujejo in nad njimi čuvajo.

Zvestoba lastni narodnosti, posebno tam, kjer je ogrožena, je nepogrešljiva moralna sestavina zavestnega, značajnega človeka in od zavednosti slovenskih staršev je odvisna bodočnost slovenske šole ter obenem celotne manjšine.

Zato vabi SHLP vse slovenske starše, naj svoje otroke vpišejo v slovensko šolo.»

Razgovor z ravnateljem Inštituta za biološko kemijo prof. de Bernardom

Z novim akademskim letom 1965-66 prvi letnik medicinske fakultete

Prof. de Bernard je pojasnil važnost nove fakultete pri tržaški univerzi in obrazložil potek študijev - Razpis rektorja prof. Origoneja

Glede na začetek vpisovanja študentov v I. letnik nove medicinske fakultete na tržaški univerzi, je včeraj ravnatelj Inštituta za biološko kemijo prof. de Bernard, ki je tudi član pripravljalnega odbora, imel razgovor s tržaškimi novinarji o delovanju in vlogi nove fakultete. Predvsem je obrazložil potek študijev za dosego zdravniške diplome in perspektive, ki se odpirajo študentu, ki diplomira na fakulteti za medicino in kirurgijo. Pri tem je pripomnil, da je v Italiji še nezadostno število zdravnikov in da bo potreba po zdravnikih vedno večja spričo novih zahtev in potreb prebivalstva. Nato je dejal, da tržaška univerza že razpolaga s potrebnimi napravami, prostori in docenti, da bo z novim akademskim letom lahko začela delovati s prvim letnikom nova medicinska fakulteta.

Glede spora med Trstom in Vidmom, ki zahteva medicinsko fakulteto, češ da ima bolj moderno opremljeno bolnišnico, je prof. de Bernard najprej pripomnil, da se noče spuščati v to polemiko. Izrazil pa je svoje mnenje, in ga tudi podprl s tehničnimi argumenti, da je tako za delovanje fakultete kot za študij študentov bolj primerno, če se nova fakulteta ustanovi na univerzi, ki ima že sedem fakultet. Študent se bolje počuti, če ni izoliran, zlasti raziskovalno delo docentov pa je olajšano, če so zraven tudi druge fakultete. Ob koncu je prof. de Bernard dejal, da je na tržaški univerzi že 9 stalnih docentov, ki bodo lahko poučevali na novi fakulteti.

Rektor tržaške univerze prof. Origone pa je že razpisal razglas o pogojih za vpis v prvi letnik nove fakultete za medicino in kirurgijo za akademsko leto 1965-66.

Za sedaj je bilo določeno, da bosta delovala v Trstu prva dva letnika medicinske fakultete, ki ju bo upravljal zasebni konzorcij, ki ga sestavljajo poleg tržaške univerze krajevni organi oblasti in Tržaška hranilnica. To «zasebno stanje» bo trajalo le nekaj časa, dokler ne bodo sprejeti vsi zakonski ukrepi, ki so potrebni za uradno priznanje vseh šestih letnikov medicinske fakultete.

Zaradi omejenega časa za vpis v prvi letnik bo tudi število slušateljev letos omejeno. Sicer pa pričakujejo, da se bo v prihodnjih letih število študentov na tej novi fakulteti zelo povečalo. Na univerzi je bil ustanovljen poseben odbor, ki ga sestavljajo profesor zavoda za farmakologijo Cuguvra, profesor Inštituta za biološko kemijo de Bernard in prof. zavoda za splošno biologijo Girardelli, ki sprejemajo vpis študentov, ki so maturirali na klasičnem in znanstvenem liceju.

Tečaj za medicino in kirurgijo na tržaški univerzi bo trajal šest let. Za letošnji prvi letnik bo zavod za anatomijo deloval pri glavni bolnišnici, zavoda za kemijo in fiziko pa bosta delovala pri ustreznih fakultetah na tržaški univerzi, kjer bodo poučevali sedanji stalni profesorji o predmetih kemije, fizike, biologije, splošne zoologije ter človeške in normalne anatomije. V drugem letniku pa se bodo tem predmetom pridružili še predmeti človeške fiziologije, splošne patologije in biološke ter mikrobiološke kemije.

Dijaki se bodo lahko že jutri javili na tajništvu nove fakultete na univerzi, ki deluje vsak dan od 9. do 11. ure, kjer bodo dobili vse potrebne informacije za vpis v prvi letnik nove fakultete.

POPRAVEK

V včerajšnjem poročilu o seji od. bora za proslavo bazoviških žrtev je naš poročevalec napačno zapisal, da so predstavniki Slovenske skupnosti odpovedali sodelovanje na proslavi, ki jo prireja odbor 12. t. m. skupno z vsedržavnimi partizanskimi organizacijami. SS k sodelovanju na proslavi Odbora ni bila formalno pismeno povabljena, pač pa je bilo le govora o možnosti takega sodelovanja do katerega pa ni prišlo, ker je SS medtem napovedala svojo proslavo za 5. t.m.

SS torej ni mogla odkloniti sodelovanja, ker formalno nanj pač ni bila povabljena.

S tem popravljamo naše včerajšnje netočno formulirano poročilo.

PROSLAVA BAZOVIŠKIH ŽRTEV

Slovenska skupnost bo danes 5. septembra dopoldne, počastila bazoviške junake, ki so jih pred 35 leti ustrelili fašisti na bazoviški gmajni. Ob 10.30 bo maša zadušnica v bazoviški cerkvi, ob 11.30 bo pa pred spomenikom na bazoviškem strelišču spominska svečanost s petjem, z recitacijami in govorom. Proslava bo ob vsakem vremenu.

STRANKARSKO POLITIČNA DEJAVNOST

Mladinska federacija PSI o preosnovi občinskega odbora

Pozdravlja vstop Slovenca v odbor in graja stališče PSDI - Jutri sestanek deželnega odbora PSDI - Za komuniste govori Luigi Pintor

Na včerajšnjem občnem zboru mladinske socialistične federacije v Trstu so po tajniškem poročilu o sedanjem političnem položaju in po izčrpni diskusiji poudarili, da predstavlja vstop PSI v tržaški občinski odbor pozitivno dejanje v okviru popolnega uveljavljenja levega centra. Poverjenje odborništva Dušanu Hreščaku, predstavlja važen korak k prenehanju izključevanja slovenske manjšine iz vodstva mestnega javnega življenja in postavlja Krščansko demokracijo v odkrit prelom s tržaškimi nacionalističnimi krogi in njeno večino v živahno polemiko s šelbovsko manjšino in kurijo.

Obenem pa mladinska federacija ocenjuje kot nesprejemljive ponovne poskuse socialdemokratov, da bi morala PSI plačati to zmago, ki bi jo morale pozdraviti brez pridržkov in strahu vse demokratične sile, s prekinitvijo obstoječih levičarskih uprav v naši pokrajini. Taki upravi — poudarja mladinska federacija PSI, v Dolini in v Miljah, nista samo edini možni, temveč bi njih prelom predstavljal še en resen element ločitve med levičarskimi strankami v Trstu, tiste ločitve, za katero imajo komunisti s svojim zadržanjem do najnovejših političnih dogodkov, nemajhno odgovornost. Istočasno pa bi prekinitev levičarskih uprav nudila KD njeno protiuslugo za vstop PSI v občinski odbor njeni lastni notranji in zunanji desnici, s čimer bi se ublažil tisti prelom, ki je nujen, da bo lahko KD delovala v smislu politične obnovo in gospodarskega napredka v sedanji mestni stvarnosti.

Deželni odbor PSDI se bo sestal v ponedeljek ob 16.30 v Tržiču na tamkajšnjem sedežu stranke. Odbor bo proučil politično — upravni položaj v zvezi z obnovitvijo zasedanj svetov. Sestanka se bo udeležil tudi podtajnik v notranjem ministrstvu poslanec Ceccherini, ki bo poročal o nujnih ukrepih za pomoč prebivalstvu na poplavljenih področjih. Predvidena je tudi udeležba podpredsednika deželnega odbora prof. Dulcija in senatorja Zannierja.

Komunisti bodo imeli danes v okviru praznika Unità na Pončani v gosteh člana centralnega komiteja KPI Luigija Pintorja, ki bo govoril ob 18.30, medtem ko bo v slovenščini govoril dolinski župan Dušan Lovriha. Ob 11. uri bo v Ul. Forti v naselju San Sergio javno zborovanje KPI, na katerem bo o mednarodnem položaju ter o krizi levega centra v Trstu govoril Claudio Tonel.

Tečaj o prevozih EGS

V okviru 6. mednarodnega tečaja o organizaciji prevozov v Evropski gospodarski skupnosti bi bil moral včeraj dopoldne predavati prof. Crocco, ravnatelj inštituta za letalske prevoze na tehnični fakulteti rimske univerze. Njegovo predavanje o temi «Skupna politika letalskih prevozov v EGS» pa je odpadlo zaradi odsotnosti predavatelja, ki se ni mogel pravočasno pripeljati v naše mesto. Doslej je na tečaju prebralo svoja predavanja deset docentov in sam tečaj je s tem prešel v zadnji teden. Danes imajo docenti in slušatelji prost dan, jutri pa je na vrsti predavanje glavnega tajnika pri centru za razvoj letalskih prevozov v Rimu prof. Tomasina, ki bo razpravljal o zračnih prevoznih zvezah v Evropi in na medcelinskih relacijah. V torek je na vrsti predavanje prof. Lazzarina, ki poučuje na univerzi v Pisi, ki bo prav tako razpravljal o letalskih zvezah v mednarodnem blagovnem prometu. V četrtek bo na vrsti včeraj odpadlo predavanje prof. Crocca in predavanje dr. Bernierija o temi: «Prvi rezultati uporabljanja predora pod Mont Blancom». Sesti mednarodni tečaj se bo zaključil v petek, in sicer s predavanjem ministra za prevoze in civilno letalstvo Jervolina, ki bo podal nekaj misli o skupni politiki držav članic Evropske gospodarske skupnosti glede letalskih prevozov ter o nekaterih vprašanjih, ki se tičejo najnovejšega razvoja blagovnega in osebnega prometa na železnicah.

V Krogljah št. 36 je Albin Križmančič odprl osmico in toči pristno črno in belo domače vino. Vljudno vabi na obisk.

Na hodniku je padla

Sinoči okrog 18. ure se je na hodniku občinskega zavetišča v Ul. Pascoli 31 hudo ponesrečila 75-letna upokojenka Emma Madreschi vd. Cocot, ki prebiva v zavetišču. Ko je hodila po hodniku, se je nenadoma počutila slabo in se zgrudila na tla. Pri padcu se je nesrečnica hudo pobila in ranila po glavi, desnem sencu in zatilju ter si verjetno tudi prebila lobanjo. Ponesrečenki so priskočili na pomoč in jo nekaj minut pozneje s taksijem prepeljali v bolnišnico, kjer so jo nujno sprejeli na nevrokirurški oddelek s pridržano prognozo.

HUDA NESREČA V UL. DEI PORTA

Avtomobilistka podrla otroka, ki je neprevidno stekel čez ulico

Fantek je dobil hude poškodbe po vsem telesu in si tudi zlomil desno stegnenico - Prognoza 3 mesece

Neprevidnost je bila včeraj usodna za 9-letnega učenca Marina Petronia iz Ul. dei Porta 123. Petronio se je igral na ulici v bližini stavbe štev. 108 ter nenadoma, ne da bi pogledal če prihaja avto, stekel čez cesto. Prav tedaj je navzdol po Ul. dei Porta z avtom TS 53193 privozila 22-letna Adalgisa Marsi iz Ul. Pondares 6. Šoferka je nemudoma pritisnila na pedal zavor, vendar ji ni uspelo, da bi se fantiču izognila in ga je podrla. Z rešilnim avtom so Petronia prepeljali v bolnišnico, kjer so ga sprejeli na nevrokirurški oddelek s prognozo okrevanja v treh mesecih. Pri nesreči se je fant pobil in ranil po obrazu, po glavi, nosu in desni nogi ter začasno izgubil spomin. Petronio si je tudi zlomil desno stegnenico.

Prekop grobov

Županstvo sporoča, da bodo v kratkem preuredili za nove pokope del polja XIX (vrsta 3 in 4) pokopališča pri Sv. Ani, kjer počivajo posmrtni ostanki otrok pokopanih od 4. marca 1947 do 24. januarja 1949.

Kdor želi ohraniti posmrtne ostanke svojih pokojnikov, naj se obrne na čuvaja pokopališča v Istrski ulici, ali pa na odsek za pokopališča občinskega oddelka za javna dela, Pasaža Costanzi 2, V. nadstropje, in sicer najkasneje do 30. oktobra letos.

Nagrobne spomenike in druga nagrobna znamenja bodo svojci pokojnikov lahko prevzeli, če se bodo javili na zgornja naslova. Po poteku omenjenega roka bodo posmrtni ostanki položeni v skupno kostnico in jih ne bo več mogoče najti, nagrobni spomeniki in druga nagrobna znamenja pa bodo po pravilniku pokopališča postala last občinske uprave.

Miljska občina je razobesila razglas, v katerem je rečeno, da sprejema občinski davčni urad (soba 9/II.) prijave o spremembi družinskega davka za 1. 1966 do 20. septembra. Te prijave so obvezne za vse tiste, pri katerih so nastale spremembe glede obdavčenja.

PRAZNIK MLADINE

18. in 19. septembra

Festival «Unità» v parku na Pončani

Sinoči ob 17. uri se je začel v parku na Pončani tridnevni festival lista «Unità», ki se bo zaključil jutri ob 23. uri. Že prvi dan festivala se je zbralo zlasti po 20. uri mnogo Tržačanov, ki so se zabavali ob zvokih pevsko-glasbene skupine iz Podlonjerja, ljudskega ansambla s Pončane, s katerim je nastopil tudi humorist «Cicilla» in kvinteta iz Doline. V velikem in krasnem parku so obiskovalci festivala imeli na razpolago najrazličnejše dobrine ter dobro kapljico vina. Poleg tega pa je urejena tudi lepa razstava slovenskih in italijanskih knjig, ki jih prodajajo, ter drugih zanimivosti.

Mladina in tudi nekateri starejši so se po 21. uri zavrteli na plesišču. Sinoči so predvajali tudi film «Vietnam kliče».

Danes se festival začenja že ob 10. uri in bo trajal do 23. ure. Ob 16. bo nastop godbe na pihala, ob 16.30 bo koncert zbora tržaških delavcev in pevskega zbora «Vesna» iz Križa. Ob 17.30 bo velika tombola s prvim dobitkom 50.000 lir drugim 25.000, tretjim 15.000 in četrtim 10.000.

Ob 18.30 bosta govorila član centralnega komiteja KPI Luigi Pintor in dolinski župan Dušan Lovriha. Od 20. ure naprej pa bodo obiskovalce zabavali trije že omenjeni ansambli. Seveda bo obiskovalcem na razpolago tudi ples.

V ponedeljek bo festival trajal ponovno od 17. do 23. ure. Ob 20. uri bo prireditev «Nuovo Canzoniere italiano Spettacoli», ki ga mnogi že poznajo iz nastopov na prejšnjih festivalih in z nastopa v Miljah.

Vse tri dni je na razpolago obiskovalcem tudi velik srečolov s 5.000 dobitki, med katerimi je tudi 160-litrski hladilnik znamke CGE.

V avto je trčil

Na nevrokirurški oddelek bolnišnice so včeraj popoldne sprejeli 16-letnega prodajalca Adriana Nallija, iz Ul. Aquileia 7, ki je malo prej postal žrtev prometne nesreče. Na motornem kolesu se je vozil navzdol po Ul. Aquileia, ko pa je privozil na križišče s Furlansko cesto, je trčil v zadnji del avta TS 51711, ki ga je pred njim vozil 28-letni Manfredi Jacoboni iz Ul. Gorizia 32. Zaradi sunka se je Nalli prevrnil z motorja ter se ranil in pobil po čelu, levem sencu, ličnici, glavi, desni roki, kolenu in nogi. Z zasebnim avtom so ga odpeljali v bolnišnico, kjer se bo moral zdraviti dva tedna.

Vpisovanje v šolo Glasbene Matice

Vpisovanje v glasbeno šolo se vrši dnevno od 9. do 12. ure v pisarni GM (tel. 29-779) in se zaključi v soboto 11. septembra.

Vpisovanje v Nabrežini bo 8. septembra od 10. do 12. ure v prostoru glasbene šole (bivša strokovna šola) Isti dan bo vpisovanje od 12. do 13. ure v Devinu v prostoru glasbene šole.

Vpisovanje na Proseku bo v torek 7. septembra ob 18. uri v dvorani PD Prosek-Kontovel.

Vpisovanje v Trebčah bo v petek 10. septembra ob 18. uri v dvorani Ljudskega doma.

Pričetek pouka bo v ponedeljek, 13 septembra.

Poučuje se klavir, kitara, harmonika, vsi orkestralni instrumenti in teoretični predmeti.

Sprejemamo tudi prijave za pouk solopetja, ki ga bo vodil priznani strokovnjak.

V prostorih Slovenskega kluba v Ul. Geppa 9/II., bo v torek, 7. septembra ob 20.30 otvoritev

DOKUMENTARNE RAZSTAVE

OB 35. OBLETNICI JUNAŠKE SMRTI

BIDOVCA, MARUŠIČA, MILOŠA IN VALENČIČA TER OB 20. OBLETNICI ZMAGE NAD FAŠIZMOM

Razstava bo odprta vsak dan od 16. do 20. ure do vključno sobote, 11. septembra.

SLOVENSKI TABORNIKI V ITALIJI
R M V

Vabimo, vse tabornike, da se v nedeljo, 12. t.m. udeležijo proslave ob obletnici ustrelitve bazoviških junakov. Po proslavi bo ob spomeniku važen razgovor.

Nadzorni odbor

Razstave

V galeriji Alcione razstavlja od 7. do 21 t.m. skupina G.A.G. (Glori Calligaris, Piero Caruzzi, Giuliano Kirchmayr, Rolando Mascarin, Giancarlo Stacul in Dino Zorzenon).

Izleti

SPDT priredi 19. septembra izlet v Bohinj preko Litostrojske koče. Od tu se lahko planinci povzpejo na Črno prst. Vpisovanje v Ulici Geppa 9.

* * *

PD «Igo Gruden» iz Nabrežine priredi v nedeljo 19. sept. mladinski avtobusni izlet na Bled. Vse potrebne informacije dobite na sedežu društva vsak večer od 21. do 21.30 Vpisovanje se zaključi ob zasedbi vseh mest.

* * *

Prosvetno društvo v Skednju organizira v nedeljo 26. septembra tl. izlet v Bohinj z ogledom kravjega bala. Vpisovanje vsak dan, razen sobote in nedelje, od 20.30 do 21.30 na sedežu društva, Via di Servola 124.

Šolske vesti

Ravnateljstvo slovenske srednje šole v Dolini sporoča, da se je pričelo vpisovanje v 2. in 3. razred, ki se bo zaključilo 25 septembra.

Državna srednja šola s slovenskim učnim jezikom, Rojan, Ul. Montorsino 8 opozarja, da se je pričelo in bo trajalo od 25. septembra t.l vpisovanje za drugi in tretji razred.

Državna srednja šola pri Sv. Jakobu, Ul. Frausin 14, vpisuje v 2 in 3 razred do 25. septembra

Na Državnem znanstvenem liceju s slovenskim učnim jezikom v Trstu, ki ima poleg razredov z znanstvenim učnim načrtom tudi popolne razrede s klasičnim učnim načrtom, se vrši **vpisovanje** za šolsko leto 1965-1966 vsak dan od 10. do 12. ure v tajništvu zavoda, Strada di Guardiella št. 13-1 neprekinjeno do 25. septembra 1965.

Navodila glede vpisovanja so razvidna na zavodovi oglasni deski.

Ravnateljstvo Državnega znanstvenega liceja s slovenskim učnim jezikom v Trstu sporoča, da se pričnejo zrelostni izpiti v jesenskem roku šolskega leta 1964-1965 dne 14. septembra ob 8.30 s pismenim izpitom iz italijanščine.

Ravnateljstvo Drž. srednje šole in ind. strok šole v Trstu (Rojan, Ul. Montorsino 8) obvešča, da se vrši vpisovanje za II. in III. razred do 25. septembra t.l.

Ravnateljstvo Državnega trgovskega tehničnega zavoda s slovenskim učnim jezikom v Trstu sporoča, da se pričnejo usposobljenostni izpiti v jesenskem roku šolskega leta 1964-65 dne 14. septembra ob 8.30 s pismenim izpitom iz italijanščine.

Vpisovanje za šolsko leto 1965-1966 se vrši vsak dan od 10. do 12. ure v tajništvu zavoda Ul. Caravaggio 4, neprekinjeno do vključno 25. septembra 1965.

Državna slovenska srednja šola na Općinah sporoča, da se vpisovanje v 2. in 3 razred zaključi 25. septembra.

Ravnateljstvo državne srednje šole na Katinari obvešča, da je vpisovanje za šolsko leto 1965-1966 vsak dan do vključno 25 septembra tl. Navodila so razvidna na šolski oglasni deski.

Ravnateljstvo državne srednje šole s slovenskim učnim jezikom v Trstu, Ul. Caravaggio 4, obvešča, da je vpisovanje za II. in III. razred do 25. septembra 1965.

Vodstvo Trgovskega tehničnega zavoda «G.R. Carli» sporoča, da se vpisovanje v razne razrede nadaljuje vsak delovni dan od 11. do 12. ure. Pri zavodu «G.R Carli» je tudi vpisovanje v I. razred Strokovne šole za upravne izvedence in korespondente v tujih jezikih.

Prav tako se nadaljuje vpisovanje v razne razrede na Strokovnem trgovskem zavodu v Ul. Diaz 20 od 10.30 do 11.30, in sicer do 25. tm.

Državni tehnični trgovski zavod «Carli» sporoča, da bo letos ustanovljen večerni tečaj za dijake-delavce. Tečaj se bo začel z začetkom šolskega leta 1965-66. Trajanje tečaja in njegov program sta enaka običajnim dnevnim tečajem. Ob koncu študija dobijo tečajniki spričevalo knjigovodje (ragioniere) in trgovskega izvedenca.

Za vpis v razne razrede naj se prizadeti zglasijo v tajništvu šole v Ul. Diaz štev. 20 od 11. do 12. ure.

Ljudska prosveta

Prosvetno društvo «Slavko Škamperle» sporoča, da bo redna odborova seja v ponedeljek 6. t.m. ob 20.30. Se priporoča točnost.

Poletne prireditve

Danes v Miramaru «Luči in zvoki»: ob 21.00 v nemščini «Der Kaisertraum von Miramare» in ob 22.15 v italijanščini «Massimiliano e Carlotta».

Kino

Nazionale 14.30 «Pazzo per le donne» Metrocolor. — Elvis Presley, Shelley Fabares.
Arcobaleno 14.30 «Nodo scorsoio» — Troy Donahue, Barry Sullivan.
Excelsior 14.00 «Accadde un'estate» Technicolor. Maureen O'Hara, Rossano Brazzi.
Fenice 14.30 «Mezzo dollaro d'argento» Metrocolor. Russ Tamblyn, Maria Granada.
Grattacielo 15.00 «Il boia è di scena» Connie Stevens, Cesar Romero. Prepovedano mladini pod 14. letom.
Alabarda 14.00 «Il pugno proibito dell'agente Warner» Eddie Constantine.
Filodrammatico 14.30 «X 2 operazione Okinawa (Le rane del mare)» Richard Widmark, Jeffrey Hunter.
Aurora 15.00 «Viaggio al settimo pianeta».
Cristallo 15.15 «Scotland Yard sezione omicidi» Sean Connery.
Garibaldi 15.00 «I due seduttori» Marlon Brando, David Niven.
Capitol 15.30 «Crescendo per un delitto» Technicolor Jean Paul Belmondo. Prepovedano mladini pod 16. letom.
Impero 15.00 19.00 21.45 «Baciami stupido» Prepovedano mladini pod 14. letom.
Vittorio Veneto Revija kriminalnih filmov, 15.15 «I racconti di Edgard Wallace N 4».
Moderno 14.30 «Là dove scende il fiume» Technicolor. James Stewart, Rock Hudson, Julie Addams. Zadnji dan.
Astoria 14.30 «Squadriglia G 33» — Technicolor. Clif Robertson, George Zhakiris.
Astra 15.00 «Quella nostra estate».
Abbazia 14.00 «I pirati della Malesia» Technicolor. Steve Reewes.
Ideale 14.00 «La spada nella roccia» Technicolor Sledi dokumentarni film v technicolorju.

LETNI KINO

Paradiso 20.00 «McLintock» Scopecolor. John Wayne, Maureen O'Hara.
Satellite 20.15 «Gli sparvieri dello stretto» Technicolor. Rock Hudson, Yvonne De Carlo.

Vespa - Ape

EKSKLUZIVNO ZASTOPSTVO IN PRODAJA

TRIESTE — TRST
UL. S. FRANCESCO 44
TEL. 28-940

Takojšnja izročitev ali dostava vseh novih modelov skuterjev V E S P A in trokolesnih tovornih vozil A P E v kateri koli kraj v Jugoslaviji.

Ekskluzivna prodaja vseh originalnih rezervnih delov in pribora «P I A G G I O»

Kino fotografski material
SEGULIN
Trst, Ul Mazzini 53
Telefon 733-361
vabi prijatelje in znance, naj ga obiščejo

Mali oglasi

RAZNOVRSTNO POHISTVO za moderne domove po izrednih cenah dobite pri «ASTROMOBIL». Via Giulia 108 (Rotonda del Boschetto).

URE, zlate predmete za darila in drugo prodaja tudi proti vrednosti starega srebrnega denarja pri DARWIL. Trst Piazza S Giovanni št. 1.

V SKLADIŠČU D. KOZULIČA TRST, Ulica Machiavelli štev 12 za direktni izvoz po eksportni ceni, dobite pralne stroje REX, CANDY in druge; štedilnike, hladilnike in vse potrebno za gospodinjstvo. V skladišču nasproti dobite konfekcijsko blago; plašče, kožuhe (bunde) hlače itd

SOBO s posebnim vhodom oddam tržaški študentki (študentu). Urbančič, Ljubljana, Topniška 44.

Sintetične preproge

in preproge za podnike iz plastike «BALATUM» in «MERAKLON» Moderno pokrivanje podov z gumo. «MOQUETTE» in ploščice «RIKETT» in «ARMSTRONG» Bežna vrata «ROLLPORT», beneške zavese (tende veneziane) Hitra ureditev s specializiranim osebjem. A. R. P. ITALPLAST, Trst, Trg Ospedale št. 6 Tel 95-919

Darovi in prispevki

V počastitev spomina pok. staršev Antonije in Silvestra Daneu darujejo hčerke 3000 lir za Dijaško Matico.

Namesto cvetja na grob pok. Terezije Suman darujejo: Slava Sancin 1000 lir, Mila in Evgen Sancin 1000 lir in Lidija Sancin 1000 lir za Dijaško Matico

Ob obletnici smrti Josipine in Melite Nardin daruje družina Nardin 1000 lir za Dijaško Matico.

Razna obvestila

Tržaški filatelistični klub «L. Košir» bo imel danes 5. septembra prvi sezonski sestanek od 10. do 12. ure v klubskih prostorih, Ul. dei Montecchi 6. Delile se bodo vse zadnje novitete in razpravljalo o udeležbi na prihodnjih razstavah. Vabljeni vsi ljubitelji filatelije, ki se želijo povezati s klubom

CASINO'
PORTOROŽ
PORTOROSE
ROULETTE
CHEMIN DE FER
BACCARÀ
ter priljubljena igra TRENTE ET QUARANTE
ODPRTO CELO LETO

GRILL BAR - CABARET - STRIPTEASE
ATMOSPHÈRE PARISIENNE
V HOTELU «RIVIERA» PORTOROŽ

Na pobudo deželnega odborništva za higieno in zdravstvo

Prihodnjo soboto in nedeljo deželno zasedanje o prehrani

Doslej že nad 300 prijav za udeležbo - Predavali bodo številni ugledni strokovnjaki s prehrambenega področja

Včeraj se je sestal organizacijski odbor za prvo deželno zasedanje o prehrani, ki je povezano s četrtim zborovanjem o kvaliteti. Sestanek je bil na sedežu deželnega odbora pod predsedstvom deželnega odbornika dr. Nardinija. Pobuda deželnega odborništva za higieno in zdravstvo v sodelovanju z blagovnim inštitutom pri tržaški univerzi in pod pokroviteljstvom ministrov za kmetijstvo in gozdarstvo ter zdravstvo, je vzbudila živahno zanimanje v naši deželi in izven nje. Že teden dni pred zasedanjem je organizacijski odbor sprejel nad 300 prijav za udeležbo, predloženih pa je bilo 62 poročil v zvezi s temami, o katerih bodo razpravljali. Razprave bodo potekale v dveh skupinah, in sicer v skupini, ki bo obravnavala pravna in upravna vprašanja v zvezi s hranili in v skupini, ki bo obravnavala zdravniški, tehnično-sanitarni in vzgojni del vprašanja.

V častnem odboru tega zasedanja so poleg glavnih predstavnikov dežele minister za kmetijstvo in gozdove Ferrari-Aggradi, minister za zdravstvo Mariotti, podtajnika Ceccherini in Pelizzo, odborniki za zdravstvo iz štirih dežel s posebnim statutom in drugi. Otvoritev zasedanja bo v soboto ob 9. uri v glavni dvorani univerze, kjer bodo tudi vsa glavna predavanja uglednih strokovnjakov in znanstvenikov, med katerimi je tudi dekan trgovske fakultete tržaške univerze prof. Calzolari, ki bo govoril o blagovnih problemih živil v naši deželi.

Namen zasedanja je, kot je dejal deželni odbornik dr. Nardini — proučiti in reševati številne probleme na področju prehrane, ki zanimajo prebivalstvo naše dežele, bodisi z upravne, juridične ali higiensko-zdravstvene strani. Rezultati, ki bodo izšli iz tega srečanja, bodo lahko nudili osnovo za resno in enotno prehrambeno politiko na vseh področjih deželnega življenja. Pobuda se po izjavah dr. Nardinija nanaša tudi na preventivne ukrepe proti boleznim, saj je prehrana osnovne važnosti za ohranitev zdravja. Dela na zasedanju utegnejo predstavljati tudi osnovo za izdelavo «deželnega zakonika o prehrani», s katerim bi naša dežela prevzela vodilno vlogo na tem področju v vsedržavnem okviru.

Sestanek stalne komisije za promet

Na tržaški trgovinski zbornici se je te dni sestala stalna komisija za promet, da bi na običajni redni seji razpravljala o najnovejših pobudah, ki so jih tržaški poslovni krogi in zasebni operaterji povzeli na področju blagovnega prometa skozi tržaško pristanišče. Med drugimi pobudami je prišla na dan zlasti zamisel, da bi nekje pod Orehom pripravili posebno skladišče za železno rudo, ki bi jo v Trst dovažale ladje in ki bi bila namenjena v zaledne države in torej v tranzitu skozi naše pristanišče.

V tej zvezi poudarjajo, da je tržaška luka včasih mnogo pomenila kot tranzitno pristanišče za železno rudo, pozneje pa je del tega prometa ubral druge poti in v dobršni meri zapustil naše pristanišče. Strokovnjaki naglašajo, da bi morali postaviti pod Orehom poseben izkrcevalni pomol, do katerega pa bi speljali cesto in železnico, in sicer skozi v nalašč za to izvrtan predor pod «Zlato krono». Zmogljivost novega skladišča, ob katerem nameravajo postaviti vrsto sodobnih izkrcevalnih, vkrcevalnih in predelovalnih naprav, naj bi znašala vsaj milijon ton surovine na leto, kajti gospodarski račun kaže, da bi se za manjše količine rude gradnja take naprave ne izplačala.

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 4. septembra 1965 se je v Trstu rodilo 10 otrok, umrlo pa je 10 oseb.

UMRLI SO: 4 dni stara Francesca Bianchin, 89-letni Francesco Marsi, 81-letni Francesco Mariani, 85-letna Rosa Godas vd. Guidoni, 51-letni Eugenio Sindici, 6-letni Antonio Bogatec, 82-letni Servolo Sinico, 59-letni Domenico Consales, 50-letni Egidio Stinco, 72-letni Giovanni Lacenere.

OKLICI: Mizar Ferdinand Stanic in gospodinja Amalia Kalc, tekstilni delavec Alberto Antonante in tekstilna delavka Antonia Tiveron, šofer Claudio Presbiteri De Lassis in delavka Livia Stokel, častnik pomorskih pionirskih enot Ugo Sutter in študentka Rita Boscolo, šofer Giuseppe Giacaz in gospodinja Annunziata Burolo, študent Ottavio Corrado in učiteljica Neva Merlak, električar Narciso Seppi in gospodinja Basilia Slavec, trg. pomočnik Antonio Podgornik in trg. pomočnica Maria Accardo, pomorščak Marino Giraldi in trg. pomočnica Gioconda Castellani, cevar Bruno Cilicar in delavka Marisa Ravasi, elektromehanik Paolo Celentano in delavka Gioconda Lonza, podčastnik karabinjerjev Renato Rossi in uradnica Anna Maria Colleoni, cevar Giovanni Ruvoletto in študentka Loredana Ive, ribič Giacinto Ulcigrai in kuharica Giovanna Borghese, uradnik Federico Antoni in uradnica Gabriella Sedmak, mehanik Sergio Maffione in uradnica Maria Ambrosino, šofer Armando Marcusa in frizerka Adriana Rebelli, litograf Giovanni Cola in trg. pomočnica Cornelia Medvescek, uradnik Francesco Kreiner in gospodinja Ondina Garbin, komercialist dr. Giovanni Cucchiari in študentka dr. Silvia Diena, delavec Giuseppe Radesic in tipkarica Giovanna Dobrilovic, poštni uradnik Giorgio Marega in frizerka Regina Morin, električar Alessandro Ursich in delavka Fernanda Giacovani, električar Ernesto Gasparini in šivilja Anna Maria Ippolito, električar Paolo Skerlavaj in bolničarka Luciana Skerl, častnik trgovske mornarice Benito Sorgo in učiteljica Annamaria Sergi, uradnik Aldo Marcuzzi in uradnica Emilia Sala, finančnik Carlo Ruggiero in frizerka Bernardina Puliti, šofer Claudio Ceppi in gospodinja Maria Grazia Brotto, delavec Felice Parisi in baristka Carmela Arciero, uradnik Giorgio Zerial in trg. pomočnica Luciana Diracca, glasbenik Umberto Cacciapaglia in gospodinja Rosaria Tornatore, fotograf Dario Gombas in uradnica Giovanna Pozar, bančni uradnik Paolo Moso in učiteljica Rosanna Nuciforo, častnik Mario Trovarelli in učiteljica Ada Sferzi, natakar Fabio Cover in uradnica Marcella Damelli, trg pomočnik Pompeo Otta in trg. pomočnica Maria Depase, radiotehnik Adriano Drassich in gospodinja Elvira Mojcan, šofer Mario Giucovaz in delavka Anita Braico, komercialist Franco Pecorari in učiteljica Luciana Novaro, inženir Paolo Tarda in prevajalka Liana Bussini, mehanik Vittorio Diracca in gospodinja Malia Dudine. uradnik Guido Momich in hišna pomočnica Albina Fikon, stražnik J.V. Attilio De Marco in gospodinja Francesca Pizzinato, delavec Cosimo Grasso in gospodinja Maria Scattigno, karabinjer Ennio Conte in gospodinja Maria Villecco, uradnik Ennio Gottardo in gospodinja Diana Cuk, Tullio Baici in Margit Umele.

URARNA — ZLATARNA
LAURENTI
Trst, Largo S. Santorio, 4
Tel. 723240
Bogata izbira najboljših švicarskih znamk ur in zlatnine
Darila za POROKE in KRSTE
Poseben popust!

Včeraj-danes

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(30 8. — 9. 9.)

Alla Salute, Ul. Giulia 1; Benussi, Ul. Cavana 11; Picciola, Ul. Oriani 2; Vernari, Trg Valmaura 11; D'Ambrosi, Ul. Zorutti 19; Croce Verde, Ul. Settefontane 39; Ravasini, Trg Libertà 6; Testa d'oro, Ul. Mazzini 43.

Od 13. do 16. ure

D'Ambrosi, Ul Zorutti 19; Croce Verde, Ul. Settefontane 39; Ravasini, Trg Libertà 6; Testa d'oro, Ul. Mazzini 43.

NOČNA SLUŽBA LEKARN

Alla Salute, Ul. Giulia1; Benussi, Ul. Cavana 11; Picciola, Ul. Oriani 2; Vernari, Trg Valmaura 11.

LADJE V PRISTANIŠČU

C. di Siracusa, Vicenza, Isarco, Saturnia, Vulcania, Saipa II, Sardatlantic II, Oceanus, Eros, Auriga (It.) Ilovik, Bitola, M. Marulič, B Krajina (Jug.), G. Brovig (Norveška), Atlit (Izrael), Olga, Ariston (Grčija), L. Smits (Niz.), S. Stavros (Marok), Axum (Et.), Cnichin št 25 (Panama), Guldensand (Zah. Nemčija).

LOTERIJA

BARI	44	7	46	39	79
CAGLIARI	9	37	62	59	16
FIRENCE	66	69	89	78	71
GENOVA	22	16	45	18	41
MILAN	3	42	65	41	83
NEAPELJ	36	1	84	41	32
PALERMO	58	73	78	9	61
RIM	19	50	39	60	82
TURIN	12	40	52	56	15
BENETKE	81	51	60	29	63

Sporočamo žalostno vest, da nas je za vedno zapustil naš dragi mož, oče, brat in nono

ANTON BOGATEC (Nini)

Pogreb bo danes ob 15.30 uri iz rojstne hiše pokojnega, Sv. Križ 176.

Žalujoči: žena Štefanija, sinova Boris in Gianni, hčerki Jolanda in Marija, brata Ferdinand in Viktor, sestra Justa in ostali sorodniki

Trst, Sv. Križ, Orbetello, 5.IX.1965.

V OKVIRU SKUPNE RAZSTAVE V ITALIJANSKEM PAVILJONU

Močna udeležba podjetij naše dežele na jesenskem zagrebškem velesejmu

V glavnem gre za podjetja s področja videmske trgovinske zbornice

V glavnem mestu hrvaške republike bo od 9. do 19. septembra obiajni jesenski zagrebški velesejem, za katerega vlada tako v Jugoslaviji kakor tudi v številnih tujih, evropskih in izvenevropskih državah, veliko zanimanje. Kakor vsako leto, tako bo tudi to jesen Italija dobro zastopana na tej važni mednarodni prireditvi, in sicer v lastnem paviljonu, in to s skupno razstavo, ki jo je kakor po navadi pripravila državna ustanova za zunanjo trgovino ob sodelovanju s približno sto razstavljavci iz vse Italije. Letos bo v Zagrebu nenavadno visoko število razstavljavcev iz dežele Furlanije-Julijske krajine. V prizadetih poslovnih krogih pa naglašajo, da bo ta številna udeležba obmejnih podjetij lahko mnogo doprinesla k nadaljnjemu razvoju vsestranskega sodelovanja in trgovinskega poslovanja med obema sosednima republikama. Deželo Furlanijo-Julijsko krajino bodo namreč letos na sejmu zastopale naslednje firme: podjetje Mervicini iz Krmina (ki bo razstavljalo izbor kondenzatorjev, stabilizatorjev in raznih pritiklin za radijske in televizijske sprejemnike); podjetje Cominport iz Vidma (poljske stroje, motorne črpalke, pribor za brivske salone, kozmetične artikle); tvrdka Kerševani iz Gorice (kolesa in motorna kolesa), podjetje Tamaro iz Trsta (razne tkanine); firma Ivaltex iz Gorice (tkanine); blagovnica Magazzini Tagliamento iz Trsta (tudi tkanine); tvrdka TEC iz Cordenonsa (tkanine in izdelana oblačila; blagovnica Donotex iz San Donà di Piave (odeje); tvrdka Tellini iz Vidma (tkanine in izdelana oblačila); tovarna Atlas iz Pradamana (peči in kotle za centralno kurjavo); tvrdka FAIMA iz Spilimberga (stroje za gradbeništvo); tvrdka Fradella iz Sacila (prikolice za poljske traktorje); firma Tonutti iz Remansacca (naprave za mlinarsko industrijo); tovarna Vetroresina iz Vidma (cisterne); podjetje Generaltecnica iz Gorice (električne gospodinske stroje) firma Portolan e Bidoli iz Pordenona (električne črpalke, motorje itd.); Stark Italiana iz Trevignana pri Vidmu (orodne stroje za obdelovanje lesa in kovin).

Letos se je po vsem tem število razstavljavcev iz dežele Furlanije-Julijske krajine na jesenskem zagrebškem velesejmu kar podvojilo, saj smo jih na lanski prireditvi našteli le osem. Dober del tega uspeha je bil dosežen po prizadevanju videmske trgovinske zbornice, ki je res mnogo naredila na tem področju. Tako so v okviru njenih delovanj julija preteklega julija sklicali poseben sestanek poslovnih ljudi, kateremu je predsedoval starejši član zborničnega odbora dr. Ferruccio Job in ki so se ga udeležili ravnatelj zbornice dr. Nello Zurco, načelnik zunanjetrgovinskega urada g. Pericle Covre in številni poslovni ljudje iz videmske pokrajine. Ta sestanek je sledil številnim drugim srečanjem prizadetih poslovnih ljudi, tako za časa četrtega mednarodnega sejma obmejne blagovne izmenjave Alpe-Adria v Ljubljani, na katerem so se že pričele praktične priprave na jesenski nastop v Zagrebu. V krogih blizu videmske trgovinske zbornice izražajo prepričanje, da bodo italijanski razstavljavci za zagrebški prireditvi doživeli lep uspeh, kljub temu da jugoslovansko gospodarstvo preživlja danes delikatno fazo svojega razvoja. Italija je letos na zagrebški prireditvi ena izmed najbolj številno zastopanih tujih držav. Italijanski poslovni svet je namreč v preteklosti uvidel, da je nastopanje na mednarodnih prireditvah v Zagrebu in drugih važnih jugoslovanskih središčih najbolj uspešno sredstvo za poživljanje tehničnega, industrijskega in trgovinskega sodelovanja s sosedno republiko. Letos so na okoli 5000 kv. metrov, razstavne površine, kolikor jih krije novi italijanski paviljon, prisotne nekatere med največjimi italijanskimi industrijami, med temi Fiat, Montecatini, ENI, Združene jadranske ladjedelnice, Olivetti, Ferrania, Edison, Richard Ginori in druge. Vsega skupaj je v Zagrebu prisotnih poleg Jugoslavije in Italije še 57 držav, število vseh razstavljavcev pa presega 6000, kar predstavlja nov rekord za zagrebško prireditev. Kakor poroča generalno odposlanstvo mednarodnega zagrebškega sejma za Italijo, ki ima svoj sedež v Rimu, bo «Italijanski dan» letos v sredo, 15. septembra.

Nesreče na delu

V Tovarni strojev pri Sv. Andreju se je včeraj ponesrečil 59-letni delavec Giorgio Bossi iz Ul. Udine 25. Ko je popravljal prazen rezervoar za nafto, je ta padel nanj ter ga ranil. Ponesrečenca so z zasebnim avtom prepeljali v bolnišnico, kjer so ga sprejeli na otorinolaringoiatrični oddelek. Bossi se bo moral zdraviti dva tedna zaradi ran po nosu in desni ličnici, udarcev po glavi in verjetnega zloma nosne kosti.

Včeraj zjutraj se je v Starem pristaništču ponesrečil 53-letni delavec Oreste Fusar iz Ul. del Bosco 18, ki je uslužben pri podjetju Scaramelli. Fusar je z železniškega vagona raztovarjal stroj, ko je ta nenadoma zdrknil z vogona in Fusarju padel na desno nogo ter mu zlomil palec. Fusarju so priskočili na pomoč delovni tovariši ter mu pomagali v rešilni avto. Ponesrečenca so prepeljali v bolnišnico, kjer se bo moral na ortopedskem oddelku zdraviti od 12 do 15 dni.

Žrtev nesreče na delu je postal včeraj popoldne 53-letni delavec Karel Marc z Lonjerske ceste 115, ki je za podjetje Taurus uslužben v Italsider v Skednju. Marc je v družbi delovnih tovarišev postavljal železno ogrodnje, na katerem so stale težke deske. Ker se je neka cev ogrodja začela majati, je deska padla z ogrodja in pri tem zadela Marca po desni rami. Ponesrečenca so odpeljali v bolnišnico z zasednim avtomobilom ter ga sprejeli na ortopedski oddelek. Zdraviti se bo moral dva tedna zaradi udarcev po rami z verjetnim zlomom kosti ter ran po desni strani čela.

V zid je treščil

Da bi se izognil avtu, ki je prihajal nasproti, je sinoči 18-letni Fulvio Koren z Lonjerske ceste 173, z avtom TS 21396, s katerim je vozil navzdol po Lonjerski cesti, v bližini stavbe štev. 72, zavozil na desno in treščil v zid ob cesti. Pri nesreči sta se poleg Korena ranila še 19-letni Adriano Sila iz Ul. San Pelagio 17 ter 19-letni Silvano Franco iz Ul. Farnetello 30, ki sta se peljala v avtomobilu. Vse tri ponesrečence so z rešilnim avtomobilom prepeljali v bolnišnico, kjer so Silo sprejeli na ortopedski oddelek s prognozo okrevanja od 10 do 15 dni zaradi ran po nosu z verjetnim zlomom kosti, udarcev po zatilju, desnem komolcu in kolenu. Franju in Korenu pa so nudili samo prvo pomoč. Oba bosta okrevala v treh dneh. Prvi se je pobil po desni roki, drugi pa po čelu in kolenih.

VČERAJ V VIDMU

Otvoritev razstave «Sodobno stanovanje»

V Vidmu so včeraj popoldne odprli 13. razstavo z naslovom «Sodobno stanovanje». Otvoritvene slovesnosti so se udeležili predsednik deželnega sveta de Rinaldini, deželni odbornik za industrijo in trgovino Marpillero, videmski župan Cadetto in številne druge osebnosti. Vlado je predstavljal podtajnik na ministrstvu za notranje zadeve Ceccherini, ki je prerezal trak in tako simbolično odprl razstavo. V krajšem nagovoru je predstavnik osrednjih oblasti podčrtal pomen te vsakoletne videmske prireditve, ki zavzema letos okoli 20.000 kv. m razstavne površine in ki je nameščena v prostorih šolskega poslopja v Dantejevi ulici. Razstava «Sodobno stanovanje» bo odprta do 19. septembra.

Vesti iz Doberdoba

Jutri zvečer se bo v Doberdobu sestal občinski odbor, ki bo proučil prošnje kmetovalcev za izplačilo škode zaradi neurij.

Kakor po vseh občinah tako morajo tudi v občini Doberdob prijaviti do 20. septembra spremembe občinskih davkov, in sicer družinskega davka ter raznih pristojbin za pse, kuhalnike za ekspresno kavo, obrtnice itd.

Občinska uprava bo do 24. septembra pripravila načrte ter ta dan dala na dražbo dela za asfaltiranje občinskih cest.

Avtomobilist podrl pešca

Sinoči nekaj po 20. uri je 51-letni Rudolf Baša iz Podgore Ul. Trapani štev. 9 pešačil po Ul. Monte Santo od središča mesta proti meji. V isto smer je vozil svoj fiat 1100 Giacomo Rosa, ki stanuje v isti ulici na štev. 104. Ko je hotel Baša prečkati cesto, ga je avtomobilist podrl prav na prehodu za pešce v bližini trafike. Bašo so odpeljali v civilno bolnišnico, kjer so mu nudili prvo pomoč zaradi odrgnin po obrazu in na levem kolenu. Okreval bo v sedmih dneh.

Mopedist padel z vozila

Ob 21.20 uri se je sinoči peljal s svojim mopedom 51-letni Mario Zalateu iz Gorice Ul. Brigata Pavia 39 po Ul. Casale. V bližini gostilne «Al Gambero» pa je izgubil kontrolo nad vozilom, padel ter se pobil. Z avtom Zelenega križa so ga odpeljali v civilno bolnišnico, kjer so mu ugotovili udarec nad desnim očesom, pretres možgan ter poškodbe na obrazu. Pridržali so ga na zdravljenju s prognozo sedem dni.

ŠIRITE PRIMORSKI DNEVNIK

ENALOTTO

Natečaj št. 36

ZMAGOVITI STOLPEC		
Bari	44	X
Cagliari	9	1
Firence	66	2
Genova	22	1
Milan	3	1
Neapelj	36	X
Palermo	58	X
Rim	19	1
Turin	12	1
Benetke	81	2
Neapelj II	1	1
Rim II	50	X

PROVIZORIČNI dobitki za zmagovalce z

12 točkami lir 4.520.000

11 točkami lir 116.900

10 točkami lir 12.000

Dokončne kvote določi osrednja komisija

Ohranite odrezek, da boste imeli pravico do nagrade

KINO «IRIS» PROSEK

predvaja danes, dne 5. t. m. z začetkom ob 16. uri barvni Warner Bros film v Panavision:

I 4 DI CHICAGO

(ČETVERICA IZ CHICAGA)

Igrajo: FRANK SINATRA — DEAN MARTIN — SAMMY DAVIS Jr.

Kino na Opčinah

predvaja danes, dne 5. t. m. z začetkom ob 16. uri nepozabni film v Cinemascope:

Il giorno più lungo

(NAJDALJŠI DAN)

Igrajo: EDDIE ALBERT — PAUL ANKA — ARLETTY — JEAN BEYMER in mnogo drugih svetovnih igralcev

V ponedeljek, dne 6. t.m. z začetkom ob 18. uri, ponovitev filma:

Il giorno più lungo

(NAJDALJŠI DAN)

POLETNI KINO «SATELLITE»

BORGO S. SERGIO (avtobus 20 — 21)

predvaja danes, dne 5. t. m. z začetkom ob 20.15 uri (ponovitev prvega dejanja) barvni film:

GLI AMANTI DEVONO IMPARARE

(LJUBIMCI SE MORAJO NAUČITI)

Igrajo: TROY DONAHUE — ANGIE DICKINSON — S. PLESHETTE

KINO PROSEK-KONTOVEL

predvaja danes, dne 5. t. m. z začetkom ob 16. uri barvni dramatični film:

IL GIARDINO DI GESSO

(MAVČNI VRT)

Igrajo: DEBORAH KERR — HAYLEY MILLS — JOHN MILLS DAME EDITH EVANS

Goriško-beneški dnevnik

ZARADI POPLAV PRI LATISANI IN USADOV V KANALSKI DOLINI

Kakšnih 40 izrednih vlakov peljalo v teh dneh čez goriški kolodvor

Skozi Gorico peljejo vsi vlaki iz Trsta proti Italiji in Avstriji - Vlaki za Avstrijo peljejo skozi Soško dolino

Vode na Goriškem so domala popolnoma upadle, tako da lahko že govorimo o normalnem stanju. Sedaj se ugotavlja samo še škoda, ki so jo povzročile na najrazličnejših krajih, kjer so prestopile brege.

V Gorici sedaj občutimo samo še *posledice* izredno hudih poplav v spodnjem delu Furlanije. Goriški gasilci so včeraj zamenjali skupino, ki je bila v Latisani že od prejšnjega dne. Štirje gasilci so odšli v poplavljene kraje pod vodstvom podoficirja; s seboj so peljali motorni in gumijasti čoln.

Danes bodo odprli za promet most v Stražicah, ki je bil zaprt dva dni, ko je bila Soča najbolj narasla.

Čez goriški kolodvor je v teh dneh peljalo kakšnih 40 izrednih vlakov, ki drugače ne bi nikoli šli čez naš kolodvor. Cezenj so jih preusmerili zategadelj, ker je zaradi poplav v nevarnosti most čez Timent v Latisani. Na progi Trst, Gorica, Videm, Treviso ter v nasprotni smeri je doslej peljalo 20 ekspresnih in drugih vlakov ter 15 tovornih. Na progi Trst, Gorica, Nova Gorica -Avstrija pa so doslej peljali štirje potniški vlaki, dva v smeri proti Avstriji ter dva v smeri proti Trstu. Mednarodne vlake z Avstrijo so usmerili skozi Gorico in Novo Gorico zato, ker je usad poškodoval železniško progo v Kanalski dolini. Goriški kolodvor je vse vlake popolnoma normalno sprejel ter jim omogočil redno nadaljevanje vožnje.

Obenem pa odpelje z goriškega kolodvora proti notranjosti države vsak dan kakšnih 100 vagonov živali, ki jih pripeljejo s Proseka; v Gorici jih napojijo in nakrmijo. Včeraj je do večera prišlo 60 vagonov, med nočjo pa jih pričakujejo nadaljnjih 40.

OBVESTILO KMEČKE ZVEZE

Še jutri prijave na izlet na Štajersko

Jutri, v ponedeljek, 6. t. m., se zaključi vpisovanje za izlet na Štajersko, ki se bo vršil dne 11. in 12. septembra. Udeleženci, ki še niso poravnali vpisnine za ta izlet, naj to store čimprej.

Odhod avtobusa izpred kostnice na Oslavju ob 4.15, z zgornjega Oslavja ob 4.20, skozi Števerjan (Bukovje) bo peljal ob 4.30 in Štandrež ob 4.45 (na trgu); odhod iz Gorice s Travnika ob 5. uri.

Priporočamo izletnikom, da se ravnajo po navedenem urniku za odhod in programu na izletu.

Vpisovanje v slovenske osnovne šole

Didaktični ravnateljstvi za slovenske osnovne šole za Gorico in Doberdob sporočata, da se bo začelo vpisovanje otrok v te šole dne 16. septembra ter bo trajalo do vključno 27. septembra.

Staršem se priporoča, naj vpišejo svoje otroke že takoj v začetku, da bodo učitelji lahko pravočasno naročili učne knjige in druga učila ter jih dobili do začetka pouka, ki je določen za 1. oktober.

Oče je včeraj popoldne pripeljali v bolnišnico 9-letnega Marca Bressana iz Ul. Del Poggio 5. Dežurnemu zdravnika je povedal, da je nekaj po 14. uri padel s kolesa v bližini doma. Pridržali so ga na zdravljenju v bolnišnici zaradi zloma leve roke.

TEMPERATURA VČERAJ

Včeraj smo imeli v Gorici najvišjo dnevno temperaturo 21,5 stopinje ob 13.50 in najnižjo 12,2 stopinje ob 6. uri. Povprečna dnevna vlaga je dosegla 70 odst.

ODBORNIK DR. TRIPANI ZAGOTAVLJA:

Deželna vlada bo izdala ukrepe proti gospodarski krizi

Podpora turizmu, obrtništvu in drugim panogam - Potrebe Goriške bodo primerno upoštevane

Deželni odbornik za finance dr. Antonio Tripani nam je poslal poročilo za tisk, iz katerega povzemamo naslednje:

Po poletnem presledku v avgustu se je zopet začela dejavnost deželne vlade in zato je umestno, da ocenimo njeno dosedanje delo. Odobrenih je bilo kakih 20 zakonov v teku letošnjega leta. Delo je posebno napredovalo po odobritvi deželnih proračunov dne 5. julija, potem ko je vlada odobrila predpise za izvedbo finančnih ukrepov, ter s tem omogočila deželni vladi realno delo.

Med zakoni, ki so bili odobreni v juliju, naj omenimo zakon za nakup zemljiških obveznic do ene milijarde lir pri goriškem kreditnem zavodu; dalje so bili odobreni prispevki občinskim upravam in IACP za gradnjo ljudskih stanovanj; odobreni so bili ukrepi v korist svilogojstva, dalje ukrepi v korist turizma in turističnih naprav ter za planinarstvo in jamarstvo. Prav tako so bili odobreni ukrepi za podporo kmetijstvu in gozdarstvu ter za podporo šolstvu. Kar se tiče turizma morajo prizadeti zaprositi za prispevke najkasneje do 25. oktobra.

Rimska vlada pa je vrnila deželnemu svetu predloge za gradnjo in izboljšavo kanalizacije ter zakon za razvoj obrtništva in osnutek za prispevke pri gradnjah ljudskih stanovanj. Toda ti zakoni bodo lahko v kratkem zopet predloženi, ker so bili zavrnjeni z motivacijo, da je niso pripravljeni predpisi za izvajanje. Te predpise pa je rimska vlada sedaj že odobrila in čakajo le še na podpis predsednika republike, da bodo postali pravomočni.

Kar se tiče zakonskih osnutkov za prispevke pri gradnji in modernizaciji industrijskih naprav in industrijskih okolišev, so bili odloženi v pričakovanju da bo evropska gospodarska skupnost izrazila svoje mnenje.

V zadnjem času so bili izdani predpisi glede prehoda javnega premoženja pod deželno upravo. Na Goriškem se ta ukrep tiče Rimskih toplic pri Tržiču in državne žage v Gorici. Prav tako so bili izdelani predpisi za nadzorstvo nad javnimi podpornimi ustanovami in nad krajevnimi upravami.

Dežela se torej konkretno zanima za gospodarske in socialne zadeve Furlanije-Jul. krajine s primernimi ukrepi v okviru proračunske zmogljivosti. Predvsem so ti ukrepi namenjeni omiljenju krize in razvoju proizvodnje ter zaposlitve. Pred zaključkom leta bodo odobrili še druge ukrepe, s katerimi nameravajo izpolniti program iz proračuna za leto 1965.

Zato ponovno priporočamo vsem ustanovam na Goriškem, ki so zainteresirane pri ukrepih, ki jih izdaja deželna vlada, naj takoj napravijo potrebne korake, da bodo lahko izkoristile finančno pomoč, ki je potrebna za izvedbo koristnih del na Goriškem. Dr. Tripani obljublja v tem pogledu svojo podporo vsem resnim in pravilno formuliranim predlogom za pomoč.

Pes jo je ugriznil

Antonia Lai, 17, iz Cagliarija je bila včeraj popoldne v neki gostilni na Tržaški cesti. Na vsem lepem se je vanjo pognal pes nekega klienta ter jo ugriznil za levo stegno. Starši so jo pospremili v bolnišnico, kjer so dežurnemu zdravniku povedali okoliščine nesreče. Mladenka bo okrevala v 3 dneh.

Nesreča avtomobilista v Vrtojbi

Černic s Tržaške ceste 152 je včeraj popoldne odšel s svojim avtomobilom fiat 500 v Šempeter. Na poti proti Vrtojbi pa se je zaletel v neki jugoslovanski avtomobil. Pri tem se je ranila njegova 2-letna hčerkica Patrizia. Zdravnik ji je obvezal rano na levi nogi ter jo poslal domov. Okrevala bo v 5 dneh.

Jutri, 6. septembra se v Pevmi poročita Nadja Sošol iz Pevme in Carlo Grinover iz Gorice. Prosvetno društvo «Naš prapor», znanci in prijatelji jima čestitajo in voščijo obilo sreče na skupni življenjski poti.

SPORTNO DRUŠTVO V SOVODNJAH

prireja tridnevno

PLESNO ZABAVO

na športnem igrišču

v Sovodnjah

DANES, 5. septembra: ob 14.30 tekma v BRIŠKOLI z bogatimi nagradami; od 20. do 24. ure PLES

JUTRI, 6. septembra: od 20. do 24. ure PLES s tekmo v valčku.

Igral bo prvovrsten orkester

Deloval bo bogato založen bifé

Parkirni prostor za vozila

PREDSEDNIKI EPT NA POSVETU

Deželni prispevek do 50 odst. za gostinske naprave in turizem

Karabinjerji v Gorici se želijo učiti slovenščine

Pretekli četrtek so se v Vidmu sestali predsedniki pokrajinskih turističnih ustanov (EPT) treh pokrajin naše dežele in njihovi ravnatelji, da bi se pogovorili o skupni akciji v zvezi z deželnim zakonom št. 18 od 25. avgusta, ki predvideva podporo deželne vlade za koristne turistične pobude. Ta zakon predvideva med drugim prispevek deželne vlade za šolske turistične manifestacije, za razne mednarodne prireditve, za skupne turistične pobude itd. Dalje predvideva prispevke na kapitalu za nove hotelske gradnje ali izboljšave ter za razne javne naprave, ki imajo vrednost za turizem. Za hotelske gradnje je za privatnike predviden prispevek do 25 odst. na kapitalu, za javne ustanove pa do 50 odst.

Na sestanku so se pogovorili o skupnih ali koordiniranih akcijah v okviru tega zakona, da bi skladno izkoristili olajšave, ki jih nudi za razvoj turizma. Ob tej priliki so se sporazumeli, da bodo organizirali skupno turistično propagando v Budimpešti na Madžarskem. Sklenili so tudi, da se bodo v bodoče bolj pogosto sestajali, ker je potrebno stalno usklajati delo EPT treh pokrajin. Za Goriško sta se udeležila sestanka predsednik EPT Peternel in ravnatelj Falzari.

Omenimo naj še, da je poveljstvo karabinjerjev izrazilo EPT v Gorici željo, da bi organizirali poseben jezikovni tečaj za karabinjerje v Gorici. Poučevali naj bi nemščino in slovenščino odnosno srbohrvaščino. Računajo, da bi bilo za tak tečaj 20 do 25 gojencev. EPT naj bi jim preskrbel učitelja in eventualno tudi učni material. Pokrajinska turistična ustanova je obljubila, da se bo obrnila v tej zadevi na šolsko skrbništvo v Gorici, zlasti kar se tiče učne moči ter jim bo skušala ustreči.

Pojasnilo svetovalcev Občinske enotnosti v Števerjanu

Svetovalci liste Občinske enotnosti v občinskem svetu v Števerjanu so nam poslali v objavo članek o poročanju Katoliškega glasa o zadnji seji občinskega sveta, o števerjanskem vodovoda in drugih vprašanjih. Glasi se takole:

«Že v dveh številkah Katoliški glas opisuje stvari, ki zadevajo manjšinsko skupino v občinskem svetu v Števerjanu. Čeprav se nam to upira, mu moramo vendarle odgovoriti ter pojasniti nekatere stvari.

V zvezi s člankom od 28. avgusta (spominska kolajna bivšemu županu, izvoljenemu 5. junija 1954) naj opomnimo pisca, da je bilo stališče svetovalcev občinske enotnosti točno pojasnjeno ter izrečen predlog za priznanje županovemu delovanju. Nas pa je le zanimalo, zakaj je župan sklical za 15. september 1962. leta sejo z edino točko dnevnega reda: ostavka župana.

Nadalje nas je zanimalo, zaradi kakšnega ozadja je bila 15. decembra 1957 sklicana seja občinskega sveta, pa se vabilu ni odzval noben svetovalec večine; takih in podobnih primerov je bilo še več.

Kar zadeva «dinamičnosti» novega občinskega sveta, bi sedaj ne hoteli ničesar ugovarjati. Vemo pa povedati, da sta se prva in tudi druga seja začeli z veliko zamudo svetovalcev večine ter ne bi želeli, da bi se zgodilo kot doslej v vseh poprejšnjih občinskih svetih, da so svetovalci večine vedno redkeje hodili na seje ter je morala ravno manjšina pomagati, da so bile sklepčne.

Kar pa zadeva pisanje K. g. o števerjanskem vodovoda, če se ta članek nanaša na našo skupino, tedaj prosimo številne števerjanske občane, naj se nam več ne pritožujejo zastran vodovoda, če je z njim vse tako v redu kot piše ta list.

Končno bi bilo vredno spregovoriti še o zagnanem pisanju K. g., tode nas to ne more zanimati, kadar ljudje, ki ga urejajo, smatrajo za umestno, da ga pišejo v takšnem tonu.

Z rešilnim vozom Zelenega križa, so včeraj pripeljali v civilno bolnišnico 65-letno Luigio Scufet iz Ul. Orzoni 32. Našli so jo v Ul. Scodnik, kjer je v nekoliko emotičnem stanju ležala na pločniku. Pridržali so jo na zdravljenju zaradi udarca na glavi. Zdi se, da je nekoliko preglobokо pogledala v kozarce.

Včeraj-danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

V občini Gorica je od 29. avgusta do 4. septembra umrlo 12 oseb, rodilo se je 27. otrok, oklicev je bilo 10, porok pa 5.

ROJSTVA: Riccardo Piemonte, Paolo Marega, Massimo Presti, Gianfranco Cilurzo, Luisa Movio, Tiziana Petruz, Fabio Zavadlav, Barbara Vecchiet, Michele Bettella, Luisa Scarcelli, Walter Kaučič, Carman Gerin, Antonella Tunini, Graziella Venier, Anna Meroni, Luisa Meroni, Gianna Cilja, Valentina Andrian, Sabrina Tuzzi, Roberto Cossutta, Massimo Moraro, Marinella Barbiani, Laura Codermaz, Alberto Codognotto, Lorenzo Dugar, Luca Silli, Aldo Marega.

SMRTI: gospodinja 71-letna Maria Bellessi, poročena Palin, gospodinja 77-letna Lucia Biccari, vdova Ugliola, delavec 61-letni Ugo Tomasi, upokojenka 81-letna Francesca Makorič, vd. Bottaz, gospodinja 70-letna Emilia Cociancig, poročena Zotti, upokojenec 71-letni Costantino Rossi, postrežnica 44-letna Maria Meden, poročena Humar, invalid 79-letni Luigi Valenti, mesar 30-letni Egidio Bucovaz, 84-letni Giuseppe Iaritz, 2 dni stara Valentina Adrian in kmečki delavec 53-letni Giovanni Colpo.

OKLICI: električar Ferante Ursi in tekstilna delavka Anna Sossou, šofer Giacomo Lamberti in delavka Rosalia Marega, šolnik Franch Marinotto in bančna uslužbenka Maria Parol, potujoči trgovec Salvatore Incorvaia ter Teresa Grillo, uradnik Ezio Tammasini in Giuseppina Saito, risar Giancarlo Feltrin in uradnica Serena Antonini, uradnik Ennio Gottardo in Diana Cuk, mehanik Silvano Trevisan in frizerka Laura Lorenzon, kmetovalec Vladimiro Marassi in Giulia Kustrin, karabinjerski brigadir Giorgio Ballessio in uradnica Maria Grebant, šofer Artemio Pedretti in tekstilna delavka Albina Urbancis.

POROKE: prodajalec Nereo Barcarolo in tekstilna delavka Franca Mastrorillo, uradnik Vittorio Ceratti in uradnica Vanna Martina, trgovec Paolo Deambrosi ter prodajalka Ornella Bianchini, bančni uradnik Franco Tabai in uradnica Antonietta Diana, Giovanni Mughelli in Caterina Delich.

NA POBUDO NEKDANJIH GORIŠKIH ŠTUDENTOV

Gabrščku in dr. Gregorčiču odkrijejo spominski plošči

Svečanosti bosta v nedeljo, 12. sept. v Kobaridu in na Vrsnem

V nedeljo 12. septembra bodo odkrili spominski plošči goriškemu politiku in kulturnemu delavcu dr. Antonu Gregorčiču ter založniku, pisatelju in politiku Andreju Gabrščku. Pobudo za proslavo teh dveh pomembnih mož med goriškimi Slovenci, ki sta se v svoji dobi, se pravi pred prvo vojno, odločno borila za pravice Slovencev, so dali nekdanji goriški študentje, ki so prispevali tudi svoja sredstva, da bi se plošči mogli odkriti.

Spominsko ploščo Andreju Gabrščku bodo odkrili ob 11. uri v Kobaridu; o Gabrščkovem življenju bo govoril prof. Rado Bednarik iz Gorice. Popoldne ob 15. uri bodo na Vrsnem odkrili spominsko ploščo dr. Antonu Gregorčiču; o njegovem življenju in delu bo govoril pisatelj France Bevk. Na obe svečanosti, ki se bosta vršili ob kakršnem koli vremenu, prireditelji vabijo tudi vse goriške in tržaške Slovence.

Zaprta za promet Ul. G. Gallina

Goriška občinska uprava sporoča, da bodo zaradi ureditvenih del na cestišču zaprli Ul. Giacinto Gallina od križišč z ulicama Monte Cucco in Battisti, in sicer od 9. septembra dalje.

Vpisovanje v šolo Glasbene Matice v Gorici

Šola Glasbene Matice v Gorici začenja s svojim rednim poukom v ponedeljek 13. septembra. Vpisovanje v Gorici, Ascolijeva ulica 1, bo trajalo od ponedeljka 6. do sobote 11. septembra vsak dan od 10. do 12. ure.

V Štandrežu bo vpisovanje v torek 7. septembra od 17. do 19. ure pri g. Francu Lupinu.

V Sovodnjah bo vpisovanje v sredo 8. septembra od 17. do 19. ure v prosvetni dvorani.

Kdaj in kje bo vpisovanje v Števerjanu, bo naknadno objavljeno.

Kino

v Gorici

CORSO. 15.00: «La bugiarda», K. Spaak, E. M. Salerno in M. Miranda. Črnobeli italijanski film: mladini pod 14. letom vstop prepovedan.

VERDI. 14.30: «Come uccidere vostra moglie», J. Lemmon, Virna Lisi, ameriški barvni film; zadnja ob 22. uri.

MODERNISSIMO. 14.30: «Salomè — 73», Aroldo Tieri in Olimpia Cavalli; italijanski barvni film; zadnja ob 22.30

VITTORIA. 15.30: «I prigionieri dell'isola insanguinata», J. Sedey in B. Shelley. Ameriški film v barvah.

CENTRALE. 15.00: «Texas John contro Geromimo», T Trion in B. Lynn. Ameriški technicolor. Dodatek risanica «Pippo casalingo».

v Tržiču

NAZIONALE. «I tre sergenti del Bengala», R. Harrison, W. Guida. Cinemascope v barvah.

AZZURRO. «Hong Kong: portofranco per una bara», Elga Andersen in S. Lessehmann. Cinemascope v barvah.

EXCELSIOR. «A prova di errore», Henry Fonda.

PRINCIPE. «Bravados», G. Peck, Jean Collins. Technicolor.

v Novi Gorici

NOVA GORICA: 5. sept. «Komančerosi», amer. barv. — 7. in 8. sept. «Ljubezen v Stockholmu», itl. — 9. in 10. sept. «Zajtrk pri Tiffaniju», amer. barvni.

SEMPETER: 5. sept. «Ljubezen v Stockholmu», ital. — 7. in 8. sept. «Kodin», franc. — 9. sept. «Črni narednik», amer. barvni.

SOLKAN: 5. sept. «Solunski atentatorji».

DEŽURNA LEKARNA

Danes ves dan in ponoči je v Gorici odprta lekarna San Giusto, na Korzu Italia 244 — tel. 35-38.

DEŽURNA CVETLIČARNA

Danes, 5. septembra je v Gorici odprta cvetličarna MICHELI FERDINANDO v Ul. XXIV Maggio 22, tel. št. 23-39.

TRGOVINA Z GOSPODINJSKIMI STROJI TER INSTALATERSKIM MATERIALOM

KOREN Stanislav

GORICA

UL. MATTIOLI 11

JE ZAPRTA VSAKO SOBOTO POPOLDNE

Zoppas

PRALNI STROJI, avtomatični in superavtomatični — HLADILNIKI — ŠTEDILNIKI NA VSA GORIVA — Ekskluzivno zastopstvo in zaloga

O. KRAINER & C.

GORICA, Ul. Rastello 41, tel. 2039 in nova trgovina CORSO ITALIA 43, tel. 87275

Po želji pošiljamo na dom v vse kraje Jugoslavije Izredno ugodni plačilni pogoji

NAJNIŽJE CENE

PRIZNANO MEDNARODNO AVTOPREVOZNIŠKO PODJETJE

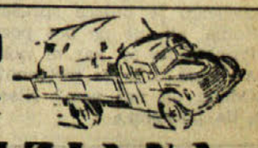

LA GORIZIANA

GORICA — Ul. Duca d'Aosta 180 — Tel. 28-45 — GORICA

PREVZEMAMO PREVOZ VSAKOVRSTNEGA BLAGA

☆
ARETTA
ULTRA THIN
med elegantnimi in preciznimi urami je najcenejša znamka

Generalno zastopstvo «LA CLESSIDRA»
Trst - Piazza S. Antonio Nuovo N. 4-I. nadstropje

IMPORT Prodaja na veliko in drobno
EXPORT Velika izbira zlatnine po tovarniških cenah! Izreden popust — Garancija —

NOVA TRGOVSKA HIŠA VELEBLAGOVNICE

nama

v LJUBLJANI, na Titovi cesti (nasproti pošte)
Šest prodajnih etaž
10.000 artiklov za dom — družino — gospodinjstvo — šport — letovanje itd.
V II. nadstropju velika izbira
USNJENE KONFEKCIJE: plašči — kostumi — suknjiči — jopice itd.
V pritličju
USNJENA GALANTERIJA: torbice — kovčki — potovalke — denarnice — rokavice — pasovi itd.
Obiščite tudi naši poslovalnici
TROMOSTOVJE — Wolfova ulica št. 6
ELITA — Čopova ulica št. 7

20% popusta pri nakupu s tujo valuto

PORTOROŽ

ALP HOTEL
HOTEL KANIN
HOTEL GOLOBAR
BOVEC
nudijo vse hotelske usluge. Priznana domača in inozemska kuhinja. Telef. 21 in 51
Priporočamo tudi obisk hotela «Planinski orel» v Trenti in gostišče v Soči in Logu pod Mangrtom

Oglejte si najlepše podzemsko čudo na svetu
«POSTOJNSKO JAMO»
OBISKI VSAK DAN OB 8,30, 10,30, 13,30, 16. in 18. uri.
Izredni obiski po dogovoru z upravo.
Obiščite tudi SKOCJANSKE JAME PRI DIVAČI
Obiski ob 10. in 15. uri vsak dan.

HOTEL LEV LJUBLJANA
VOŠNJAKOVA 1
TELEF. 310555
Telegram LEVHOTEL
Telex JUGOSLAVIJA
KATEGORIJA «A»
Sodobno opremljene sobe - Apartmaji - Restavracije - Restavracijske terase - Slaščičarna - Dancing kavarna - Zabavni program - Aperitiv bar - Razgledna terasa - Terasa za sončenje Banketne in konferenčne dvorane - Čitalnica - Frizerski salon - Menjalnica - Informacijska služba - Taksi služba - Podzemeljske garaže - Lasten parkirni prostor - Pristajališče za helikopterje - Boksi za pse - Hladilnica za divjačino.

PARK HOTEL
BLED
TELEFONI 284 — 338
● 200 LEŽIŠČ ● RESTAVRACIJA
● KAVARNA ● NOČNI BAR
● HOTEL ODPRT CELO LETO
V sestavi PARK HOTELA je tudi SPORTHOTEL NA POKLJUKI in IZLETNIŠKI DOM V RIBNEM.
VSI OBRATI POSLUJEJO CELOLETNO

RESTAVRACIJA S PRENOČIŠČI «SOČA» KANAL — TEL. 8

TURISTI IZKORISTITE NOVO MOŽNOST POTOVANJA SKOZI PREDOR PODBRDO — BOHINJSKA BISTRICA — BOHINJ
Dnevno prevoz avtomobilov in avtobusov IZ PODBRDA ob: 4,20 — 8,59 — 12,28 — 16,11 — 20,38
IZ BOHINJSKE BISTRICE ob: 7,05 — 9,10 — 11,51 — 15,07 — 19,05 — 23,11
PRIJAVA VOZIL NAJMANJ 2 URI PRED ODHODOM VLAKOV OSEBNO ALI TELEFONSKO
Postaja Bohinjska Bistrica tel. 76122
Postaja Podbrdo tel. 9

MEBLO
MEBLO
trgovina s pohištvom na drobno
NOVA GORICA — KIDRIČEVA ULICA 18
PROIZVAJAMO VSE VRSTE POHIŠTVA ZA IZVOZ V NEMČIJO, FRANCIJO, ITALIJO IN DRUGE DRŽAVE.
NUDIMO: spalne sobe, dnevne sobe, omare za garderobo divane, naslanjače in znane žimnice na vzmeti «JOGI» več tipov.
IZKORISTITE 20% POPUST PRI VSAKEM NAKUPU V TUJI VALUTI ⬌ PREVOZNI IN CARINSKI STROŠKI SO V BREME KUPCA PO PREDPISIH NJEGOVE DRŽAVE ⬌ SPEDICIJSKE OPERACIJE IZVRŠIMO SAMI ⬌ KUPCEM IZ OBMEJNEGA PASU JAMČIMO DOSTAVO NA DOM IN MONTAŽO.
Ob nakupu pri nas boste prihranili, ker so naše cene ZNATNO NIŽJE KOT INOZEMSKE.

Hotel «TRIGLAV»
KOPER — TELEFON štev. 16
Prvorazredna restavracija, udobne sobe, terasa, zimski vrt, nočni bar s programom.
Priporočamo svoje obrate «GIUSTERNO» z olimpijskim bazenom ter restavracijo «RIŽANA» s specialitetami, postrvmi in rečnimi raki.

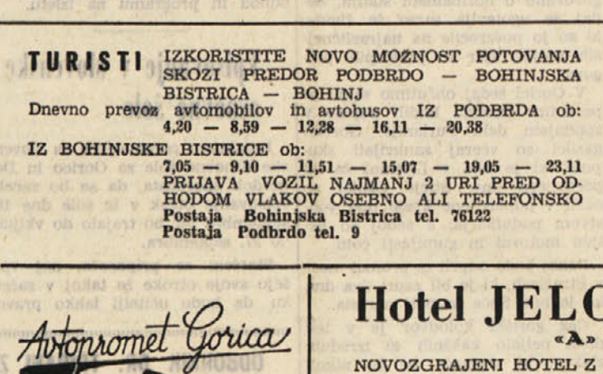

Avtoprevoz Gorica
NOVA GORICA — Tel. 21044 opravlja kvalitetne, hitre in varne prevoze potnikov in tovora doma in v inozemstvu.
TURISTIČNI URADI V: Novi Gorici, Tolminu, Bovcu, Ajdovščini, Postojni in Sežani vam nudijo vse potrebne informacije in vam hitro in solidno organizirajo izlete po Jugoslaviji in inozemstvu ter nudijo vse ostale turistične usluge.

Hotel JELOVICA - Bled
«A» KAT.
NOVOZGRAJENI HOTEL Z VSEM SODOBNIM KONFORTOM
MEDNARODNA KUHINJA IN DOMAČE SPECIALITETE

«Hotel Mantova» Vrhnika in restavracija Močilnik
Vas lepo in poceni postrežeta

HOTEL SLON LJUBLJANA
SLON LJUBLJANA

HOTEL Z MODERNIM KONFORTOM ● PRIZNANA MEDNARODNA IN NARODNA RESTAVRACIJA ● NOČNI BAR Z MEDNARODNIM ARTISTIČNIM PROGRAMOM ● KAVARNA ● SLAŠČIČARNA ● KLUBSKI IN BANKETNI PROSTORI

EMPORIO AUTO - MOTO LORENZI
TRST
Via S. Lazzaro, 17
Vam nudi DELE in NADOMESTNE DELE za vsa motorna vozila: svečke, trikotnike, svetilke, preproge, prevleko, kroglične ležaje, AMORTIZERJE ZNAMKE RIV itd.
IZREDNA RAZPRODAJA MOTORNIH BATOV — PISTONI VESPE IN LAMBRETE VSEH VRST.
REZERVIRAN PARKIRNI PROSTOR ZA STRANKE

Obiščite slovito
RESTAVRACIJO
BELVEDERE
nad IZOLO
MEDNARODNA IN DOMAČA KUHINJA IN IZBRANE PIJAČE — DNEVNO ZABAVNA IN PLESNA GLASBA

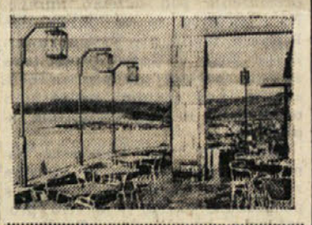

Restavracija «ŠEMPETER»
Šempeter pri Novi Gorici tel. 21458
Vedno dobro pripravljene domače jedi in druge specialitete, pristna vina in druge pijače.
V moderno preurejeni restavraciji vam bo prijetno.
Vsako nedeljo ples!

TURISTI, IZLETNIKI, OBIŠČITE GORNJE POSOČJE!

ZDRAVILIŠČE ROGAŠKA SLATINA
ZDRAVI BOLEZNI PREBAVIL ŽE PREKO 300 LET.
Vse informacije v zvezi zdravljenja dobite v zdraviliško gostinskem podjetju, Zdravilišču ali pri Turističnem društvu Rogaška Slatina.

Hotel BELLEVUE
LJUBLJANA — TEL. 313133
priporoča cenjenim gostom domačo in mednarodno kuhinjo. Terasa .— Vrt. — S terase lep razgled na Ljubljano.

PARK HOTEL GORICA
NOVA GORICA - TELEFON 21442, 21462
s svojimi obrati restavracijo, kavarno - Prvorazredna kuhinja
Ples vsak večer razen ponedeljka
in KOLODVORSKA RESTAVRACIJA telefon 21010
gostilna ZVEZDA telefon 21239
ter gostilna PRI HRASTU

HOTEL «ZVEZDA» KOBARID
s sobami z eno in dvema posteljama, tekoča mrzla in topla voda, centralna kurjava — skupaj 54 ležišč. Streže s prvovrstnimi vini; specialitete; soška postrv in divjačina. V pet km oddaljenem Livku so prvovrstna smučišča, v Nadiži pa lepe kopeli. Cenjenim gostom se priporoča za obisk.

TRST - Ul. Boccaccio 3
Telefon 28-373
POŽAR ARTEMIO
TOVORNI PREVOZI *v vse kraje, tudi v inozemstvo*

«UNIVERSALTECNICA»
RADIO — TELEVIZORJI — AVTOMATIČNI IN SUPERAVTOMATIČNI PRALNI STROJI — HLADILNIKI — ELEKTROGOSPODINJSKI PREDMETI CANDY — REX — CGE
Izredne cene za izvoz - Dostavljamo na dom brez posebnih stroškov v vse predele v Jugoslaviji
UNIVERSALTECNICA Trieste — Trst
Corso Garibaldi št. 4, tel. 41243 in Trg Goldoni št. 1

Oglasujte v PRIMORSKEM DNEVNIKU

Pivo «UNION»
Pijte pivo «UNION»
Prodaja se na TRŽAŠKEM in GORIŠKEM

SPLOŠNA PLOVBA PIRAN
vzdržuje s svojimi tovorno-potniškimi ladjami:
redno linijo okoli sveta - redno linijo z Južno Ameriko redno linijo z zahodno Afriko ter nudi prevoze po vsem svetu z modernimi transportnimi ladjami od 8.000 do 18.000 ton nosilnosti.
Za vse informacije se obrnite na upravo podjetja:
«SPLOŠNA PLOVBA», Piran Župančičeva ul. 24 in na naše agente po vsem svetu.
Telexi: 035-22, 035-23
Telegrami: Plovba Piran
Telefoni: 73-470 do 73-477

***BLED** vabi*
Hoteli ob jezeru, obnovljeni blejski grad z restavracijo, festivali, dnevna glasba in ples, pravljične izletniške točke in druga razvedrila ter čolnarjenje po jezeru

GOSTINSKO PODJETJE **«SIDRO»** **Piran, tel. 73-313**
priporoča ODLIČNE SPECIALITETE IN IZBRANE PIJAČE V VSEH SVOJIH OBRATIH.
Nočni bar «TRI PAPIGE» v Piranu z mednarodnim artističnim programom. Odprt je vsak dan razen srede.

HOTEL GALEB	tel. 21605	KOPER
RESTAVRACIJA «RIBA»	» 21182	
KAVARNA «LOŽA»	» 21198	
RESTAVRACIJA «TAVERNA»	» 21322	

Priporočajo svoje gostinske usluge - Cene zmerne

ILJA ERENBURG

Odjuga

39. *(roman)*

«Sonja, kdaj prideš na dopust?»

«Si ob pamet! Kakšen dopust, ko pa šele grem na delo.»

«Veš kaj, lani nisem izkoristil letnega dopusta. Prišel bom v Penzo.»

«V nobenem primeru! Kdaj pa si misliš vzeti dopust?»

«V kratkem. Torej pomeni, da mi prepoveduješ?»

«Kaj pa hočeš počenjati v Penzi? Če nimaš dela, je tam puščoba, to ni Kavkaz.»

«Saj bom vendar prišel k tebi, ne pa v mesto...»

Pristopila sta Nadežda Jegorovna in Volodja. Nadežda Jegorovna je rekla, da je vlak zelo dolg in potem, ko je pogledala Sonjo, predlagala Volodji:

«Malo se še sprehodiva, premrzlo je, da bi stala.»

Savčenko je boječe spraševal:

«Sonja, ali me ne boš pozabila?»

«Pozabljamo to, kar ni važno, bistveno vedno ostaja.»

«Ali imaš ti to za bistveno?»

«Odkod pa naj vem? Nisem se še prepričala. Lahko se zgodi, da pozabim.»

«Kako se ti pa dozdeva zdaj?»

Sonja ga je gledala in oči so ji temnele. Dobro, da je bilo okoli mnogo ljudi — prva bi ga poljubila...

Volodja je rekel:

«Sonja, ali nisi slišala? Sprevodnik poziva vstopu...»

Objela je mater, potem pa še Volodjo. Savčenko je čakal, kaj mu bo dejala. Ponudila mu je roko in oči so se ji blestele.

«Pisala ti bom... Čuješ, mati? Saj bom kmalu prišla... Poljubi očeta!»

Savčenko se je peljal z avtobusom v tovarno. Bil je vznemirjen: ničesar ne razumem! In niti odgovorila mi ni. Celo ne vem, kaj naj si mislim? Ali sem se sprl z njo ali ne? In mislil je, ker je obljubila pisati, da je to veljalo materi. Ne, ona me ne mara. Ko sem rekel, da bom prišel v Penzo, je zavpila «V nobenem primeru ne!». Gledala pa me je tako, da sem se komaj vzdržal, da je ne bi poljubil. Zdaj mnogo razmišljam o njej. Romantika, kot pravi Korotejev. Lahko mu je govoriti — star je, no ni star, preživel je veliko. Sicer jih ima manj kot štirideset, toda v takšnih letih ljudje prenehajo misliti na to. Jaz pa ves čas premišljam o Sonji. Glej, kaj bi bilo čudovito. Moral bi bil pasti v mrak, zato ker se ni med nama ničesar razjasnilo, a jaz sem sam ne vem zakaj, vesel. S postaje se človek navadno vrača žalosten, če je spremil dragega človeka. Jaz pa sem sedaj vesel. Toda ljubim jo in to vem. In zakaj mi je potem veselo pri srcu? Vzrokov je veliko. Korotejev mi je rekel, da bom dosegel svoj cilj. To je zelo važno. Naša tovarna je imenitna! Rad si jo predstavljam kot v odprti knjigi: najprej avtomatična linija, ta je enostavna — gledam jo vsak dan. Potem druga tovarna, tam so naši orodni stroji in tam delajo traktorje. To pomeni, da si lahko predstavljam ogromen traktor, ki se zariva v stepo, za njim pa mnogo pšenice, zelo veliko pšenice, dežela se bogati in krepi in takrat bo komunizem... Seveda, vesel sem zato, ker delam v takšni tovarni. In ne samo zato. Tu je še Hamlet in sploh čudovite reči. Potem, to so poslednji dnevi zime in kmalu bo pomlad, a pomladi so veseli vsi. No, in tudi Sonja... Če me ljubi ali ne, tega ne vem, toda obstaja. Samo, da sem mogel govoriti z njo in že to je strašno veliko. Morda pa mi bo pisala. Takrat pojdem v Penzo. Če pa mi ne bo pisala, v nobenem primeru ne grem in si sploh ne vzamem dopusta. Zdaj bom povedal Korotejevu, da z varjenjem ne bo nikakršnih velikih presenečenj, včeraj smo ves dan poskušali... Sicer je moj izgled nekoliko vznemirjen in Korotejev to lahko opazi... Moram se zbrati.

Preden je stopil v sobo, kjer je delal Korotejev, se je Savčenko pogledal v zrcalce in počesal svoje ščetinaste lase. Oči so se mu zdele nenavadne, silile so nekam naprej... To je verjetno zato, ker je mislil na Sonjo. Ko bom pa zdaj razmišljal o varjenju, bodo oči spet na svojem mestu.

Sonja je dolgo časa stala na hodniku. Še je živela v tem, kar je pravkar zapustila. Rekel je, da pride... Če je to res, pa naj pride. Oče je prav govoril: pozabiš to, kar je treba pozabiti. Lahko pa me Savčenko že čez mesec dni pozabi. Moram mu napisati in če res namerava priti, naj ne pride pred poletjem. Toda, če mu napišem, bo prišel. Bolje sklepati ničesar, vse se bo rešilo samo po sebi... Sneg je že siv, pa tudi čas je že — kmalu bo april... Upam, da bo v Penzi vse dobro...

Stopila je v kupe. Obilen človek v svetlorjavem kratkem suknjiču je razlagal vojaškemu zdravniku:

«V naši tovarni imamo prečudovito ventilacijo...»

Sonja je pomislila: morda pa dela v isti tovarni kamor grem tudi jaz? Potem imam pa res srečo — že zdaj bom vse izvedela. Zanima me, kakšne orodne stroje imajo tam? Ne, to je tovarna ur, ni tista... Strahotne cigarete kadi, da niti dihati ne morem. Vendar je dobro, da je Savčenko prišel na postajo... Nenavadno, tri je ura, jaz bi pa rada spala, ponoči nisem spala, preveč sem bila razburjena... V Rtiščevu je treba prestopiti, toda Rtiščevo je še daleč...

Sonja je zadremala in malce nagnila glavo na stran. Njen obraz je bil spokojen in srečen. Človek v kratkem suknjiču je zdaj pripovedoval, kako so hoteli izdelovati prhe, pa jih niso pričeli izdelovati, ker so ustavili kredite. Ponovno je utihnil, ker se ni mogel nagledati Sonje.

Dolgi vlak je počasi in resno puhal sredi brezmejnih polj, pokritih z zaplatami kopnečega snega.

16.

Sokolovski je pogledal na uro. Štiri... Za vstajanje je še prezgodaj.

Že teden dni je minil, odkar je ozdravel in dela. Toda po bolezni so mu popustili živci in spi še manj kot prej, pa tudi nobena uspavalna sredstva mu ne pomagajo.

Ležal je še z visoko vročino, ko se je spomnil pripovedovanja Puhova o tem, da ga hoče Žuravljev uničiti. Jevgenij Vladimirovič se ni čudil, niti ni negodoval in samo pomislil: spet — in žalostno zazehal. Sam je bil osupnjen nad svojim mirom: vendar je to s strani Žuravljeva nezaslišano. Šest let sva skupaj delala... No in kaj? Pomeni, da mu je to postalo zaradi nečesa potrebno. Presenetiti pa me je težko: kot bi rekla Vera, pridobil sem si imunost.

Ko mu je Volodja sporočil, da so Žuravljeva odstavili, je Sokolovski spokojno pripomnil: «Je že tako... Kaj hočeš? morali smo to pričakovati.» Volodja ni vprašal, zakaj je Jevgenij Vladimirovič tako mislil: že zdavnaj je spoznal, da je Sokolovski brez ozira na vse njegove zbadljivosti naiven človek kakor oče: oba verjameta v pravičnost.

(Se nadaljuje)

UREDNIŠTVO: TRST — UL. MONTECCHI 6, II. TELEFON 93-808 in 94-638 — Poštni predal 559 — PODRUŽNICA: GORICA: Ulica Silvio Pellico 1 II, Telefon 33-82 — UPRAVA: TRST — UL. SV. FRANČIŠKA št. 20 — Telefon 37-338 — NAROČNINA: mesečna 800 lir — Vnaprej: četrtletna 2.250 lir, polletna 4.400 lir, celoletna 7.700 lir — SFRJ: posamezna številka v tednu in nedeljo 50.— din, mesečno 1.000.— in letno 10.000 din — Poštni tekoči račun Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za SFRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stari trg 3/I., telefon 22-207, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani 600-14-603-86 — OGLASI: Cene oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 150, finančno upravni 250, osmrtnice 150 lir. — Mali oglasi 40 lir beseda. — Oglasi tržaške in goriške pokrajine se naročajo pri upravi. — Iz vseh drugih pokrajin Italije pri «Società Pubblicità Italiana». — Odgovorni urednik: STANISLAV RENKO — Izdaja in tiska Založništvo tržaškega tiska, Trst